

Univerzita Karlova

Pedagogická fakulta

Katedra informačních technologií a technické výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Využití digitálních technologií v přípravě žáka ZŠ do školy

How pupils use digital technology when doing school homework

Aleš Jaroš

Vedoucí práce: doc. RNDr. Miroslava Černochová, CSc.

Studijní program: Učitelství pro střední školy

Studijní obor: N IT

Odevzdáním této diplomové práce na téma Využití digitálních technologií v přípravě žáka ZŠ do školy potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha 12.7.2019

Děkuji vedoucí diplomové práce doc. RNDr. Miroslavě Černochové, CSc. za odborné vedení a poskytnutí cenných rad. Především děkuji za trpělivost a čas, který mi věnovala při vedení této diplomové práce.

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je zmapovat, jakou úlohu hrají digitální technologie v domácí přípravě žáků ZŠ do školy, jakým způsobem používají žáci digitální technologie ke své domácí přípravě do školy, a zda vůbec používají žáci DT pro potřeby učení. Diplomová práce se zabývá otázkou, zda umějí žáci 2. stupně ZŠ používat digitální technologie pro své učení a jakým způsobem je využívají, jakou mají žáci představu o tom, že se učí, jaké klady a zápory vidí v používání digitálních technologií, jak podporují rodiče své děti v tom, aby v domácí přípravě používaly digitální technologie.

Teoretická část práce se zaměřuje na úlohu a možnosti využití digitálních technologií ve vzdělávání i v domácí přípravě žáka, na možná pozitiva a negativa užívání DT v životě žáků 2. stupně ZŠ. Popisuje vývojové charakteristiky žáka staršího školního věku a síťové generace.

V praktické části představuje dotazníkové šetření, které bylo uspořádáno mezi 169 žáky 2. stupně nejmenované ZŠ v Mostě s cílem zjistit, zda a jakým způsobem žáci využívají digitální technologie v domácí přípravě do školy, které technologie při přípravě do školy preferují. Dále se praktická část zaměřuje na výsledky polostrukturovaného rozhovoru s rodiči žáků, který by měl odhalit, nakolik podporují rodiče své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy, zda se zajímají o obsah a čas svých dětí, který tráví u DT, a zda se jej snaží regulovat.

KLÍČOVÁ SLOVA

digitální technologie, digitální vzdělávání, domácí příprava, ICT, informační gramotnost, žák 2. stupně základní školy

ABSTRACT

The aim of this diploma thesis is to describe the role of the digital technologies in the homework preparation of the pupils, how do they use the digital technologies and whether they use it for the learning at all. This thesis evaluates also if the pupils can use the digital technologies for learning and in which way they use them, what is their vision of learning, what pluses and minuses in the digital technology usage see the pupils from the sixth to ninth grade. How do the parents encourage their children to use these technologies for the homework.

The theoretical part focuses on the role and possibilities of using digital technologies in the education and homework of pupils as well as on the possible positive and negative aspects of using DT in the life of sixth to ninth grade pupils of nine-year primary school. It also describes the developmental characteristics of older school-age children and net generation.

The practical part deals with a research survey performed among 169 pupils of a primary school in Most with the aim to discover whether and in which way are the pupils using the digital technology for the homework and what are the preferred technologies. The thesis focuses further on the results of the semi-structured interviews with the parents of the pupils to find out, how far are they supporting the children in usage of the digital technologies for their homework, whether they control the content and time spent by the children using the digital technologies and if they try to regulate this amount of time.

KEYWORDS

digital education, digital technology, homework, ICT, information literacy, pupils low – secondary school

Obsah

Úvod	7
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Vymezení zkoumané problematiky, cílů práce a předpokladů.....	10
1.1 Vymezení zkoumané problematiky	10
1.2 Výzkumné cíle	10
1.3 Výzkumné předpoklady	11
1.4 Výzkumné metody	11
2 Význam digitálních technologií ve vzdělávání	13
2.1 Digitální technologie ve vzdělávání žáků	16
2.2 Digitální technologie ve vzdělávání žáků z hlediska učitele	20
2.3 SMART learning - inteligentní učení	21
3 Charakteristika žáka staršího školního věku	24
3.1 Charakteristika žáka staršího školního věku z hlediska vývojové psychologie ...	24
3.2 Charakteristika žáka staršího školního věku z hlediska digitálních technologií ..	27
4 DT v domácí přípravě žáka 2. stupně základní školy.....	30
4.1 Vymezení pojmu domácí příprava žáka	30
4.2 Přínos digitálních technologií v domácí přípravě žáka z hlediska žáka	35
PRAKTICKÁ ČÁST	40
5 Výzkumná část	40
5.1 Dotazníkové šetření	40
5.2 Polostrukturovaný rozhovor s rodiči žáků	70
5.2 Diskuze	85
Závěr.....	90

Seznam použitých informačních zdrojů	92
Seznam příloh.....	97

Úvod

Ve vzdělávacím prostředí škol České republiky dochází v posledních několika letech k řadě změn. Jednou ze základních příčin těchto změn je rozvoj digitálních technologií (dále DT) a jejich implementace do každodenního života škol. Dnešní mládež vyrůstá v prostředí, ve kterém jsou informace a digitální technologie snadno dostupné; práci s nimi považují mladí lidé za naprosto přirozenou součást života. Jejich prostřednictvím spolu mladí lidé komunikují napříč zeměmi a kulturami, nachází si nové přátele, zahání nudu, získávají, vyměňují a ověřují si informace a provozují mnoho dalších aktivit, prezentují své názory, v některých případech i rozvíjejí kreativní činnost a učí se novým věcem.

Informace se ve stále větší míře stávají hybnou silou všech oblastí lidské činnosti. Společnost, ve které jsou informace považovány za klíčovou hodnotu, se nazývá informační. *„V nejobecnějším smyslu je informační společnost takovou společností, ve které se informace stává hlavním produktem nebo základem (nezbytností) pro ostatní produkty. Úspěch podniků a společností závisí na schopnosti využívat informace. Pracovní výkon a kvalita života většiny lidí závisí na toku informací a jejich zvládnutí.“* (Průcha, Veteška, 2014, s. 138) Informační společnost je celosvětová realita ovlivňující oblast práce, obchodu, výzkumu, výchovy, vzdělávání i využití volného času. Lidé potřebují informace k různým aktivitám během každodenního života. (Juřenčák, 2006)

Právě tato skutečnost by mohla být předpokladem, proč by se zvládnutí základů práce s digitálními technologiemi mělo stát součástí všeobecného vzdělání moderního člověka. Proto byla v červenci 2014 usnesením vlády schválena Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, jejíž součástí je i Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, která formuluje tyto stěžejní body:

- *„otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií,*
- *zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi,*
- *rozvíjet inforatické myšlení žáků.“* (Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, 2014, s. 15)

Díky digitálním technologiím se část procesu učení současné školní populace realizuje také v online prostředí. Využívání digitálních technologií je jedním z mnoha prostředků moderní výuky podporující rozvoj dovedností a znalostí žáka, zvláště jejich využití v domácí přípravě, na kterou se zaměřuje tato diplomová práce. Pojem domácí příprava se v kurikulárních dokumentech takřka nevyskytuje. Podle E. Walterové je domácí příprava součástí neformálního kurikula, které zahrnuje aktivity a zkušenosti vztahující se ke škole, domácí studium, úkoly a přípravu žáků na vyučování. Lze ji najít i v tzv. metakurikulu, což představuje kurikulum určitého vyučovacího předmětu, kam jsou zařazovány informace, jak se předmětu učit a řídit své učení - učení o učení. (Walterová, 1994)

V RVP lze najít jen informace, které mohou souviset s domácí přípravou žáků a které podporují žákovu dovednost se učit. Na konci základního vzdělání žák získá kompetence k učení – učí se vybírat a využívat vhodné způsoby pro efektivní učení, vhodné metody a strategie, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení. (Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, 2011)

Žádný zákon se výslovně nezabývá zadáváním a hodnocením domácích úkolů. Školský zákon si jako jeden z cílů klade možnost každého jedince se vzdělávat po dobu svého života a dál pak záleží na vzdělávací instituci, jak si nastaví svůj Školní řád. Podle ČŠI nejsou domácí úkoly nutnou součástí vzdělávání, nicméně jako forma pedagogického nástroje jsou plně v souladu se školským zákonem, kde podle § 22 odst. 1 písm. c) jsou žáci povinni plnit pokyny pedagogických pracovníků vydané ve shodě s právními předpisy a školním řádem. (ČŠI, 2018c)

V první kapitole teoretické části diplomové práce vymezuje autor zkoumanou problematiku, výzkumné metody a definuje výzkumné cíle a předpoklady. Ve druhé kapitole se autor zamýšlí nad významem digitálních technologií ve vzdělávání z hlediska žáka i z hlediska učitele. Seznamuje s pojmem Inteligentní učení ve světě známém jako SMART learning. Třetí kapitola diplomové práce se věnuje vývojovým charakteristikám žáka 2. stupně základní školy z hlediska vývojové psychologie i jeho charakteristikám z hlediska digitálních technologií. Čtvrtá kapitola se zabývá domácí přípravou žáka. Autor vymezuje termín domácí příprava, zamýšlí se nad použitím digitálních technologií v domácí přípravě žáka druhého stupně základní školy z pohledu žáka a z pohledu učitele.

V praktické části diplomové práce autor mapuje využití počítačových technologií v přípravě žáka ZŠ do školy. Charakterizuje zkoumaný vzorek respondentů, formou dotazníkového šetření mezi žáky druhého stupně základní školy se snaží zjistit nakolik a zda vůbec používají žáci DT v domácí přípravě, jakou mají žáci představu o tom, že se učí, jaké klady a zápory vidí v používání digitálních technologií. Autor také vede polostrukturovaný rozhovor s rodiči žáků druhého stupně základní školy, aby zjistil, nakolik podporují rodiče své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy, a zda se zajímají o obsah a čas svých dětí, který tráví u DT a snaží je jej regulovat.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Vymezení zkoumané problematiky, cílů práce a předpokladů

1.1 Vymezení zkoumané problematiky

Cílem diplomové práce je zmapovat, jakou úlohu hrají digitální technologie v domácí přípravě žáků, jakým způsobem a zda vůbec tyto technologie žáci používají ve své přípravě do školy. Používají žáci digitální technologie pro potřeby učení? Umějí žáci používat digitální technologie pro své učení? Jakou mají žáci představu o tom, že se učí? Jaké klady a zápory vidí v používání digitálních technologií žáci 2. stupně ZŠ? Jak žáky podporují rodiče ve využívání digitálních technologií v přípravě do školy?

1.2 Výzkumné cíle

K prozkoumání tématu diplomové práce byl stanoven hlavní výzkumný cíl (HVC), z něhož vzešly dílčí výzkumné cíle.

HVC: Hlavním výzkumným cílem je zmapovat, jakou úlohu hrají digitální technologie v domácí přípravě žáka 2. stupně základní školy do školy.

Pro vyřešení HVC je zapotřebí vymezit jednotlivé výzkumné cíle.

VC 1: Zjistit, zda žáci 2. stupně ZŠ používají digitální technologie ke svému učení.

VC 2: Zjistit, jakým způsobem a jak často využívají žáci 2. stupně ZŠ digitální technologie v domácí přípravě do školy.

VC 3: Zjistit, kdo učí žáky používat DT v domácí přípravě do školy.

VC 4: Prozkoumat, zda žáci 2. stupně ZŠ volí odlišný způsob využívání DT k přípravě do školy a mimo školu.

VC 5: Zjistit, jaké výhody a nevýhody vidí žáci 2. stupně ZŠ při používání digitálních technologií v domácí přípravě do školy a které převažují.

VC 6: Zmapovat, zda rodiče podporují své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy a jakým způsobem tak činí.

VC 7: Prozkoumat, zda se rodiče zajímají o obsah a čas svých dětí, který tráví u DT a snaží je jej regulovat.

1.3 Výzkumné předpoklady

Z formulovaných cílů byl stanoven hlavní výzkumný předpoklad, z kterého se odvíjejí jednotlivé dílčí předpoklady.

HVP: Digitální technologie zaujímají v domácí přípravě žáka 2. stupně ZŠ do školy významné místo.

VP 1: Žáci 2. stupně ZŠ digitální technologie ke svému učení používají, ale jedná se převážně o učení mimoškolní.

VP 2: Žáci 2. stupně základní školy využívají digitální technologie v domácí přípravě do školy především k vyhledávání informací a tvorbě prezentací 2x do týdne maximálně 30 minut až 1hodinu.

VP 3: Přestože je domácí příprava významnou součástí školního vzdělávání, způsob jak pracovat s digitálními technologiemi v domácí přípravě ukazují žákům rodiče.

VP 4: Žáci 2. stupně ZŠ používají odlišný způsob využívání DT k přípravě do školy a mimo školu tak, že se liší forma online aktivit.

VP 5: Žáci si uvědomují, jaké klady a zápory má využití DT v domácí přípravě, ale klady výrazně převyšují.

VP 6: Rodiče podporují své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy, protože se jim tak zkrátí doba, kterou stráví se svými dětmi nad učením.

VP 7: Rodiče, kteří dosáhli středoškolského vzdělání s maturitou a vyššího vzdělání, se zajímají o obsah a čas dětí, který tráví u DT a snaží je jej regulovat.

1.4 Výzkumné metody

Pro teoretickou část diplomové práce použil autor studium odborné literatury a tematicky zaměřených materiálů a dokumentů. V praktické části diplomové práce použil kvantitativní a kvalitativní výzkumné metody, konkrétně dotazníkovou metodu s cílem zjistit, zda a jakým způsobem žáci 2. stupně ZŠ využívají digitální technologie v domácí přípravě do školy, které

technologie preferují a polostrukturovaný rozhovor s rodiči žáků s cílem zjistit, nakolik rodiče podporují své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy, a zda se zajímají o obsah a čas svých dětí, který tráví u DT a snaží je jej regulovat.

2 Význam digitálních technologií ve vzdělávání

V listopadu 2014 podpořila vláda na návrh MŠMT Strategii digitálního vzdělávání do roku 2020, která reflektuje rychlý vývoj digitálních technologií a jejich postupné začleňování do výuky. Vize Strategie digitálního vzdělávání vychází z principu celoživotního učení a chce umožnit každému jedinci vzdělávat se po celý život. Toho bude možné dosáhnout pouze v případě, stanou-li se digitální technologie snadno dostupnými a každý jedinec s nimi bude umět a smět pracovat. Klíčovými aktéry implementace digitálních technologií do školního vzdělávání, resp. do výuky jsou učitelé. Výsledky šetření ČŠI ukazují, že velká část učitelů disponuje základní nebo pokročilou úrovní dovedností z oblasti digitálních technologií. Sami učitelé vytvořili nebo se podíleli na tvorbě digitálních učebních materiálů, a velká část z nich má zkušenosti s využitím technologií ve výuce. Podle Strategie 2020 bude „počáteční vzdělávání realizováno kvalitními učiteli schopnými průběžně se adaptovat na nové podmínky a schopnými využívat dostupné prostředky k podpoře úspěchu svých žáků.“ (Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, 2014, s.11)

Aprobovanost učitelů vyučujících předmět ICT

Aprobovanost učitelů vyučujících předmět ICT v případě malých základních škol je 52,2 % a v případě velkých základních škol 43,4 %. Z toho vyplývá vysoká neaprobovanost výuky, což je nepříznivým předpokladem pro potřebnou kvalitu vzdělávacího procesu. (ČŠI, 2017, s. 11)

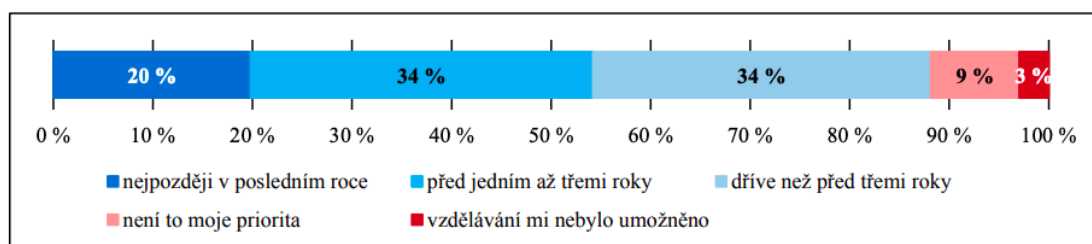
Tabulka 1 - Aprobovanost učitelů vyučujících předmět ICT

	ZŠ malé		ZŠ velké		ZŠ celkem		SŠ + VOŠ	
	Průměr. počet	Podíl	Průměr. počet	Podíl	Průměr. počet	Podíl	Průměr. počet	Podíl
Počet fyzických osob	1,3	–	2,7	–	2,0	–	3,7	–
– z toho aprobovaných	0,6	40,5	0,9	33,4	0,8	35,9	2,6	69,7
Počet přepočtených úvazků (na plně zaměstnané)	0,7	–	1,3	–	1,1	–	2,4	–
– z toho aprobovaných	0,4	52,2	0,6	43,4	0,5	46,3	1,9	78,5

Zdroj: ČŠI, Využívání digitálních technologií v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách 2016/2017, 2017, s. 11

Vzdělávání učitelů zaměřené na využívání digitálních technologií

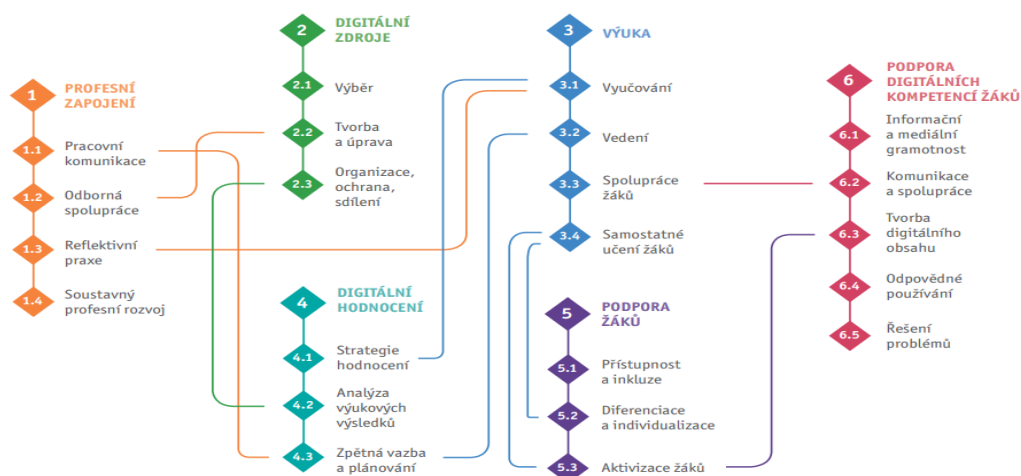
Zpráva ČŠI z roku 2016/2017 uvádí, že jeden učitel z osmi se nezúčastnil žádného vzdělávání zaměřeného na využívání digitálních technologií ve výuce. 77 % učitelů absolvovalo vzdělávání maximálně před třemi lety prezenčně, 19 % kombinovanou formou. 69 % samostudiem a 62 % vzájemnou konzultací s kolegy. Nejvíce se získávání informací věnovali učitelé, kteří absolvovali výše uvedené vzdělávání v posledním roce. (ČŠI,2018a)

Graf 1- Podíl učitelů vzdělávajících se v oblasti digitálních technologií

Zdroj: ČŠI, 2018a, Rozvoj informační gramotnosti na základních a středních školách v roce 2016/2017, s. 32

Jelikož je velmi obtížné určit, jaké znalosti a dovednosti by měli mít učitelé v oblasti využití digitálních technologií ve výuce, a jaké žáci, byl vytvořen Evropský rámec digitálních kompetencí občanů. Cílem tohoto rámce je zachytit a popsat specifické schopnosti učitelů v oblasti využívání digitálních technologií. Ty jsou zařazeny do 6 oblastí a zachycují 22 kompetencí.

Obrázek 1- Vazby mezi digitálními kompetencemi

Zdroj: Redecker, C. (2017), s. 5

Aby mohly být naplněny digitální kompetence, je potřeba vybavit školy patřičnou infrastrukturou, kterou je třeba často obnovovat.

Výsledky zprávy Využívání digitálních technologií v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách, ČŠI (2017) však ukazují, že současná situace je kritická.

V roce 2009 bylo 56 % počítačů určených pro výuku v ZŠ mladší 5 let. V současné době se v této kategorii nachází jen malá část vybavení.

V roce 2016/2017 proběhla inspekce stavu digitálních technologií na školách. Zjištěna byla značná odlišnost mezi jednotlivými typy škol i mezi školami základními. Proto byly vybrány indikátory, které zásadně ovlivňují hodnocení podmínek využití digitálních technologií ve vzdělávání.

Indikátory kvality pro využívání DT jsou:

1. Škola má formulovanou ICT strategii, kterou v posledním roce aktualizovala.
2. Škola má vlastního správce ICT, a to na hlavní pracovní poměr nebo prostřednictvím DPP/DPČ.
3. Více než 50 % učitelů má k dispozici vlastní počítač nebo jiné zařízení.
4. DT pro žáky jsou obnovovány nejpozději po 7 letech stáří.
5. Alespoň 60 % učeben školy je pokryto vnitřní sítí pro připojení DT (ČŠI, 2017)

Těmto podmínkám vyhovuje pouze 5-10 % základních škol v rámci celé ČR. Zvyšuje se počet škol, kterým výpočetní technika zastarává. Naproti tomu se výrazně zvýšila konektivita.

Ve 28 % základních škol mají učitelé v rámci učeben DT k dispozici také učebny mobilní, převažuje však využívání klasických počítačů. Přestože se v posledních letech díky podpoře ESF zvyšuje vybavenost škol mobilními zařízeními, pokrytí zatím neodpovídá skutečným potřebám všech škol. Podle ČŠI většina velkých základních škol využívá pro svou administrativu specifické informační systémy. Pro jejich implementaci již není zapotřebí vlastní infrastruktury, protože lze využívat jejich online cloudové formy. Mnoho škol provádí správu digitálních technologií svépomocí a externího technika volá v případě složitějších problémů. (ČŠI, 2017)

Důležitou součástí vybavení škol jsou počítačové učebny. Je však otázkou, zda se do těchto učeben dostane i výuka jiných předmětů. České školy by měly postupně více začleňovat digitální technologie přímo v běžných třídách. Kvalitní vybavení by mělo jít ruku v ruce s připraveností učitelů technologie používat. Je také potřeba posílit vztahy mezi školním i mimoškolním vzděláváním. (Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, 2014)

Digitální technologie budou zaujímat ve výuce stále významnější postavení. Přesto české školství ještě nezpracovalo potřebu rozvíjet digitální gramotnost žáků již od počátečního vzdělávání. Podle Strategie nebude mít člověk vybavený pouze klasickým vzděláním, byť sebelepším, šanci se v digitálním světě plnohodnotně uplatnit. (Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, 2014, s. 2)

2.1 Digitální technologie ve vzdělávání žáků

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 chápe digitální vzdělávání jako formu vzdělávání reagující na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností. Zahrnuje vzdělávání účinně využívající digitální technologie na podporu výuky a učení, i vzdělávání rozvíjející digitální gramotnost žáků, která slouží k přípravě na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu digitálních technologií stále rostou. (Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, 2014)

Jak již bylo naznačeno výše, aby se dospělý člověk dokázal uplatnit ve společnosti a na trhu práce, je třeba, aby si již v průběhu počátečního vzdělání osvojil digitální kompetence, kterými jsou:

Informační a mediální gramotnost zavádí výukové aktivity a hodnocení vyžadující po žákovi vyjádřit potřebu informací, vyhledat informace a jejich zdroje v digitálním prostředí, organizovat, zpracovat, analyzovat a interpretovat informace. Srovnávat a kriticky hodnotit důvěryhodnost a spolehlivost informací a jejich zdrojů.

Komunikace a spolupráce zavádí výukové aktivity, úkoly a hodnocení vedoucí žáky k efektivnímu a zodpovědnému používání digitálních technologií pro komunikaci, spolupráci a zapojení do občanského života.

Tvorba digitálního obsahu zahrnuje činnosti, úkoly a hodnocení vedoucí žáky k vyjadřování se pomocí digitálních prostředků a k vytváření digitálních obsahů v různých formátech. Žáci se učí zacházet s autorskými právy, licencí a odkazy na zdroje.

Odpovědné používání digitálních technologií přijímá opatření vedoucí k zajištění fyzické, psychické a společenské pohody žáků. Umožňuje žákům zvládat rizika a používat bezpečně a zodpovědně digitální technologie.

Řešení problémů prostřednictvím digitálních technologií zařazuje do výuky učební a hodnotící aktivity vyžadující schopnost žáka rozpoznat a vyřešit technický problém a aplikovat své dosavadní poznatky z práce s technologiemi při řešení nových situací. (Redecker, C. 2017)

Výhody využívání DT ve vzdělávání žáků

Výhodou využívání digitálních technologií ve výuce je snadná přenosnost většiny digitálních zařízení, snadná dostupnost informací a jejich rychlé ověření, dostupnost studijních materiálů a snadná komunikace. Využití DT také může žáky lépe motivovat k učení, ale rychle zevšední. (ČŠI, 2018b)

Další výhodou je, že většina žáků 2. stupně základní školy vlastní mobilní telefon, čehož by se dalo využít pro potřeby výuky ve školách v poměru 1 : 1. Navíc žáci tato zařízení umějí obvykle dobře ovládat, což spoří čas nutný k seznámení se zařízením. Tento přístup tak umožňuje vzdělávat se i mimo prostor školní třídy. Výhodou je skutečnost, že se žáci o svá zařízení starají lépe než o ta školní, čímž dochází k výraznému snížení poškození nebo ztrát. Nezpochybnitelným přínosem je i úspora nákladů na straně školy. (Pavlicová, 2018)

Ve vzdělávacích institucích se také DT běžně využívají k online procvičování získaných vědomostí i k testování žáků.

Khanova akademie

Dalším příkladem využití DT v učení je Khanova akademie. Jedná se o server s výukovými videi ve více jak dvaceti jazycích. Významnou součástí Khanovy akademie jsou nástroje pro učitele, kteří mohou v rámci platformy zadávat žákům úkoly a kontrolovat, zda je žáci splnili. Žáci za každý pokrok získávají body a odznaky, což je motivuje k plnění zadaných úkolů. Cílem Khanovy akademie je „poskytovat bezplatné a kvalitní vzdělání všem bez

rozdílu pomocí platformy, na které jsou k dispozici nejen výuková videa, ale také interaktivní cvičení. Důraz je kladen na bezchybné zvládnutí probírané látky, což může být důležitým doplněním klasického vyučování ve školách.“ (Khanova akademie, 2018)

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Neocenitelným pomocníkem jsou digitální zařízení a technologie pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kde jedinci často doslova nahrazují postižený smysl. Jedná se o počítače s hlasovými výstupy, internetové služby pro sluchově postižené, televizní lupy, signalizační systémy, programy pro alternativní komunikaci, dotykové displeje a mnohá další zařízení. *„Nové možnosti se otevírají jedincům s těžkým pohybovým postižením a přidruženým podstatným omezením nebo chyběním hlasité řeči využíváním informačních technologií, poskytující jim šanci komunikovat a tím i podporu při integraci mezi intaktní populaci.“ (Pipeková et al., 2010, s. 26)*

Přínos informačních a komunikačních technologií lze spatřovat ve zpřístupnění a snadné dostupnosti kultury, zejména filmů, knih, hudby, sportovních přenosů, výtvarné tvorby a ostatních forem zábavy od lidové až po „vysokou kulturu“ (Musil, 2007). Vše by mělo být samozřejmě v rozumné míře. Podle Schmidta a Cohena budou DT a mobilní připojení doslova záchranným lanem pro žáky bydlící daleko mimo městskou infrastrukturu (Schmidt, Cohen, 2014)

Rizika využívání DT ve vzdělávání žáků

Nevýhodami využívání digitálních ve výuce pak mohou být tato hlediska:

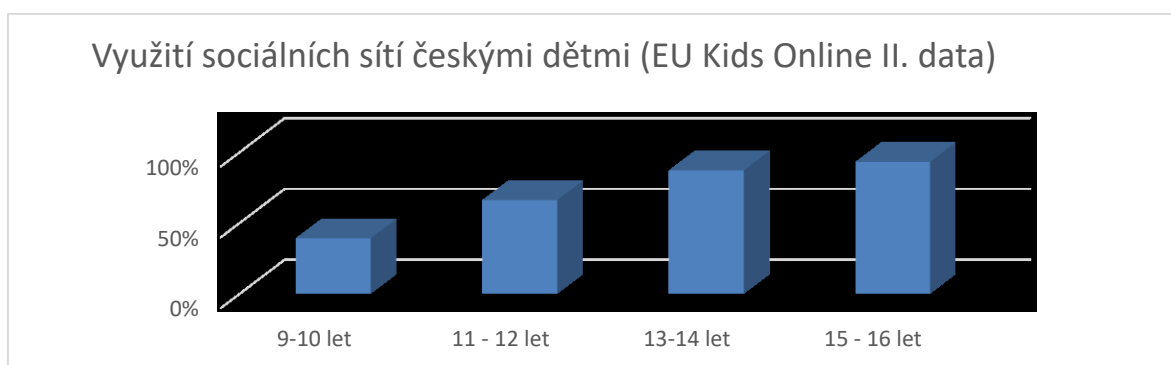
- žák se neučí pracovat s tištěnou knihou,
- žák si nerozvíjí schopnost psát si ručně poznámky do sešitu,
- žák je zahrnován velkým množstvím informací a dostatečně nerozvíjí své abstraktní myšlení
- učitel nahrazuje reálné experimenty videi a animacemi.
- děti všeobecně se nechají digitální technikou snadno ovlivnit, což může mít nepříznivý vliv na rozvoj jejich volných a jiných schopností. (Procházka, 2014)
- problematický se také může jevit postoj učitele k technologiím, učitelovy metodické dovednosti a digitální kompetence.

(ČŠI, 2018b, Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2017/2018)

Dr. Anežka Kuzmičová ze Stockholmské univerzity spatřuje nevýhody použití DT ve výuce ve vytěsňování empirických poznatků z dalších oborů, které poukazují na možná vývojová rizika. Těmi jsou nedostatek pohybu a přímé komunikace, podsvícení displeje přispívající ke zhoršení zraku a obtížnější orientace v digitálním textu oproti textu na běžném papíře. Nelze ignorovat ani fakt, že používání ručního psaní nezanedbatelně napomáhá učení, protože píše-li žák rukou, každý znak vyžaduje unikátní kombinaci drobných pohybů, které umožňují daný znak lépe pochopit a procítit. (Kuzmičová, 2014)

Využívání DT žáky 2. stupně ZŠ k volnočasovým aktivitám

Internet a digitální technologie představují nástroje k uspokojení mnohých potřeb mládeže. Jedním z nejpoužívanějších nástrojů internetu mládeže, jsou sociální sítě. Využívány jsou především ke komunikaci a sebe prezentaci uživatelů. Podle Ševčíkové stoupá počet uživatelů sociálních sítí úměrně ke zvyšování věku dítěte.

Graf 2 - Využití sociálních sítí českými dětmi (EU Kids Online II. data)

Zdroj: Ševčíková et al., 2014, s. 24

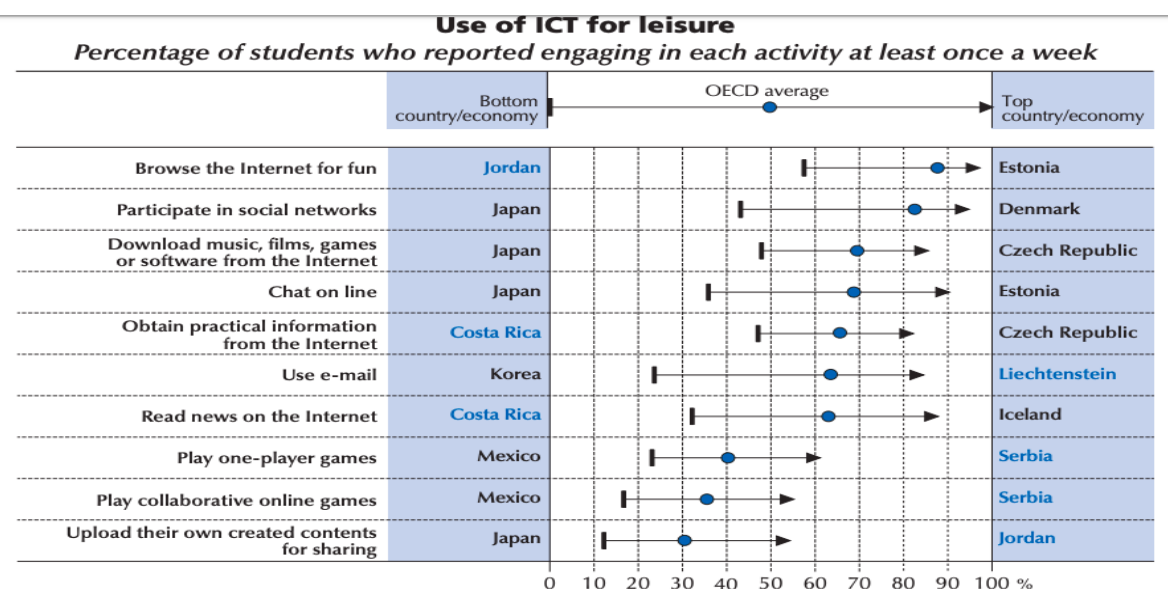
Dalšími často používanými aplikacemi jsou instantní messengery, které slouží k posílání zpráv, fotografií a videí online. V současnosti je jednou z nejvyužívanějších free aplikace WhatsApp Messenger. Kromě odesílání zpráv lze přes ni i zdarma telefonovat. „Potřeba dětí komunikovat online tedy s věkem výrazně roste, což odpovídá také vývojovým potřebám mladých.“ (Ševčíková et al., 2014, s. 25)

Další volnočasovou aktivitou mládeže jsou online hry, které mohou rozvíjet vědomosti a dovednosti, ale také hry plné násilí. Neméně oblíbené jsou chatovací místnosti a blogy typické svou anonymitou, kde uživatelé komunikují s cizími lidmi pod přezdívkou o předem daných tématech. (Ševčíková et al., 2014)

Využívání digitálních technologií 15letými žáky ve volném čase (OECD, 2015)

Podle OECD (2015) využívá ve volném čase 88 % žáků digitální technologie pro surfování na internetu, 83 % žáků je aktivních na sociálních sítích, 70 % žáků stahuje hudbu, filmy, hry nebo programů a 69 % využívá DT k online chatování. 40 % mládeže hraje hry pro jednoho hráče a 35 % hry pro více hráčů. 30 % tvoří vlastní obsahy ke sdílení na síti. (OECD, 2015)

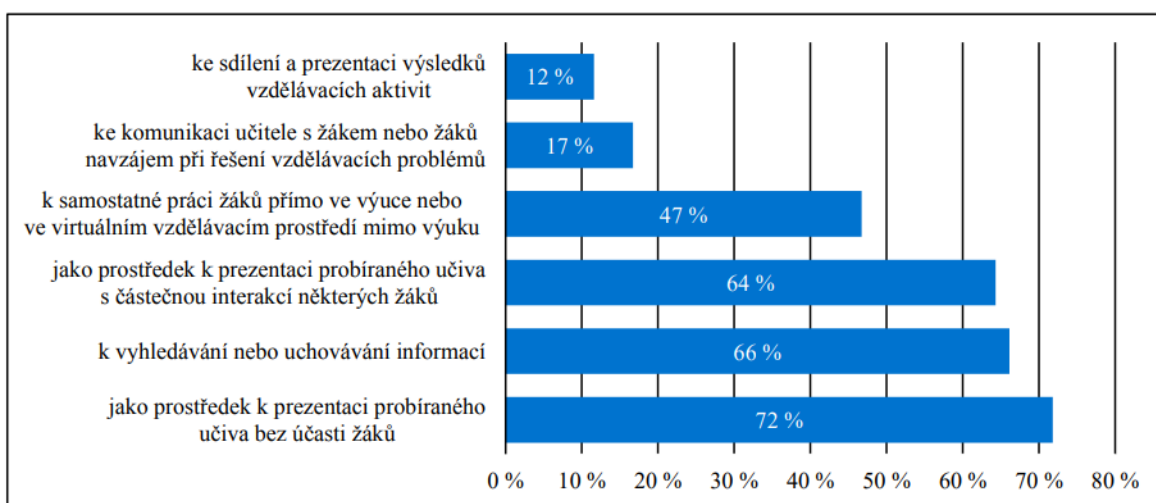
Tabulka 2 - Využívání digitálních technologií ve volném čase 15letými žáky v zemích OECD

Zdroj: OECD, 2015

2.2 Digitální technologie ve vzdělávání žáků z hlediska učitele

64 % učitelů základních škol využívá DT jako prostředek k prezentaci probíraného učiva s částečnou interakcí žáků, 17 % ke komunikaci učitele se žákem nebo žáků navzájem při řešení vzdělávacích problémů, 12 % učitelů využívá DT ke sdílení a prezentaci výsledků vzdělávacích aktivit a 47 % k samostatné práci žáků přímo ve výuce nebo ve virtuálním vzdělávacím prostředí mimo výuku.

Graf 3 - Nejčastější využití digitálních technologií v souvislosti s výukou podle učitelů

Zdroj: ČŠI, 2018a, Rozvoj informační gramotnosti na základních a středních školách v roce 2016/2017 s. 31

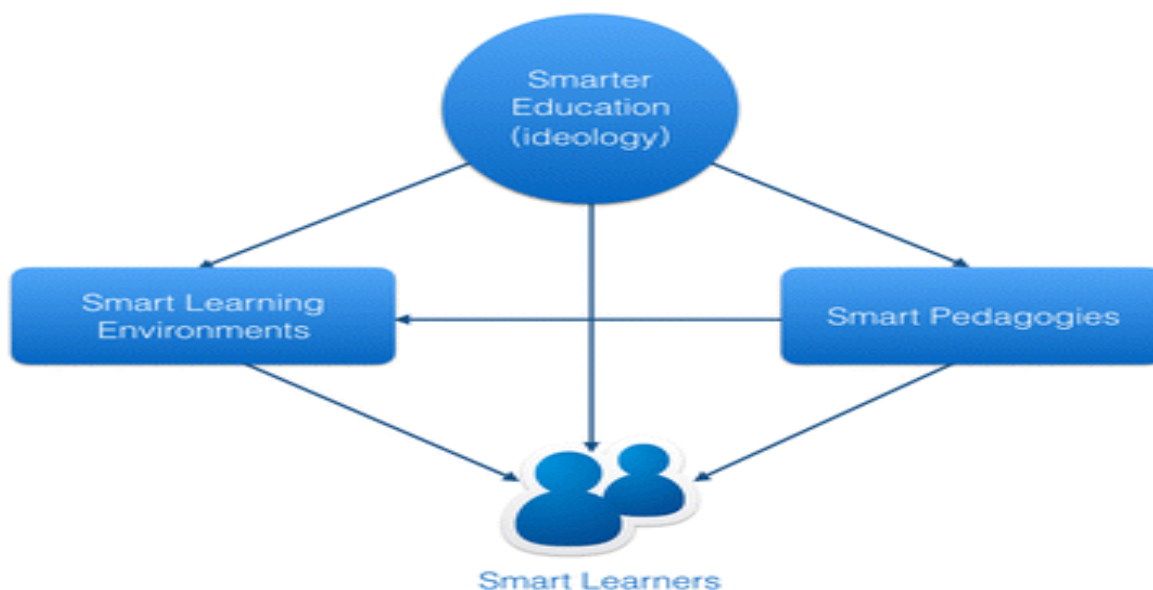
DT ve výuce přispívají k zefektivnění vyučovacího procesu. Důvodem je aktivizace žáků nebo zvýšení názornosti výuky. To však pouze za předpokladu, že je vzdělávací instituce schopna vytvořit vhodné podmínky. (ČŠI, 2018a)

2.3 SMART learning - inteligentní učení

Novým paradigmatem v globálním vzdělávání je SMART learning nebo také inteligentní učení. Jasná a jednotná definice inteligentního učení zatím nebyla vyslovena. Různí autoři vysvětlují termín SMART různě. Učitel ze Severní Koreje ByeongGuk Ku definuje SMART následovně: „*SMART learning je zkratka pro sebeučení, motivaci, adaptabilitu, bohaté zdroje a začleněné technologie.*“ (ByeongGuk Ku, 2013)

Zhi-Ting Zhu et al. (2016) představují pojem SMART learning jako formu inteligentního učení, která je zaměřena na žáky a obsah, teprve potom na zařízení. Učení má být efektivní, inteligentní, přizpůsobené učení se na moderní IT infrastrukturu. Kombinuje výhody společného vyučování a všudypřítomné dostupnosti DT. Je zaměřeno na studenty a vzdělávací paradigma na využívání zařízení. Zahrnuje různé formy učení (formální, neformální učení aj.), jejichž cílem je dosáhnout propojení znalostí žáka s využitím zařízení, která jsou malá, přenosná a cenově dostupná.

Zhi-Ting Zhu popisuje tři základní prvky rámce inteligentního vzdělávání, kterými jsou: inteligentní prostředí, inteligentní pedagogika a inteligentní učící se.

Obrázek 2 - Výzkumný rámec inteligentního vzdělávání

Zdroj: Zhi-Ting Zhu et al., 2016, s. 6

Za stěžejní bod inteligentního prostředí je považován žák. Toto prostředí má podpořit efektivní a smysluplné učení studujících, poskytnout interaktivní nástroje pro spolupráci a všude dostupný přístup, má podpořit i sebe-učení, vlastní motivaci a individuální podporu. Žáci mohou postupovat svým vlastním tempem a podle svých osobních možností. (Kim in Zhi-Ting Zhu et al., 2016)

Učící se žáci

Učení je obecně definováno jako proces získávání znalostí, dovedností a návyků (kompetencí). Inteligentní učící se žák je schopný si tyto kompetence osvojit a použít je v rozmanitých situacích. Dosažené kompetence získané v inteligentním učení shrnují Zhi-Ting Zhu et al. (2016) do čtyř základních úrovní:

1. základní znalosti a základní dovednosti (zvládnutí těchto základních dovedností je zásadní pro úspěch studentů, jedná se především o čtení, psaní a matematiku),
2. komplexní schopnosti (týkají se schopnosti kritického myšlení a schopnosti vyřešit problém v reálném světě),
3. individuální odborné znalosti (tyto znalosti vyžadují, schopnost zpracovat informace, být technologicky gramotný, tvořivý a mít inovační dovednosti),

4. kolektivní inteligence (týká se znalostí vytvořených skupinou lidí prostřednictvím komunikace a spolupráce. Studenti musí uvažovat o možných způsobech sdílení a zvládnout reprodukovat výstupy druhým lidem. Komunikace by měla probíhat jasně a efektivně). (Zhi-Ting Zhu et al., 2016)

Pro podporu výkonu učících se byly v inteligentním vzdělávání navrženy 4 výukové strategie:

1. Diferencovaná výuka: je proces výuky pro studenty s různými schopnostmi ve stejné třídě. Může probíhat paralelně se standardním vzděláváním.
2. Kolaborativní vyučování: Skupinová práce založená na kolaborativním vyučování, kdy se dva nebo více studentů snaží společně vyřešit úkol. Diskutují mezi sebou, navrhují řešení a společně zodpovídají za výsledek.
3. Individuální učení. Individuální učení je definováno jako přizpůsobení tempa výuky a přístupu k připojení takovým způsobem, aby uspokojily výukové potřeby studenta a podpořily spolupráci mezi jednotlivými studenty.
4. Schopnost předat vědomosti (obsah): cílem je nechat studenty podílet se na tvorbě a přenosu předávaných znalostí získaných učením za účelem vytvoření mezioborových vztahů. (Zhi-Ting Zhu et al., 2016)

Inteligentní učení zlepšuje kvalitu celoživotního učení žáka, zaměřuje se na kontextové, individuální a bezproblémové učení, které podporuje šíření inteligence žáků a usnadňuje řešení problémů v inteligentním prostředí.

3 Charakteristika žáka staršího školního věku

Diplomová práce je zaměřena na populaci žáků 2. stupně základní školy, tedy na žáky staršího školního věku. Obecně se dá období staršího školního věku, jinak také puberta nebo raná adolescence, zahrnout do období mezi 12 až 15 rok věku dítěte. U dívek se projevuje dříve, většinou mezi 11. a 13. rokem, u chlapců zhruba o dva roky později. V tomto období dochází ke komplexní proměně osobnosti ve všech jejích sférách. Velká část změn je podmíněna biologicky, ale vždy je ovlivňují psychické a sociální faktory. V organismu probíhají změny týkající se zvláště růstu a pohlavního dospívání. Oproti mladšímu školnímu věku jde o výrazně zrychlený proces, který se též nazývá sekulární akcelerace. Růstová křivka míří u chlapců strměji vzhůru, neboť mužské pohlavní hormony působí na růst budivě, zatímco ženské pohlavní hormony mají tlumivý účinek. Organismus je v tomto období oslabený a hůře odolný vůči nepříznivým vlivům, proto je třeba dbát na správnou životosprávu a odpočinek. (Vacínová et al, 2010)

Období dospívání se vyznačuje také změnou citového prožívání, která je způsobena hormonálními vlivy. Typickým projevem je emoční kolísavost, vyšší labilita a přecitlivělost na běžné podněty. Mění se vztahy s dospělými i vrstevníky. Rodina je pro dospívající stále důležitá, ale postupně se od ní začínají odpoutávat a osamostatňovat. Potřebují si tím potvrdit své kompetence a uvolnit se ze závislosti na rodičích. Dospívající odmítají formální nadřazenou autoritu rodičů a učitelů (často ji i úplně ignorují). (Vágnerová, 2012)

3.1 Charakteristika žáka staršího školního věku z hlediska vývojové psychologie

Myšlení a poznávání

V rané adolescenci dochází ke kvalitativní změně uvažování. Podle Piageta se jedná o období formálních logických operací. Dítě tohoto věku přesahuje konkrétní realitu. Chce poznat svět takový, jaký by mohl nebo měl být. Dokáže uvažovat abstraktně a hypoteticky i o těch možnostech, které nemohou nikdy nastat nebo neexistují. Pro dospívajícího člověka nabývá významu budoucnost. Takové myšlení lze označit jako hypoteticko – deduktivní. Charakteristickými znaky tohoto způsobu myšlení jsou:

- možná variabilita různých možností (funguje jako možnost, jak lépe pochopit rozmanité názory druhých lidí),
  - systematictější uvažování (ověřují hypotézy, které porovnávají se skutečností),
  - experimentace s vlastními úvahami (funguje jako nástroj dalšího rozvoje).
- (Vágnerová, 2012)

Představy

Představy mladistvých ztrácejí prvky náhodnosti a stávají se stálejšími. Kvalitu představ ovlivňuje typ signální soustavy. Podle Pavlovovy typologie jde o myslitelský typ, umělecký typ a smíšený typ. (Vacínová et al., 2010)

Pozornost

„Vývoj pozornosti má své specifické zvláštnosti. V souvislosti s výraznými fyziologickými změnami dochází na začátku tohoto období k přechodnému zhoršení schopnosti koncentrovat pozornost, ale v závěru období se pozornost dostává na úroveň dospělého, záměrná pozornost nabývá převahy, zdokonaluje se stálost, rozsah, pubescent je schopen i rozdělování pozornosti.“ (Vacínová et al, 2010, s. 96)

Řeč a komunikace

I řeč dospívajících je poznamenána kvalitativními změnami. Mají bohatou slovní zásobu doplněnou o abstraktní pojmy. Používají stylisticky a gramaticky správné věty. Jejich komunikační vzorce bývají charakteristické svou generační příslušností tzn. preferují určitá slova, oblíbené slovní obraty, zkratky apod. Při projevu mají tendence k teatralitě a přestylizovanosti. V oblasti komunikace však existují mezi jednotlivými dospívajícími velké rozdíly v závislosti na sociokulturním zázemí, četbě a zájmech. (Vacínová et al, 2010)

Paměť a učení

Dospívající mládež používá účinnější strategie zapamatování, které jim pomohou udržet v paměti a následně vybavit potřebné informace. Učivo si dovedou časově rozvrhnout, selektovat na menší obsahové části a vytvořit si mnemotechnické pomůcky. Při vybavování si uchovaných informací využívají asociace, odvozují logické souvislosti pomocí dedukce. (Vágnerová, 2012)

Učení probíhá v čase, má svoji dynamiku, vnější a vnitřní projevy a postupy. „*Postupy při učení, které jedinec v daném období preferuje, postupy svébytné svou orientovaností, motivovaností, strukturou, posloupností, hloubkou, elaborovaností (propracovaností), flexibilitou,*“ nazývá Mareš učebními styly. (Mareš, 1998, s. 75)

Učební styly dělí J. Mareš na povrchový, hloubkový a elaborovaný. Volba konkrétního stylu učení závisí na aktuálním obsahu učení. Žák může k různým úkolům přistupovat různým způsobem.

Tabulka 3 - Učební styly žáků

Osobnost, její motivace, vývojová stádia	Styly učení	Strategie učení	Taktiky učení	Výsledky učení
Stabilní introvert: Vnitřně motivovaný, nezávislý ve vjemovém poli, vysoká sebedůvěra, velká míra individuálnosti	hloubkový	konceptualizace	Kategorizování, porovnávání, hledání rozdílů mezi kategoriemi, hierarchické uspořádání pojmů a myšlenek do vztahové sítě abstrahování	Analýza a syntéza, hodnocení závěrů, subsumování, vytváření témat, vytváření teorií
Stabilní extravert: Motivován vnitřní i vnější motivací, vnitřní lokalizace kontroly, příznivé sebepojetí, opravdovost, impulzivnost, tvořivost, nezávislost na vjemovém poli	elaborovaný	perzonalizace	Produktivní myšlení, self-referencing, generování příkladů, předklad poznatků do vlastního jazyka, hledání vtaů mezi novými informacemi a dosavadními životními zkušenostmi	Aplikace, osobní růst, rozvoj osobnosti, rozvoj sociálních dovedností, porozumění druhým lidem
Neurotik: Je motivován pouze z vnějšku, úzkostný, závislý, vnější lokalizace kontroly, bráněním svého já, nízkou účinností vlastního snažení, obavy z neúspěchu jsou hlavním motivačním faktorem.	povrchový	memorování	Opakované přeřkávání si poznatků, užívání mnemotechnických pomůcek, doslovné nebo téměř doslovné učení se	Popis toho, co bylo nastudováno, doslovné reprodukování naučeného

Zdroj: Mareš, 1998, s. 60

Specifika výchovně-vzdělávacího procesu žáků na 2. stupni ZŠ

V průběhu dospívání se mění role žáka. Pubescent ji bere vzhledem k vlastní budoucnosti. Avšak školní prospěch mnohdy ztrácí svůj původní význam, protože je chápán jako hodnota dospělých. Školní známky nejsou v tomto věku tak samoučelné, jako dříve, ale je na ně nahlíženo ve vztahu k budoucímu uplatnění. Dospívající považuje za důležitou součást žákovské role tendenci příliš se nenamáhat, pokud to není nezbytné. Snaží se především o to, aby se nedostal do potíží. Nejde mu tedy o to, aby se něco naučil, chce se jen vyhnout nepříjemnostem. V tomto období panuje konvenční morálka, založená na respektování požadavků autorit. Starší žák už nepřijímá automaticky všechny názory a hodnoty dospělých. Mají pro něj mnohem větší význam normy třídy. Zájem o učivo jako takové většina pubescentů nemá. Nápor nejasného a nesrozumitelného učiva je odmítán, protože posiluje osobní nejistotu. Zvyšuje neuspokojení v oblasti potřeby adekvátní orientace a stimuluje obranné reakce jako ignorování, vytěsnění, polemizování o nesmyslnosti látky s učitelem apod. Přestože se myšlení pubescentů rozvíjí, mnozí z nich nejsou schopni zvládnout veškeré učivo z důvodů:

- a) formálních nedostatků (nakupení neznalostí, které porušuje návaznost, nesrozumitelný výklad apod.);
- b) emoční blokády vyvolané negativním očekáváním;
- c) nižších intelektuálních kompetencí, nedostačujících ke zvládnutí složitější teorie.

Přirozeným projevem nových kompetencí pubescenta je kritika učitele, který je formální autoritou. Starší žáci oceňují učitele nezdůrazňujícího svou nadřazenost. (Vágnerová, 2000)

3.2 Charakteristika žáka staršího školního věku z hlediska digitálních technologií

Z pohledu dnešní mládeže jsou digitální technologie běžnou součástí každodenního života. Mladí lidé jsou připojeni 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Jejich typickým znakem je, že často dokáží ovládat digitální zařízení dřív, než zvládnou základní samoobslužné činnosti nebo běžné dětské aktivity. Svůj život si bez mobilů, počítačů a internetu nedovedou vůbec představit. Nazývají se „síťová generace“. Autorem pojmu „síťová generace“ je Don Tapscott, kanadský specialista na marketingové strategie. Podle Tapscotta je tato generace

„ve srovnání s těmi předchozími chytřejší, rychlejší a tolerantnější vůči odlišnostem“.
(Brdička, 2008)

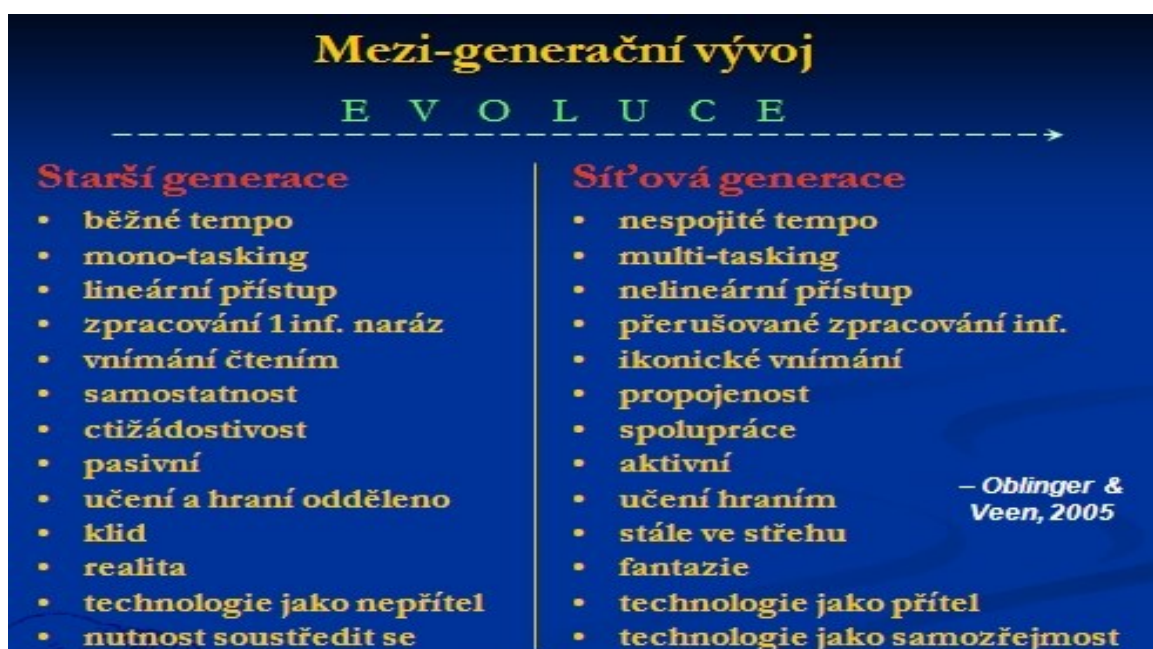
„Vliv digitálních technologií na děti způsobuje změny jejich chápání světa. V jeho důsledku vzniká tzv. „síťová generace“ obtížně vzdělavatelná tradičními metodami. Její odpor k dosud běžným postupům přitom stále stoupá.“ (Brdička, 2011)

Tyto změny ovlivňují školní i mimoškolní vzdělávání, proto je nezbytné na ně reagovat.

Hlavní rysy příslušníků síťové generace podle Tapscotta:

1. Potřebují svobodu volby ve všem, co dělají.
2. Rádi si přizpůsobují a upravují pracovní prostředí.
3. Vše si prohlížejí.
4. Vyžadují poctivost a otevřenost.
5. Práce i učení je pro ně zábavou.
6. Nebrání se spolupráci.
7. Předpokládají, že se vše odehrává velmi rychle.
8. Žijí v prostředí soustavné inovace. (Brdička, 2008)

B. Brdička (2011) také dokumentuje rozdíl charakteristických znaků mezi starší generací a síťovou generací podle Oblingera a Veena, 2005 (in Coates, 2010, s. 122).

Obrázek 3 - Rozdíl vlastností mezi starší generací a síťovou generací

Zdroj: Brdička, 2011

Je důležité si uvědomit, že digitální technologie umožňují žákům vytvářet virtuální prostředí vhodné ke studiu i trávení volného času, které stírá hranice mezi jednotlivými aspekty života. V tomto prostředí žijí mladí lidé naprosto přirozeně. (Lankshear, Knobel, 2006).

4 DT v domácí přípravě žáka 2. stupně základní školy

Informální učení lze chápat jako proces získávání a osvojování si vědomostí, dovedností a kompetencí z každodenních činností běžného života. Do informálního učení spadá i sebevzdělávání a sebevýchova. Jedná se o specifickou formu výchovy, v níž k utváření osobnosti dochází působením jedince na sebe sama, což je nutný předpoklad k celoživotnímu učení. (Jursová, 2011) V průběhu sebevzdělávání si jedinec převážně sám stanovuje cíle, vybírá učivo, volí metody, motivuje sám sebe, řídí a kontroluje své učení, hodnotí jeho kvalitu a přijímá další rozhodnutí. (Průcha et al., 1998). „*Při sebevzdělávacích aktivitách žáci vynakládají vyšší stupeň úsilí, uplatňují vlastní iniciativu, cílevědomost a samostatnost při učebních činnostech.*“ (Jursová, 2011, s. 1) Efektivní cestou k podpoře sebevzdělávacích aktivit žáků, propojení formálního, neformálního a informálního učení může být domácí příprava žáků. (Jursová, 2011) K optimálnímu stavu by mohly dopomoci digitální technologie, které se stále více stávají přirozenou součástí vzdělávání, kdy se část procesu učení školou povinné mládeže realizuje v online prostředí. Využívání digitálních technologií je jedním z mnoha prostředků moderní výuky podporující rozvoj dovedností a znalostí žáka, zvláště jejich využití v domácí přípravě.

4.1 Vymezení pojmu domácí příprava žáka

Domácí přípravou lze nazvat veškeré aktivity žáků vyžadované školou, které cílí k podpoře školní výuky a činnosti, které žák vykonává doma. Domácí příprava žáka navazuje na přímou školní vzdělávací činnost a měla by být součástí každodenní přípravy na vyučování. Tím se stává efektivní metodou podpory sebevzdělávání žáků. Pravidelná domácí příprava může být možností, jak vést žáky aktivním přístupem k sebeučení, samostatnému rozhodování, myšlení a řešení problémových situací. Tímto způsobem se podporují, posilují a rozvíjí žákovy požadované kompetence. „*Vhodně zadaný domácí úkol může nejen pomoci dítěti upevnit si učivo, probírané ve škole, ale také si je propojit s dalšími informacemi, vědomostmi, zkušenostmi, a rozšířit si tak obzory na základě vlastních zájmů. Domácí úkol je také prostředkem k učení, v němž se propojuje řízený proces s jednáním ovládaným vlastní vůlí žáka. Z tohoto hlediska má vysokou výchovnou hodnotu.*“ (Zásady domácí přípravy žáků na vyučování, 2018)

Pravidelná domácí příprava může být jednou z cest naplnění nového pojetí vzdělávání, ve kterém je žák veden k aktivnímu přístupu k vlastnímu učení, k samostatnému rozhodování a myšlení, čímž se rozvíjejí klíčové kompetence. (Jursová, 2011)

Příznivci domácích úkolů tvrdí, že úkoly mají pozitivní dopad na výsledky žáka, rozvíjí schopnost řídit vlastní čas, rozvíjí studijní návyky a schopnost dokončit zadaný úkol. V neposlední řadě umožňují rodičům zapojit se do školního života a do procesu učení svých dětí. Výzkum profesora Johna Hattieho (BBC Radio 4, 2014) ukazuje, že zatímco v sekundárním vzdělávání mohou být domácí úkoly přínosem, na primární úrovni neexistují žádné významné výhody domácích úkolů. (Birch, Crosier, 2017)

Autoři publikace Konec domácích úkolů dr. Etta Kralovec a dr. John Buell (oba USA) tvrdí, že břemeno domácích prací způsobuje významný stres v rodině a často také konflikty mezi rodiči a dětmi nad úkoly, což může mít negativní dopad na výsledky dětí v předmětu (Kralovec, Buell, 2001). Často je smysl domácí přípravy spatřován pouze v osvojení si obsahu učiva prezentovaného při výuce a procvičování a opakování učiva, které žáci nezvládli ve škole. Domácí úkoly mohou být i disciplinárním nástrojem, pokud jsou udělovány jako trest. V takovém případě pak přispívají k vytváření negativního vztahu ke škole a k učení se obecně. (Jursová 2011)

Domácí úkoly jsou navíc založeny na individuálním učení, a ne na práci v týmu. Přitom děti, které si hrají společně ve skupině, také rozvíjí dovednosti v oblasti vyjednávání a řízení času. a mimoškolní aktivity nabízejí spoustu příležitostí k učení.

Velká část výzkumů o vlivu domácích úkolů, které je v současné době k dispozici, je založena na hledisku školního úspěchu, který je sice užitečným výchozím bodem, ale je pouze součástí vzdělávacího obrazu. (Birch, Crosier, 2017)

Význam domácí přípravy:

Domácí příprava žáka

- je každodenní součástí přípravy žáka do školy,
- pomáhá rozvíjet žákovu odpovědnost za plnění svých povinností.
- pomáhá žákům dosáhnout nejlepších možných výsledků ve výuce a předcházet neúspěšnosti

- řídí se individuálními možnostmi a dovednostmi žáka.
- pomáhá rozvíjet žákovi schopnosti organizovat si vlastní čas.
- pomáhá rozvíjet schopnost samostatně se učit.
- poskytuje zpětnou vazbu učiteli, zda žák učivo pochopil.

(Zásady domácí přípravy žáků na vyučování, 2018)

Jursová (2011) dodává:

- upevňuje školní učivo
- rozvíjí sebezvědomovací cíle žáka
- formuje postoje a kompetence žáka k vlastnímu seberozvoji.
- funguje jako motivační činitel k další sebezvědomovací činnosti. (Jursová, 2011)

Forma domácí přípravy:

a) příprava pomůcek

- učebnice a sešity podle rozvrhu
- psací potřeby
- tvorba speciální pomůcky (např. šablony...)

b) ústní příprava

- opakování látky z předchozích hodin,
- příprava před písemnou prací,
- slovní zásoba cizích jazyků
- čtení s porozuměním (na 1. stupni ZŠ nahlas pod dohledem rodičů, doporučená četba od 2. do 9. ročníku,

c) písemná příprava

- písemné procvičování
- prezentace a referáty
- kvízy a křížovky
- čtenářský deník (Zásady domácí přípravy žáků na vyučování, 2018).

Přednosti a nevýhody domácí přípravy

Přednosti domácí přípravy žáků spatřuje Jursová (2011):

- v individualizaci a variabilitě času pro učební činnosti,

- v klidném domácím prostředí, které žákovi poskytuje zázemí pro plné soustředění,
- v mnohostranných možnostech učebního prostředí,
- v rozložení učebních úloh podle individuálních potřeb žáka,
- v možnosti poskytnout příležitosti pro samostatné rozhodování, myšlení a tvořivost.

Nevýhody domácí přípravy žáků Jursová vidí:

- v omezené kontrolovatelnosti průběhu domácího studia,
- v často neupřesněném smyslu zadávaných úkolů,
- v neefektivním zatížení žáků domácími úkoly
- v nekoordinovaných požadavcích na domácí učební činnosti,
- ve fixaci chápání domácích úkolů jako nutné povinnosti a disciplinárnímu prostředku k ukázněvání žáků
- ve formální kontrole domácích úkolů vedoucí především ke klasifikaci,
- v přesouvání nedokončené učební činnosti ze školy domů. (Jursová, 2011)

Přístupy rodičů k domácí přípravě

Důležitým faktorem podporujícím efektivitu vzdělávání žáků a dosahování co nejlepších výsledků je spolupráce rodičů a školy. Proto je důležitým úkolem učitelů připravit pro tuto spolupráci vhodné podmínky a pravidelně s rodiči komunikovat, aby se mohli efektivně podílet na domácí přípravě dítěte do školy. Rodič by měl dítěti vytvořit vhodné prostředí pro domácí přípravu tak, aby dítě mělo stabilní pracovní místo splňující ergonomické, hygienické a psychické požadavky. (Kosíková, 2016)

Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys v Bulletinu ČŠI pro rok 2018 uvádí, že v případě domácích úkolů je potřeba zohlednit různé kontextové faktory jako je např. rodinné zázemí žáka a související socioekonomické zázemí. Někteří zákonní zástupci nejeví o vzdělávání svých dětí zájem, natož aby je podporovali v nějaké systematické přípravě. Naproti tomu jsou zákonní zástupci jiných žáků v domácí přípravě natolik angažovaní, že svým dětem s plněním úkolů pomáhají, nebo je za ně vypracují. (ČŠI, 2018c)

Podle zprávy PISA 2015 je rodina první socializační jednotkou, ve které se děti učí a rozvíjejí. Není tedy překvapující, že rodina ovlivňuje žákovy úspěchy, očekávání, postoje a psychologické výsledky. Záleží na čase, který rodiče tráví se svým dítětem. Šetření ukázalo, že pokud rodiče projeví zájem o školní život svého dítěte, má to pozitivní vliv na

žákův postoj k vlastnímu učení. Žáci, jejichž rodiče mají zájem o školní aktivity svých dětí, měli lepší výsledky než žáci, kterým rodiče neprojevují dostatek zájmu, ačkoliv je to výraznější u žáků z nižšího socioekonomického zázemí. Nejvíce viditelný a dobře zdokumentovaný dopad nerovnosti bohatství a příjmů rodičů na blaho žáků je relativně nízký výkon žáka v dolní části sociálně-ekonomického žebříčku. Jinými slovy, ve všech systémech mohou bohatí rodiče používat své bohatství jako možnost, poskytnout svým dětem výhody a lepší vzdělání. (OECD, 2017)

Podle výsledků šetření PISA 2015 mají žáci z nižšího socioekonomického zázemí méně příležitostí k přístupu ke vzdělání, méně šancí dokončit vzdělávání a horší vzdělávací výsledky. Začínají používat digitální zařízení v pozdějším věku než jejich protějšky a mají doma o něco horší přístup k DT. Údaje PISA také ukazují, že některé typy rodičovských aktivit se pozitivně vztahují nejen na výkony žáků, ale také na jejich spokojenost se svým životem. (OECD, 2017)

Domácí příprava žáků ve Velké Británii

Mnoho škol ve Velké Británii zadává žákům domácí úkoly, aby zjistili, kolik vědomostí si žáci osvojili, a nemusely žáky oficiálně zkoušet. To je důležité pro učitele, aby mohli lépe odhalit slabá místa svých žáků a pomáhat jim ve zlepšování.

Autorka článku *Homework in UK school: How much is enough?* Dr. Nicole Jackson uvádí, že domácí úkoly efektivně rozšiřují znalosti studentů, ale nepřiměřené množství domácích úkolů může mít za následek unavené a přepracované žáky, kteří nemají čas na nic jiného, včetně rodiny. V pracovním týdnu by učitelé měli zadávat domácí úkoly maximálně 2x a čas potřebný k jeho vypracování by neměl překročit deset minut, což poskytuje žákovi dostatek času strávit nějaký čas také se svou rodinou. Rodiče si často stěžují, že děti tráví hodiny nad domácími úkoly a jsou potom unavené. Britské školství podporuje i domácí úkoly o víkendech, kdy na ně žáci mají více času. (Jackson, 2017)

Množství času, který žáci tráví nad domácími úkoly, je v zemích OECD (včetně UK) průměrně 4,9 hodin týdně, zatímco v České republice činí jen 3 hodiny týdně. (OECD, 2016)

Americký spisovatel a lektor v oblasti vzdělávání, výchovy a chování lidí Alfie Kohn v knize *Mýtus o domácích úkolech* tvrdí, že žádná studie neprokázala vztah mezi domácími úkoly

a studijními úspěchy. Což potvrzuje psycholožka Nancy Kalish (USA) a dodává, že existuje jen velmi málo učitelů, u kterých by jejich odbornost pokrývala i kvalifikované zadávání domácích úkolů. (Kohn, 2007)

4.2 Přínos digitálních technologií v domácí přípravě žáka z hlediska žáka

M. Vágnerová poukazuje na jednostranný způsob výuky na druhém stupni základní školy, který rozvíjí určitý způsob uvažování, a často nemá přímý a jednoznačný vztah k běžným životním situacím. Problémy, které se žák učí řešit ve škole, mívají abstraktní, modelový charakter. Vše je jednoznačně dáno nějakými pravidly a je předem jasné, které řešení je správné. (Vágnerová, 2012)

Informační společnost předpokládá zásadní proměnu role školy ve vzdělávání člověka. Již nelze očekávat, že se v ní jedinec naučí všechno, co bude v budoucnu potřebovat. Největším přínosem vzdělávání je osvojení schopnosti „se učit“. a protože nedílnou součástí životů mládeže jsou digitální technologie, velká část procesu učení se odehrává také v online prostředí. Žák by měl být schopný najít a ověřit informace na internetu, vyhledávat patřičné zdroje, tvůrčím způsobem je zpracovávat. Dokázat se pohybovat v kyberprostoru. Používání digitálních technologií je jedním z mnoha prostředků moderní výuky podporující rozvoj dovedností a znalostí žáka, zvláště jejich využití v domácí přípravě.

Při domácí přípravě odpadá výkladová část výuky, učící se žák řeší daný problém samostatně a sám rozhoduje o vlastním procesu učení, při čemž rozvíjí své individuální schopnosti a předpoklady. Jedná se o tzv. autonomní učení. (Janíková, 2003)

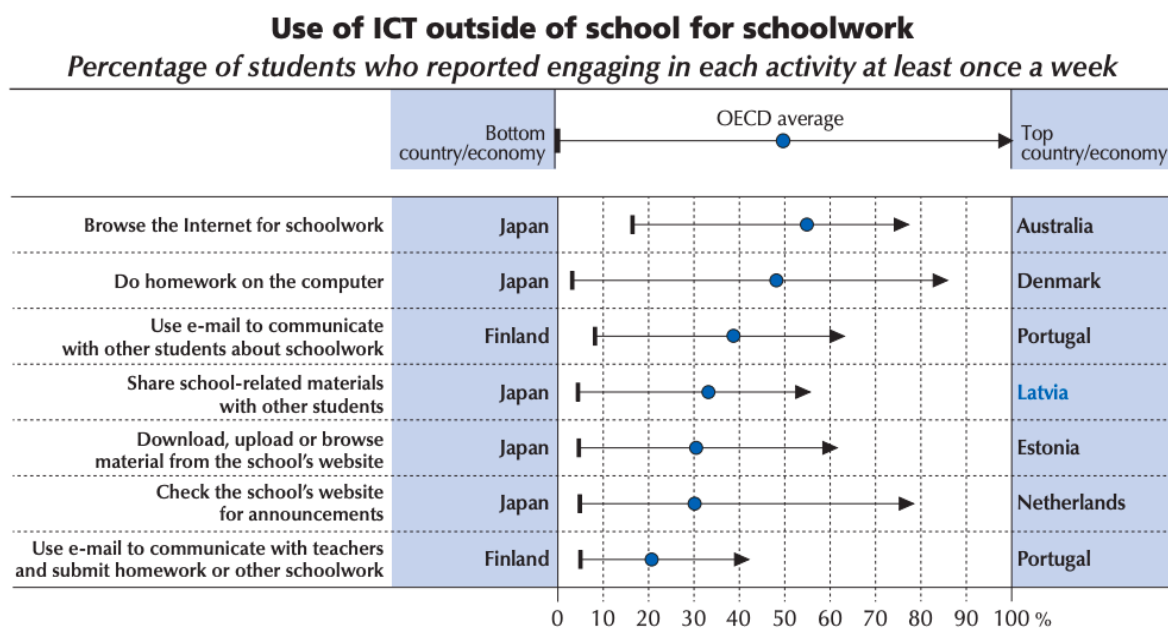
Autonomní učení se uplatňuje i při formě výukového modelu převrácené třídy, kdy výuka probíhá tak, že se žáci seznámí s probíranou látkou nejprve doma prostřednictvím online videa a připraví si konkrétní dotazy. Během následující výuky proběhne společná diskuze nad obsahem zhlédnutého videa. Po diskuzi zodpoví učitel dotazy žáků a ověří si hloubku pochopení dané látky. (EduLín, 2017)

Pro žáky je takový způsob přípravy do školy atraktivní, protože pracují v dobře známém interaktivním prostředí, které stimuluje jejich motivaci, informační gramotnost a kritické myšlení, nevytváří strach z chyby a propojuje vědomosti nabyté ve škole s praxí. (EDUKační LABoratoř, 2018)

Podle metodičky pro sekundární vzdělávání organizace EDUKační LABoratoř Květy Sulkové „model tzv. převrácené třídy umožňuje žákům přizpůsobit rychlost učení individuálním schopnostem a vytvořit si na danou problematiku vlastní názor, který pak ve škole prezentují spolužákům. Naučí se tak nést odpovědnost za proces vlastního učení.“ (EDUKační LABoratoř, 2018)

Využití DT mimo školu pro školní účely

Žáci pro školní účely nejčastěji používají své domácí počítače oproti počítačům školním. 42 % studentů alespoň jednou týdně surfuje po internetu ve škole a 55 % studentů mimo školu. Podle OECD (2015) 48 % studentů provádí domácí úkoly na počítači, 38 % používá e-mail ke komunikaci se spolužáky a 33 % sdílí, nahrává a stahuje výukové materiály. 30 % žáků kontroluje webové stránky školy a nové zprávy ze školního informačního systému. Nejméně čestnými jsou činnosti (21 %), které vyžadují komunikaci se školou nebo učitelem. (OECD, 2015)

Graf 4 - Využití ICT mimo školu pro školní účely

Zdroj: OECD, 2015, Students, Computers and Learning

DT v přípravě žáka

Protože jsou DT snadno dostupné a existují nepřehledné možnosti jejich využití, stávají se přirozenou součástí domácí přípravy žáků. Díky DT jsou žáci schopni plnit úkoly rychleji, zároveň nabízejí i nové cesty jak splnit domácí přípravu. Nejběžnějšími činnostmi využívajícími DT v domácí přípravě je vytváření a sdílení elektronických dokumentů, vyhledávání a ověřování informací, online cvičení a komunikace se spolužáky nebo učiteli přes komunikační systémy. Mezi pokročilejší činnosti v domácí přípravě do školy lze začlenit tyto DT - blogy, diskuzní fóra, instantní messengery, školní informační systémy, e-learning, sociální sítě, kalendáře, plánovače, audio-video aplikace, hry a simulace.

V domácí přípravě žáka 2. stupně základní školy převládá vyhledávání informací na internetu a tvorba prezentací. Například:

V předmětu Občanská výchova byl žákům 7. ročníku zadán referát na téma Znečištěné prostředí. Žáci si mohli vybrat ze dvou zadání: Znečištěné životní prostředí nebo Znečištění oceánů.

Opět v předmětu Občanská výchova měli žáci vyhledat jednu politickou a jednu ekonomickou zprávu týdne.

Tvorbu prezentace v domácí přípravě využívají učitelé například v Anglickém jazyce nebo Přírodopise. Zde byl žákům 7. ročníku zadán úkol, aby vytvořili prezentaci na téma Zelinářské zahrady.

Pro předmět Matematika používají žáci online cvičení a kalkulačku k výpočtům.

Pro lepší porozumění učivu sledují žáci názorné video na kanálu YouTube s postupem trojčlenky nebo konstrukce tělesa.

V rámci předmětu Výtvarná výchova, poslala učitelka přes školní informační systém žákům odkaz na video pracovního postupu, který budou v následující vyučovací hodině aplikovat.

4.3 Přínos DT v domácí přípravě žáka z hlediska učitele

„Učitel je vedoucím činitelem výchovně vzdělávacího procesu a má za úkol řídit a ovlivňovat práci žáků nejen při výuce ve škole, ale také při domácí přípravě. Jelikož se učitel domácí přípravy účastní pouze nepřímo, je velmi důležité, aby žákům úkoly zadával srozumitelně, v

návaznosti na probíranou látku, aby si žáci mohli doma učivo procvičit.“ (Kosíková, 2016, s. 12) Domácí příprava pomáhá učitelům zaměřovat pozornost dětí na mimoškolní možnosti vzdělávání a využít je při výuce. Naopak vnáší do školní práce podněty z mimoškolního prostředí. Domácí úkoly rozšiřují možnosti učitele v rámci vzdělávání jeho žáků. Pomáhají učiteli cíleně zaměřit pozornost dětí na mimoškolní zdroje vzdělávání a využít je ve prospěch vyučování. Vhodně zadaný domácí úkol pomáhá žákovi upevnit učivo probírané ve škole a propojit ho s dalšími vědomostmi a zkušenostmi čímž si žák rozšiřuje obzory na základě vlastních zájmů. (Jursová, 2011)

Asi každý učitel ocení, pokud se žák připravuje na jeho předmět. Přesto jsou učitelé vyžadující aktivní domácí přípravu, ale i tací, kteří ji nevyžadují. To je možné většinou akceptovat u předmětů jako je výtvarná výchova, pracovní činnosti apod. Naopak aktivní domácí přípravu vyžadují učitelé společensko-přírodních věd. 56 % pedagogů vytváří pravidelně se žáky vlastní výstupy vyžadující práci s informacemi nebo řešení problémových úloh. Tyto výstupy jsou vytvářeny v hodinách jako např. v ICT, zeměpise a v přírodovědných předmětech, nebo jsou vytvářeny jako součást domácí práce a přípravy. (ČŠI, 2018b)

V mnoha školách také funguje zadávání domácích úkolů přes informační systém. Učitel po přihlášení do systému zapíše zadání domácího úkolu a odešle. Zpráva z informačního systému se zobrazí jak žákovi, tak rodiči v chytrém telefonu, což je výhodné zvláště tehdy, kdy nemůže být žák přítomný při školní výuce. V tomto systému může učitel vytvořit i různé kvízy a testy, které žák zodpoví.

„Se zaváděním digitálních technologií do výuky se mění nejen podoba vyučovacích hodin, ale také způsob domácí přípravy.“ (EDUKační LABoratoř, 2018) V současné době zadávají učitelé stále častěji úkoly online. Tento způsob výuku se jeví jako efektivní, usnadňující komunikaci s rodiči či nemocnými žáky. V rámci domácí přípravy mohou vyučující poskytnout žákům online materiály k prostudování mimo školu, na které pak navážou práci ve výuce.

Díky digitálním technologiím použitým při domácí přípravě mají učitelé možnost:

- zasílat studijní materiály,

- zadávat online testovací úlohy k procvičení látky,
- aktualizovat připravené online domácí úkoly,
- vyhodnocovat cvičení,
- poskytnout zpětnou vazbu v podobě statistik. (EDUKační LABoratoř, 2018)

Vždy však platí, že práci s moderními technologiemi musí předcházet důkladná příprava učitele na vyučování. Jen tehdy může být výuka efektivní. V rámci přípravy je potřeba neustále sledovat nejnovější poznatky a být v kontaktu s kolegy, kteří již získali určité zkušenosti.

Přes veškerou modernizaci výuky digitálními technologiemi je role učitele stále nezastupitelná. Učitel má přehled o postupu každého žáka, věnuje mu individuální pozornost, maximalizuje vliv osobního kontaktu s žákem, hodnotí žáka a poskytuje mu průběžně zpětnou vazbu. (Brdička, 2013)

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Výzkumná část

Výzkumná část diplomové práce byla realizována na vybrané základní škole v Mostě.

Jedná se o středně velkou základní školu sídlištního typu čítající 600 žáků.

Výzkum probíhal od března do června 2019. V době výzkumu disponovala škola ICT učebnou s 15 stolními počítači staršími více než 5 let, 20 Apple iPady pro žáky 1. stupně, 15 Apple MacBooky pro žáky 2. stupně, 25 interaktivními tabulemi, čtenářskou učebnou s 30 čtečkami digitálních knih, 20 tablety v mobilní učebně a 3D kinem. Pro výuku robotiky zakoupilo vedení školy 7 BeeBotů, 2 ozoboty, 2x LEGO WeDo a 2x LEGO Mindstroms. Škola také již několik let využívá školní informační systém EduPage.

5.1 Dotazníkové šetření

V rámci výzkumu proběhlo ve školním roce 2018/2019 dotazníkové šetření mezi žáky 2. stupně základní školy. Zúčastnilo se ho 169 žáků ve věku 12. – 15. let: 56 žáků bylo ze 7. ročníku, 70 žáků z 8. ročníku a 43 žáků z 9. ročníku ZŠ.

Tabulka 4 - Počty respondentů v ročníku

7. ročník	56 žáků	33 %
8. ročník	70 žáků	41 %
9. ročník	43 žáků	25 %

Nejvíce respondentů bylo z 8. ročníku (41%), nejméně z 9. ročníku (25%). (otázka č. 1 viz dotazník)

V dotazníku respondenti neuváděli své pohlaví.

Dotazník byl anonymní, v papírové podobě. Obsahoval celkem 31 otázek, z toho 4 otázky vyžadovaly otevřenou odpověď. Jednalo se o otázky číslo 2, 7, 21, 22. U ostatních otázek byla možnost výběru odpovědi. U otázky číslo 5 měli žáci vybrat 2 odpovědi. U otázek 13, 14, 15 byl možný výběr z více odpovědí.

Svoji odpověď měli žáci zakroužkovat. Vyplnění dotazníku zabralo žákům zhruba 20 minut. Dotazník byl vyplňován respondenty během suplování jiných předmětů v učebně ICT.

Dotazník měl 3 pomyslné linie. První linie sledovala, v kolika letech měli žáci první kontakt s digitálními technologiemi, jaké DT používají a kolik času na nich tráví. Jednalo se o otázky číslo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

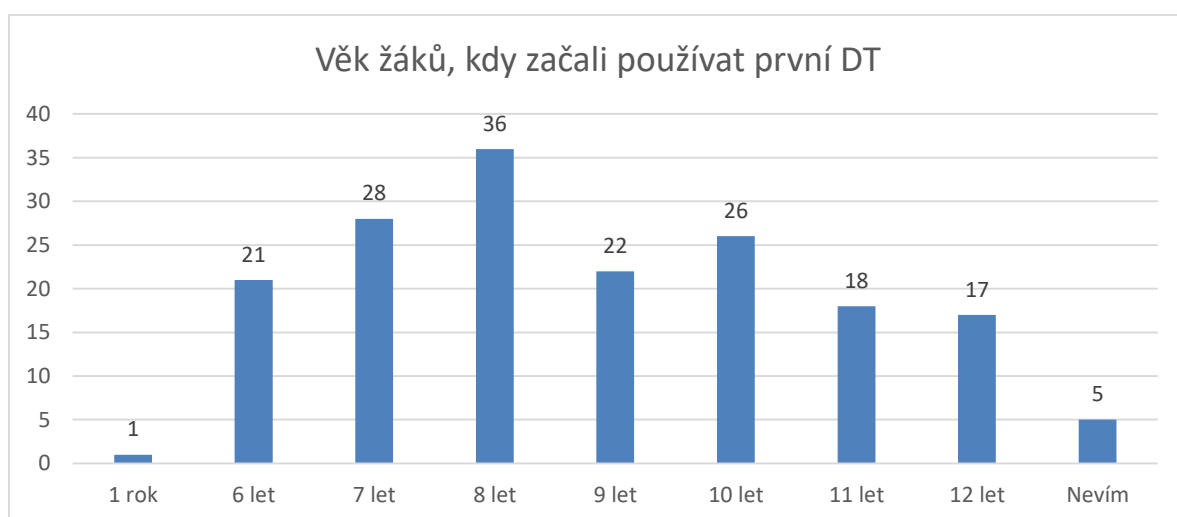
Druhá linie zkoumala, zda a jakým způsobem využívají žáci 2. stupně ZŠ DT k domácí přípravě. Do této linie spadaly otázky číslo 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.

Třetí linie mapovala schopnost rodičů, resp. prarodičů obsluhovat DT, jejich zájem o obsah sledovaného svých dětí (vnoučat) a zájem o regulaci času, který tráví u DT. Tato linie obsahovala otázky 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.

U otázek číslo 8, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 a 31 byly doplněny grafy, kde lze porovnat rozložení daného jevu podle jednotlivých ročníků respondentů. U většiny grafů je patrné, že nejvíce respondentů bylo z 8. ročníku (70 žáků, 41 % respondentů) a nejméně z 9. ročníku (43 žáků, 25 % respondentů).

Otázka č. 2

V kolika letech jsi začal/a používat digitální zařízení? (notebook, tablet, smartphone, stolní PC...)

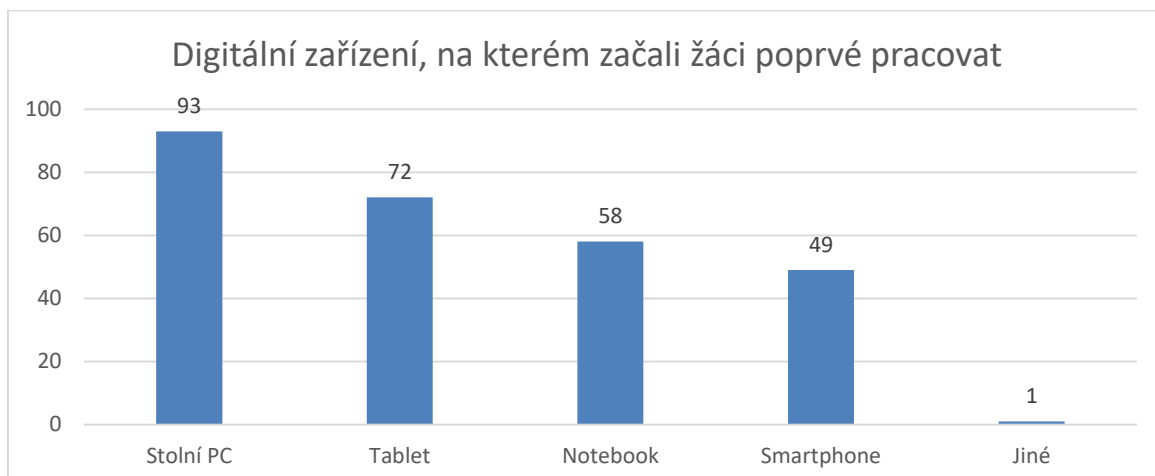
Graf 5 - Věk žáků, kdy začali používat první DT

Nejčastěji žáci začali používat některé z digitálních zařízení v 8. letech (36 žáků, 21 % respondentů), 28 žáků (17 % respondentů) uvedlo 7. rok a 21 žáků (12 % respondentů) dokonce již 6. rok. 22 žáků (13 % respondentů) v 9. letech, 26 žáků (15 % respondentů)

v 10. letech a 17 žáků (10 % respondentů) uvedlo, že začali používat digitální zařízení až ve 12. letech. 5 žáků (2 % respondentů) nevědělo.

Otázka č. 3

O jaké digitální zařízení se jednalo, s nímž jsi poprvé začal pracovat?

Graf 6 - Digitální zařízení, na kterém začali žáci poprvé pracovat

Někteří respondenti uvedli v této otázce více možných odpovědí. Na jednoho žáka připadlo 1,6 digitálních zařízení. Prvním zařízením, se kterým přišli žáci nejčastěji do kontaktu, byl u 93 žáků (55%) stolní počítač. Následoval tablet u 53 žáků (31%), notebook u 58 žáků (34 %) a smartphone u 49 žáků (29 %).

Otázka č. 4

Máš možnost se doma připojit k internetu?

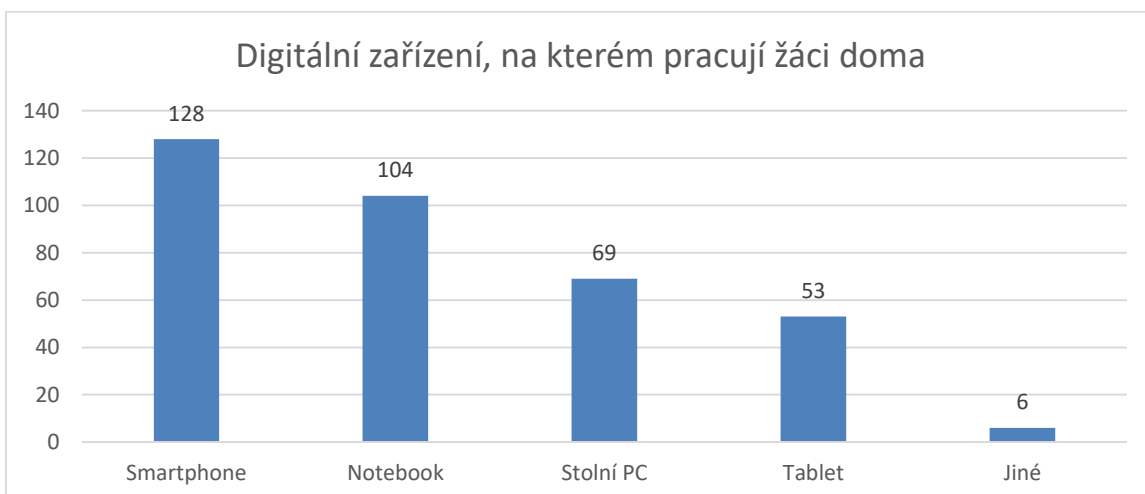
Tabulka 5 - Možnost připojení k internetu

Ano	169 x	100 %
Ne	0	0 %

Všech 100 % respondentů jednoznačně uvedlo, že doma mají možnost připojení k internetu.

Otázka č. 5

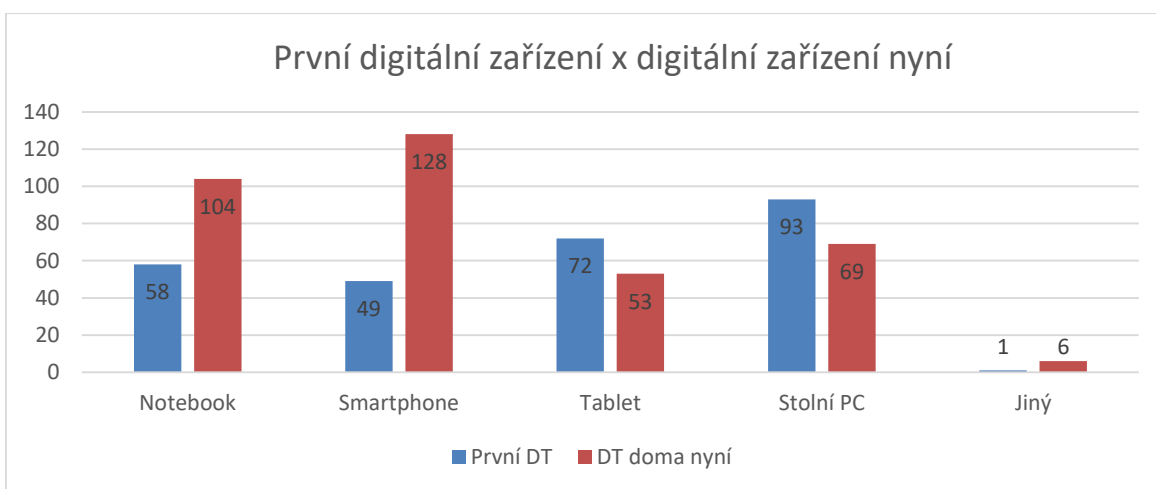
Jaká digitální zařízení doma využíváš?

Graf 7 - Digitální zařízení, na kterém pracují žáci doma

Opět se ukázalo, že část žáků využívá doma více digitálních zařízení. Součet respondentů činí i zde více jak 169 žáků. Na jednoho žáka připadlo 2,1 digitálních zařízení.

Nejvíce používanými zařízeními je podle žáků smartphone (128 žáků, 76 % respondentů), 104 žáků (62 % respondentů) používá notebook, 69 žáků (41% respondentů) stolní počítač a 53 žáků (31 % respondentů) tablet. Jako jiné uvedlo 6 žáků (4 % respondentů) nejčastěji playstation.

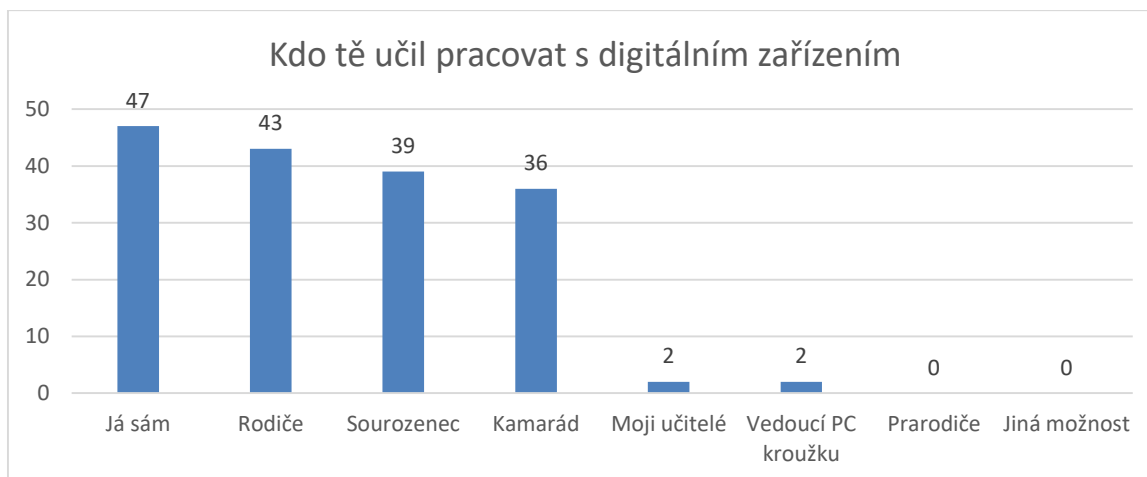

Graf 8 - První digitální zařízení x digitální zařízení nyní

Graf ukazuje rozdíl mezi digitálními zařízeními, která žáci začali používat jako první DT a digitální zařízení, která nejčastěji využívají nyní doma. Z křivky grafu lze pozorovat pokles využití tabletů a stolních počítačů a nárůst upotřebení notebooků a smartphonů.

Otázka č. 6

Kdo tě učil pracovat s (tvým) digitálním zařízením?

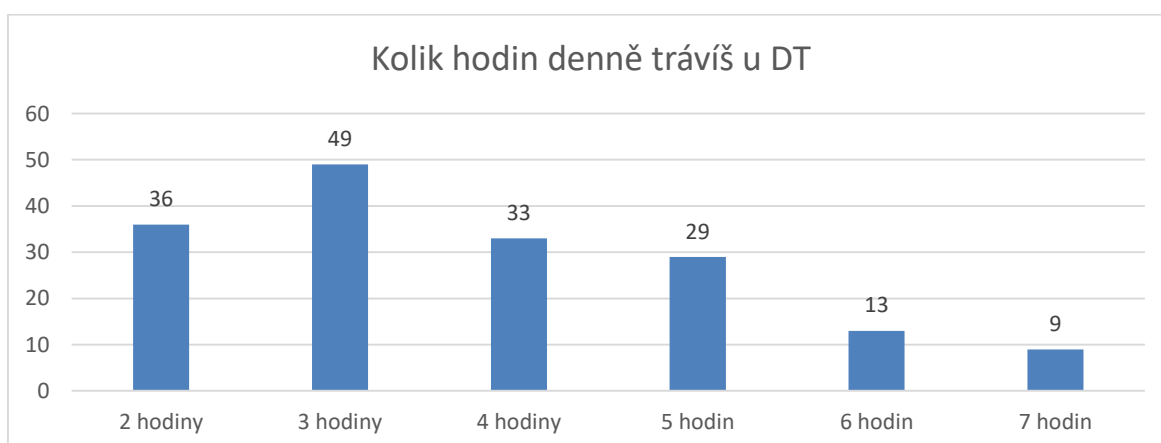

Graf 9 - Kdo tě učil pracovat s digitálním zařízením

Nejvíce žáků (47 žáků, 25 % respondentů) uvedlo, že se s digitálním zařízením naučilo pracovat samo. U 43 žáků (25 % respondentů) se školiteli stali rodiče, u 39 žáků (23 % respondentů) sourozenci a u 36 kamarádi (21 % respondentů). Učitelé a vedoucí PC kroužků uvedli jen 2 žáci (1 % respondentů). Prarodiče ve funkci školitele neuvedl žádný žák.

Otázka č. 7

Kolik hodin denně strávíš digitálních zařízení?

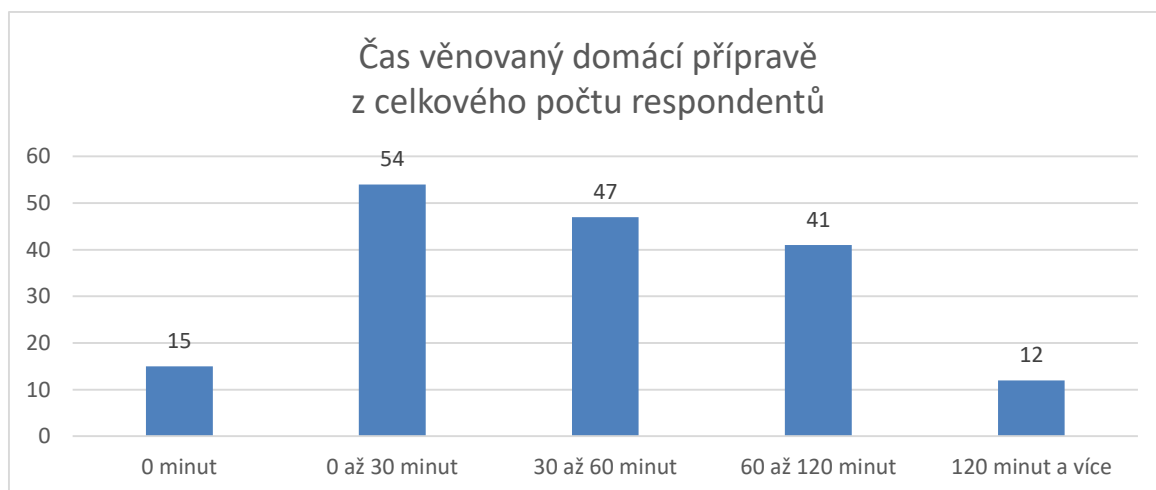

Graf 10 - Kolik hodin denně trávíš u DT

Nejčastěji tráví žáci u digitálních zařízení 3 hodiny denně (43 žáků, 25 % respondentů), 36 žáků (21 % respondentů) uvedlo pouze 2 hodiny denně. 33 žáků (20 % respondentů) tráví u digitálních zařízení 4 hodiny denně, 29 žáků (17 % respondentů) 5 hodin, 13 žáků (8 % respondentů) 6 hodin a 9 žáků (5 % respondentů) uvedlo dokonce až 7 hodin denně na těchto zařízeních. 7 hodin však pokrývá bdělou dobu, kdy žáci přichází ze školy domů, předpokládáme-li přibližný návrat okolo 14:00 až do doby, kdy jdou spát. Otázka však nebyla blíže specifikována. Je možné, že žáci počítali i čas, kdy mají digitální zařízení neaktivně u sebe.

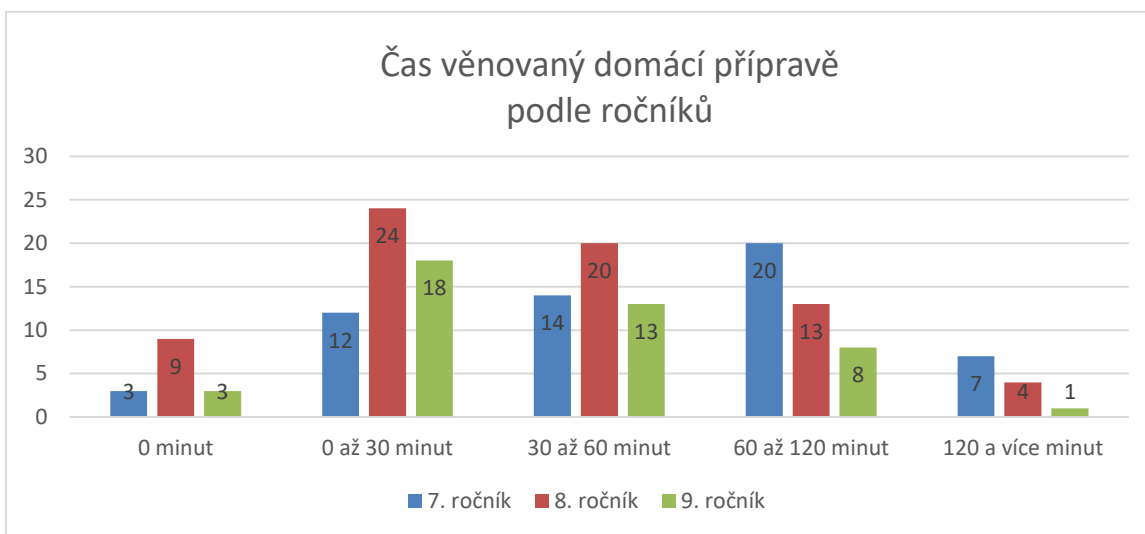
Otázka č. 8

Kolik minut denně věnuješ domácí přípravě do školy, učíš se do školy?

Graf 11 - Čas věnovaný domácí přípravě

54 žáků (32 % respondentů) se věnuje domácí přípravě 0 až 30 minut denně. 47 žáků (28 % respondentů) 30 až 60 minut denně, 41 žáků (24 % žáků) 60 až 120 minut denně a 12 žáků (7 % respondentů) věnuje domácí přípravě více než 120 minut denně. 15 žáků (8 % respondentů) také uvedlo, že se domácí přípravě do školy vůbec nevěnují. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

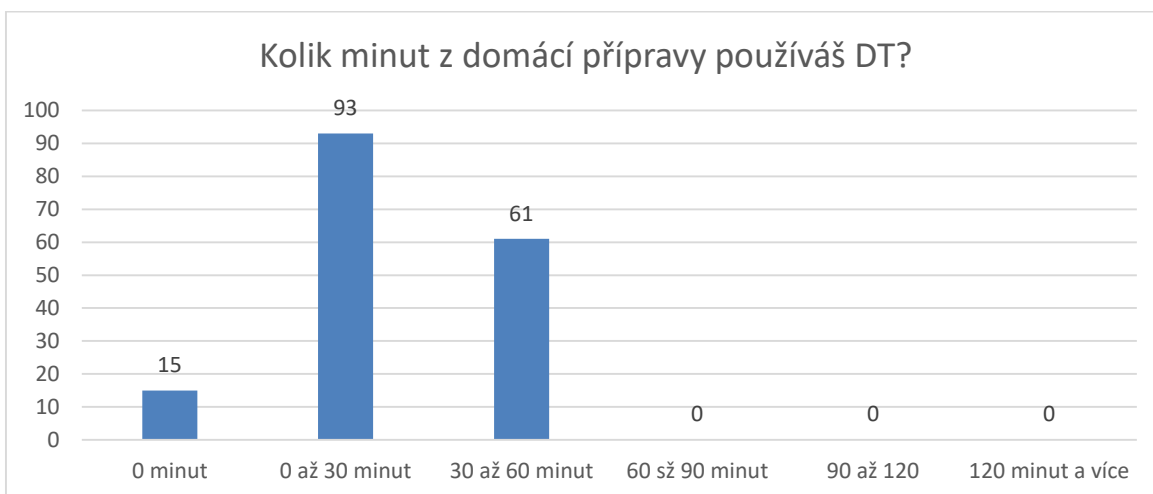

Graf 12 - Čas věnovaný domácí přípravě

Z grafu je patrné, že žáci 7. ročníku tráví nejčastěji nad domácí přípravou 60 až 120 minut denně a žáci 8. i 9. ročníku 0 až 30 minut denně.

Otázka č. 9

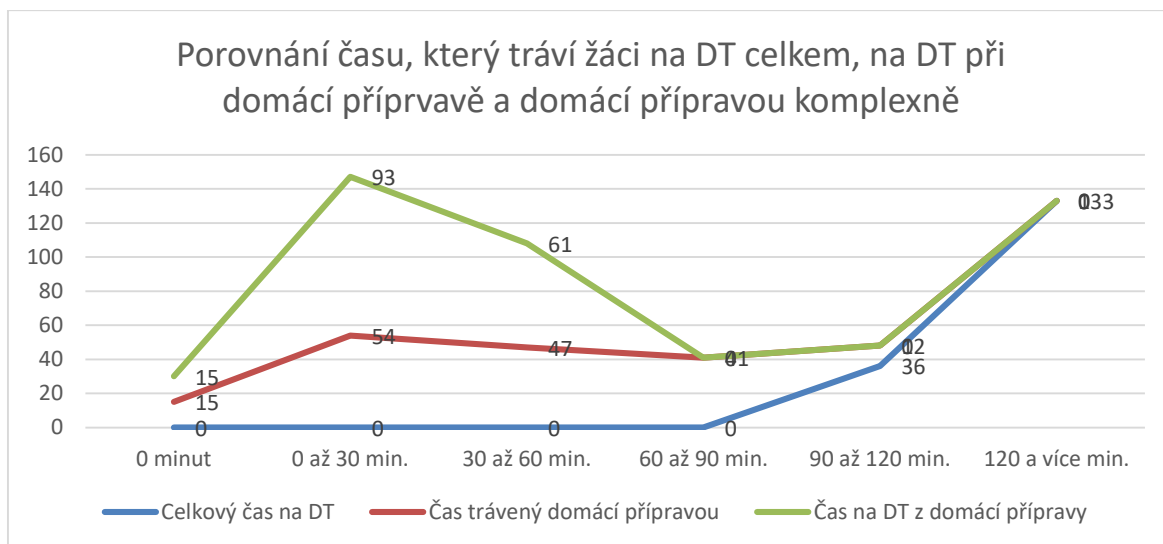
Kolik minut z domácí přípravy do školy používáš digitální zařízení?

Graf 13 - Kolik minut z domácí přípravy používáš DT?

15 žáků (8 % respondentů), kteří v předchozí otázce uvedli, že domácí přípravě do školy nevěnují žádný čas, zde potvrdilo, že při domácí přípravě do školy nepoužívají ani digitální zařízení. Nejčastěji však žáci pro domácí přípravu do školy využívají digitální zařízení 0 až 30 minut denně (93 žáků, 55 % respondentů). 61 žáků (36 % respondentů) využívá digitální

zařízení pro domácí přípravu 30 až 60 minut denně. Žádný žák nevyužívá digitální zařízení k domácí přípravě déle než 60 min.

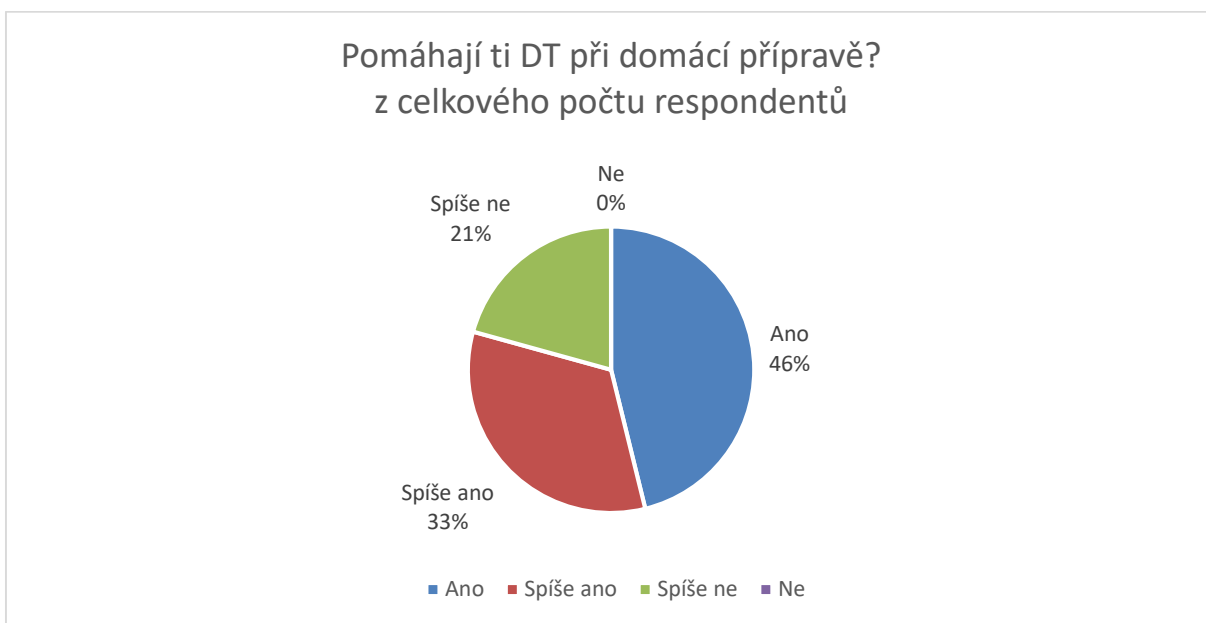
Graf 14 - Porovnání času, který tráví žáci na DT celkem, na DT při domácí přípravě a domácí přípravou komplexně

Graf ukazuje poměr času, který tráví žáci na DT celkem, čas nad domácí přípravou do školy a čas, po který využívají žáci DT při domácí přípravě. Lze vypožorovat, že domácí příprava i čas, po který žáci využívají DT při domácí přípravě, představuje jen minimum času, který žáci tráví celkově u digitálních zařízení.

Otázka č. 10

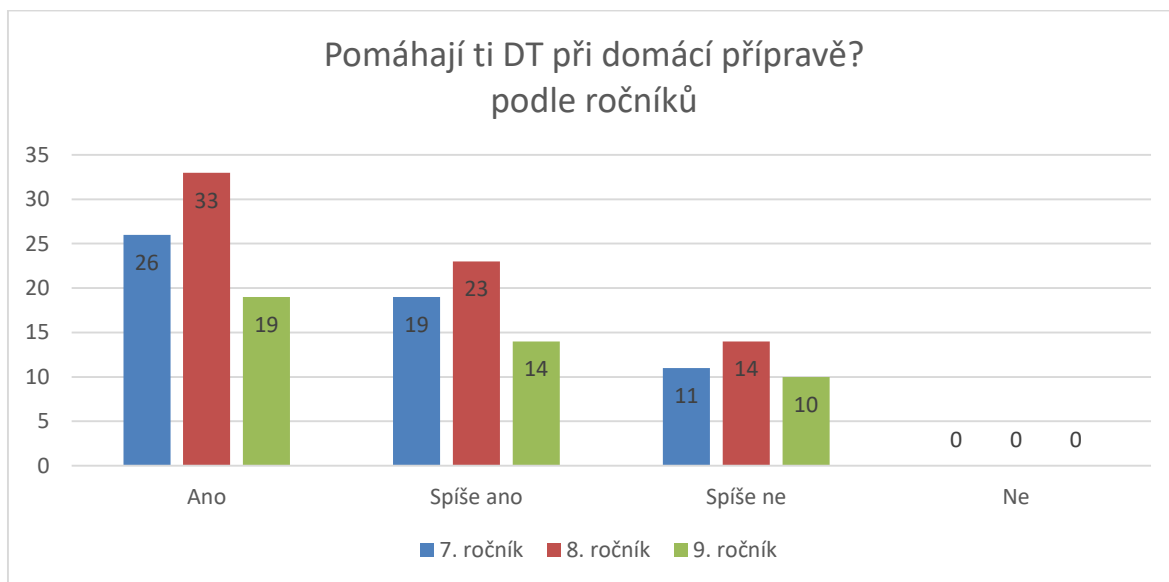
Myslíš si, že ti digitální zařízení pomáhají při přípravě do školy?

Graf 15 - Pomáhají ti DT při domácí přípravě?

46 % žáků rozhodně pomáhají DT v domácí přípravě, 33 % žáků si myslí, že spíše ano a 21 % žáků spíše ne. Žádný z žáků nevedl, že by mu DT v přípravě do školy vyloženě nepomáhaly. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

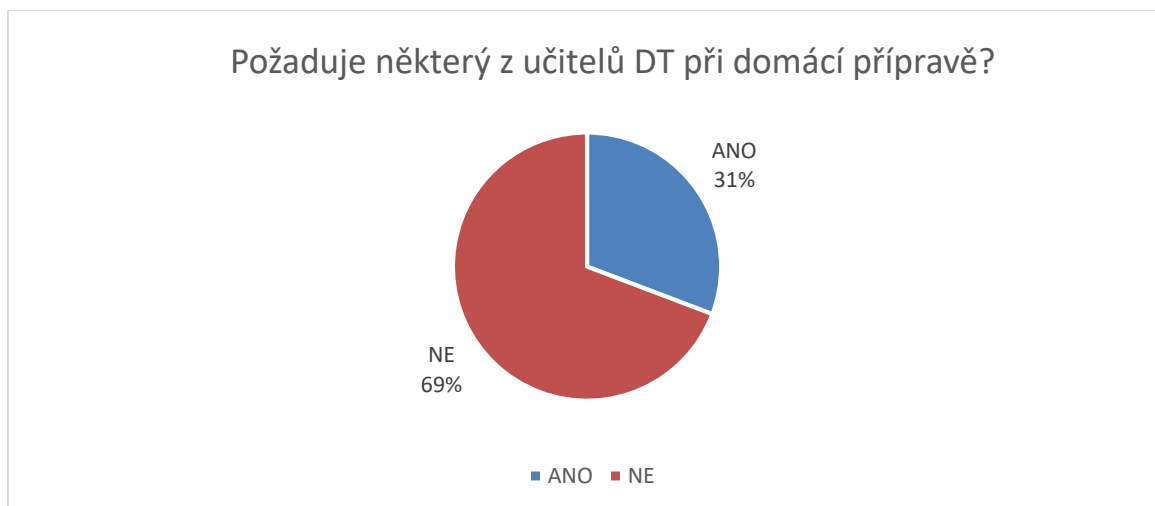

Graf 16 - Pomáhají ti DT při domácí přípravě?

Z grafu lze pozorovat, že nejvíce oslovených respondentů napříč ročníky uvedlo skutečnost, že jim DT výrazně pomáhají při domácí přípravě do školy.

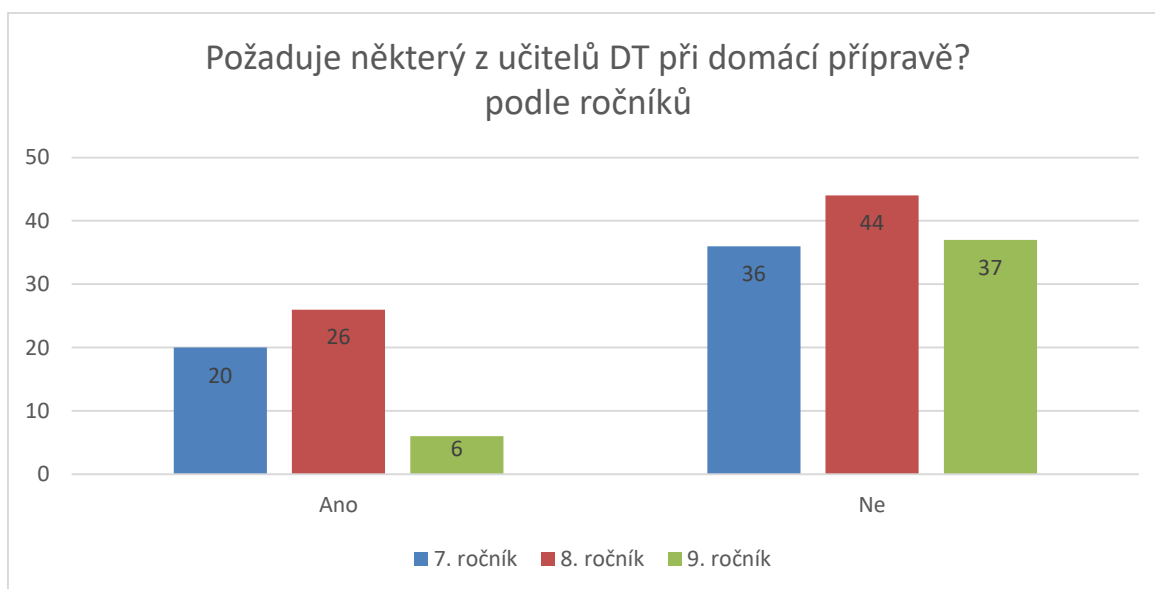
Otázka č. 11

Chce některý z učitelů, abys využil/a při domácí přípravě digitální zařízení nebo internet?

Graf 17 - Požaduje některý z učitelů DT při domácí přípravě?

69 % respondentů uvedlo, že učitelé nepožadují využití DT nebo internetu při domácí přípravě. 31 % respondentů uvedlo, že učitelé chtějí, aby žáci použili při domácí přípravě digitální zařízení nebo internet. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

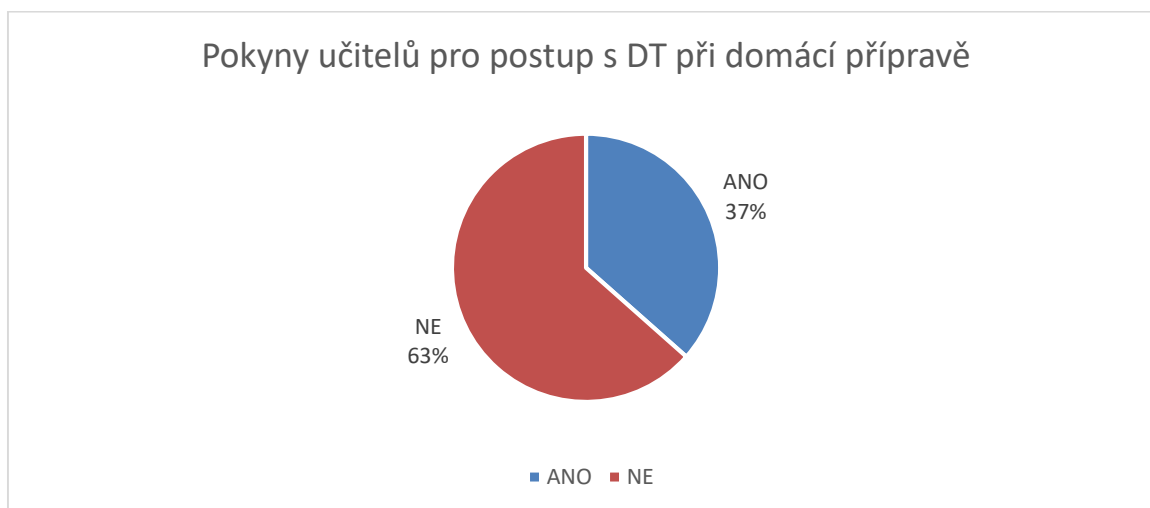

Graf 18 - Požaduje některý z učitelů DT při domácí přípravě?

Většina oslovených žáků ze 7., 8. i 9. ročníku uvedla, že učitelé nepožadují použití při domácí přípravě DT.

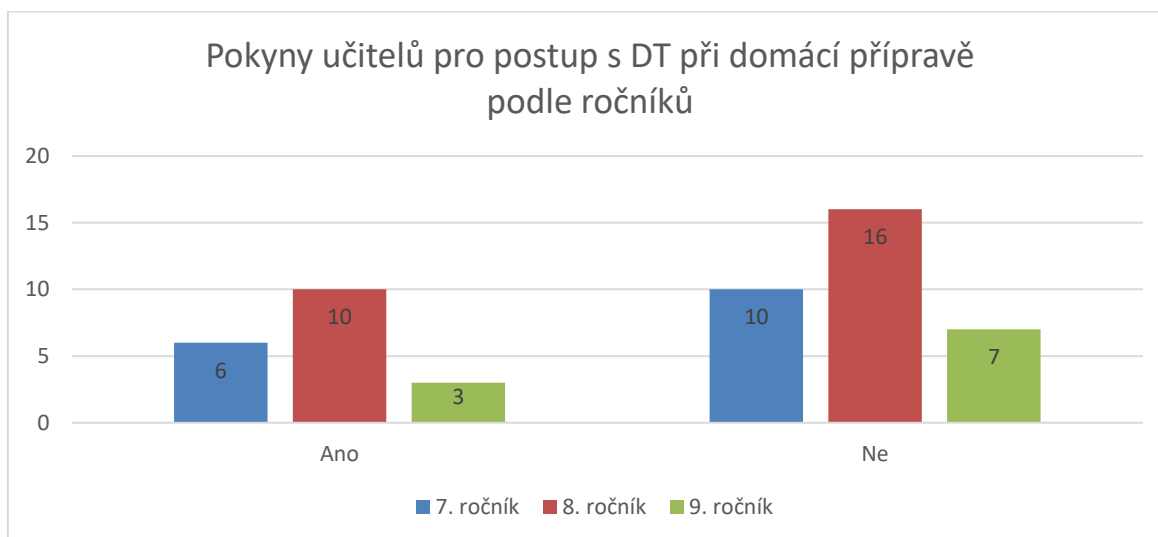
Otázka č. 12

Zadávají učitelé pokyny k tomu, jak máš při domácí přípravě do školy použít digitální zařízení?

Graf 19 - Pokyny učitelů pro postup s DT při domácí přípravě

Pokud na otázku č. 11 odpověděli žáci ano (52 žáků, 31 % respondentů), učitelé požadují využití DT nebo internetu při domácí přípravě, pak 63 % žáků neguje, že by učitelé zadali pokyny, jakým způsobem by měli žáci postupovat při použití DT v domácí přípravě. 37 % žáků potvrzuje, že učitelé vysvětlí postup práce s DT při domácí přípravě. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

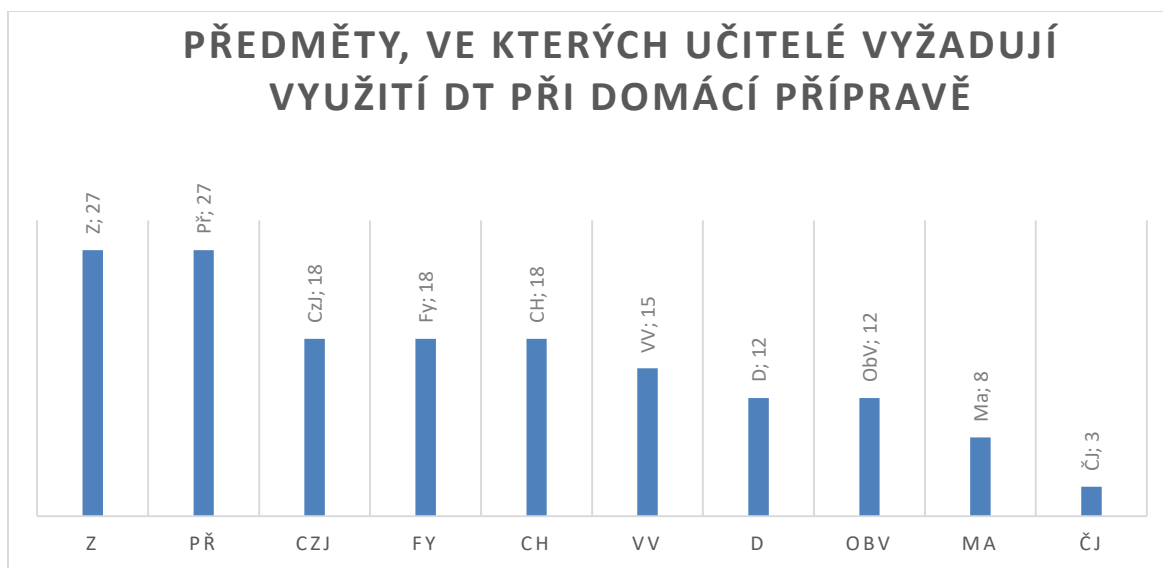

Graf 20 - Pokyny učitelů pro postup s DT při domácí přípravě

Z grafu je vidět, že pokud učitelé požadují, aby žáci využili při domácí přípravě DT, své pokyny již blíže nespecifikují.

Otázka č. 13

V kterém vyučovacím předmětu učitelé vyžadují, abys při domácí přípravě použil/a digitální zařízení nebo internet? (můžeš vybrat více možností)

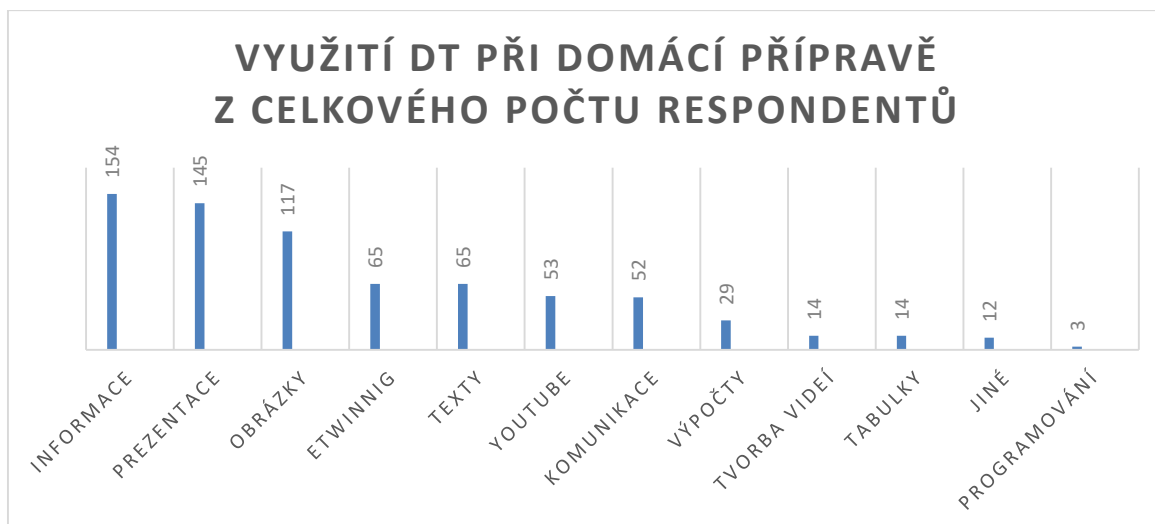

Graf 21 - Předměty, ve kterých učitelé vyžadují využití DT při domácí přípravě

Na vybrané ZŠ vyžadují použití digitálních zařízení při domácí přípravě nejčastěji učitelé vyučující předměty Zeměpis a Přírodopis (uvedlo 17 % respondentů), následují Chemie, Fyzika a Cizí jazyk (uvedlo 11 % respondentů), Výtvarná výchova (uvedlo 10 % respondentů) Občanská výchova a Dějepis (uvedlo 8 % respondentů), Matematika (uvedlo 5 % respondentů). Pouze 2 % respondentů uvedla předmět Český jazyk.

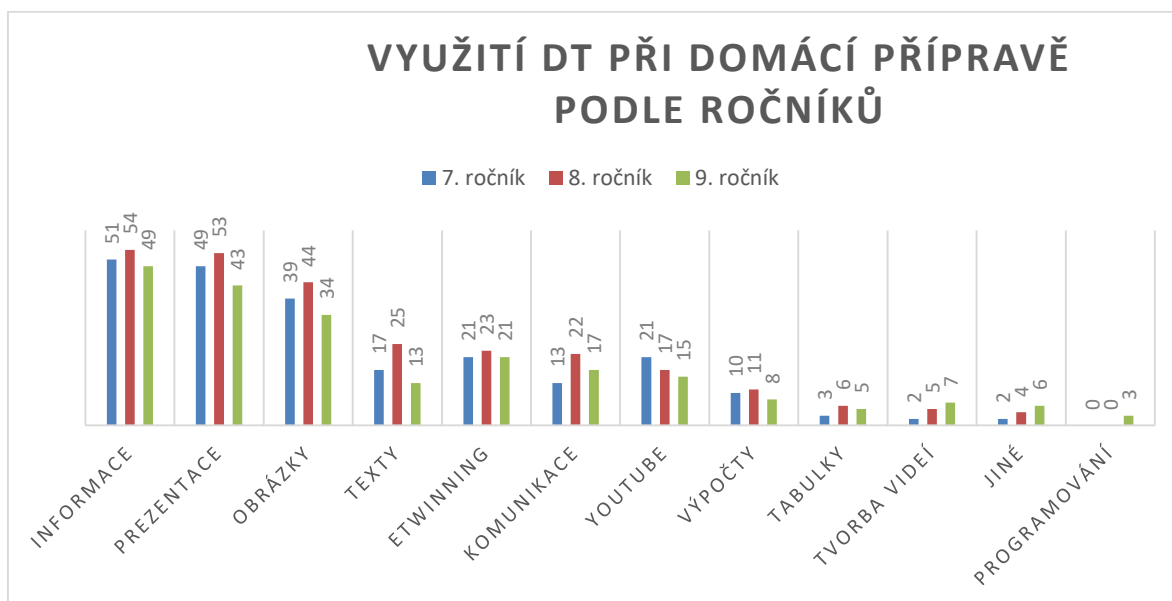
Otázka č. 14

Jakým způsobem využíváš při domácí přípravě digitální zařízení a internet?

Graf 22 - Využití DT při domácí přípravě

Při domácí přípravě žáci nejčastěji využívají digitální zařízení a internet k vyhledávání a ověřování informací. Tento způsob uvedlo 154 žáků (91 %). Dále k tvorbě prezentací (85 % žáků) a k vyhledávání obrázkových příloh (69 %). 65 žáků (38 %) uvedlo využití DT k psaní textů a stejný počet žáků k eTwinningu. 31 % žáků využívá DT ke komunikaci se spolužáky a k vyhledávání učebních videí na kanálu Youtube. 17 % žáků využívá DT také k matematickým výpočtům, 8 % ke tvorbě tabulek, videí a jiným možnostem. Pouze 3 žáci (1 %) uvedli jako možný způsob využití DT k programování. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

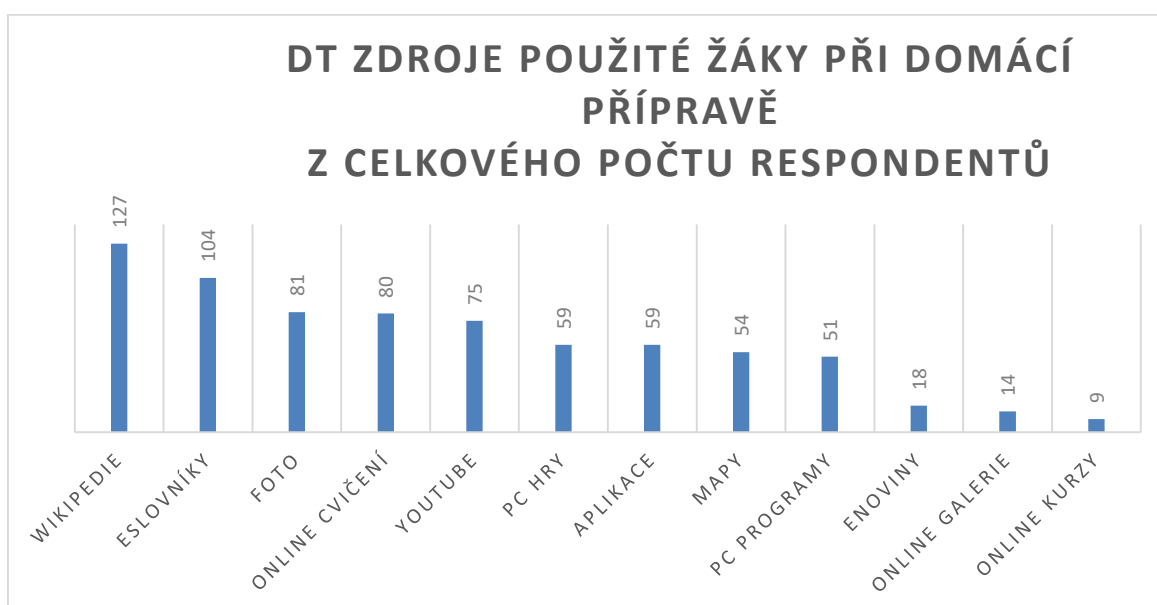

Graf 23 - Využití DT při domácí přípravě

Graf potvrzuje, že nejvíce žáků ze všech oslovených ročníků využívá DT k vyhledávání a ověřování informací a k tvorbě prezentací.

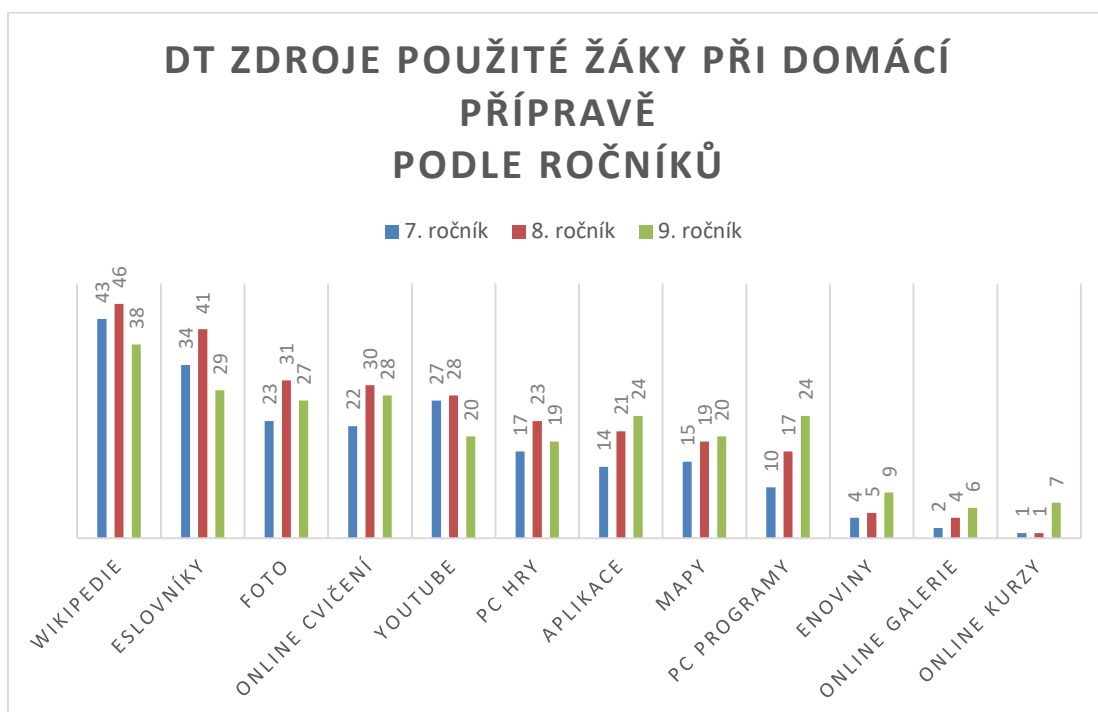
Otázka č. 15

Které z následujících zdrojů na internetu (resp. s použitím digitálních zařízení) využíváš při domácí přípravě?

Graf 24 - DT zdroje použité žáky při domácí přípravě

Žáky nejčastěji používaným digitálním zdrojem v domácí přípravě je encyklopedie Wikipedie (75 % respondentů), což opět potvrzuje, že žáci nejčastěji vyhledávají a ověřují informace. Následují eSlovníky (61 % respondentů), online cvičení a fotografie (47 % respondentů), kanál Youtube (44 % respondentů), počítačové hry a rozmanité počítačové aplikace (35 % respondentů), vyhledávání na mapách (32 % respondentů), počítačové programy (30 % respondentů). Nejmenší zastoupení měly zpravodajské weby typu eNoviny (10 % respondentů), online galerie (8 % respondentů) a online kurzy (5 % respondentů). Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

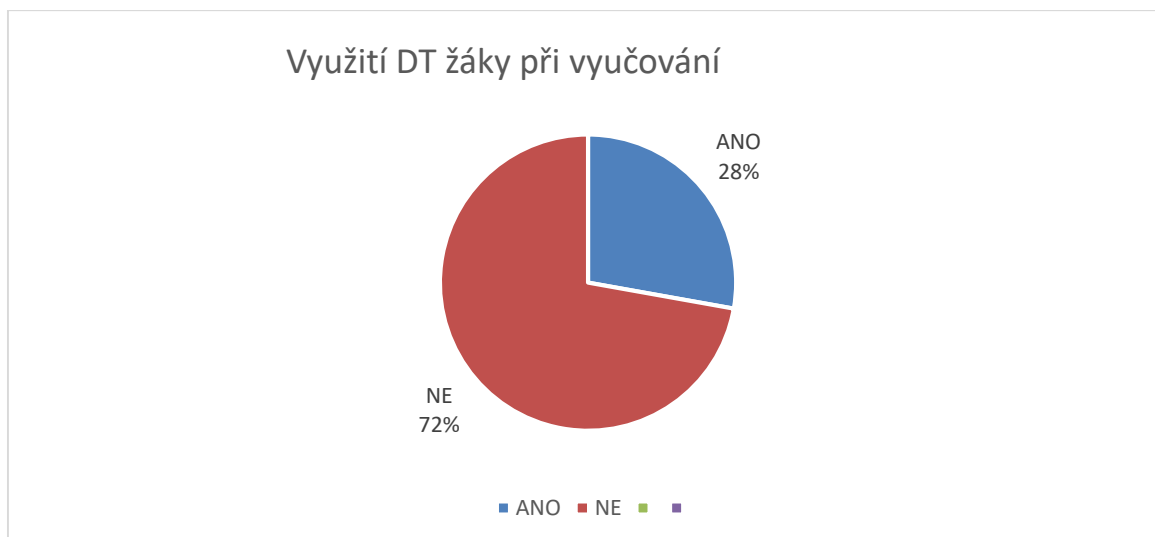

Graf 25 - DT zdroje použité žáky při domácí přípravě

Z grafu je patrné, že nejpoužívanějšími DT zdroji jsou pro žáky oslovených ročníků encyklopedie Wikipedie a eSlovníky, kde mohou žáci rychle vyhledat a ověřit informace.

Otázka č. 16

Používáš digitální zařízení k učení i při vyučování?

Graf 26 - Využití DT žáky při vyučování

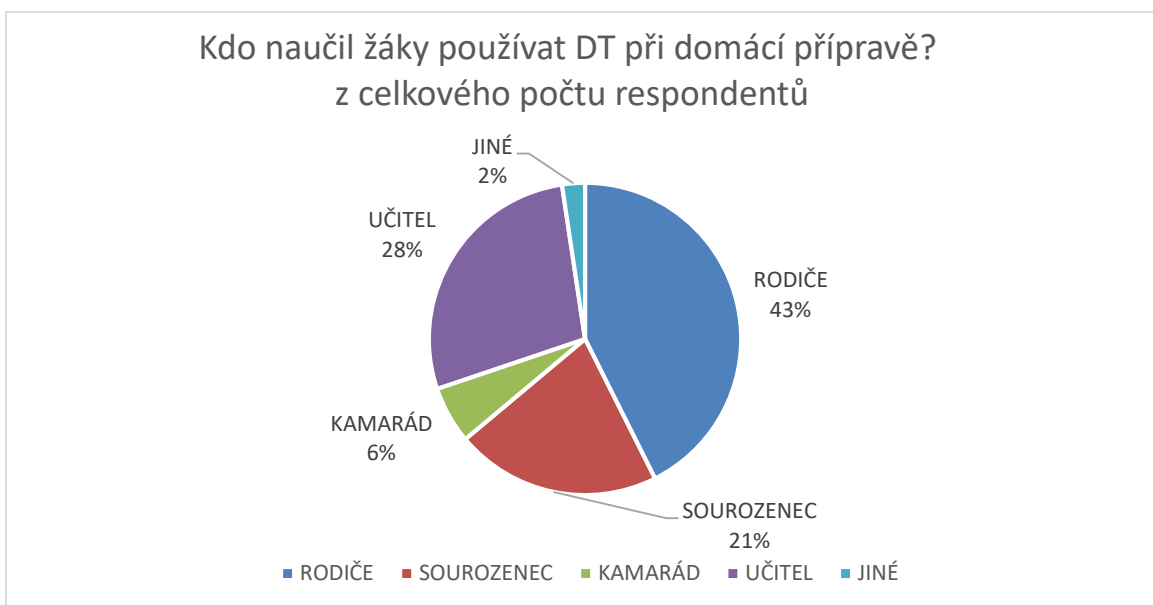
Pro validitu této otázky je nutno poznamenat, že na vybrané základní škole platí pro žáky zákaz nošení mobilních telefonů do tříd, pokud se nejedná o výuku formou BYOD. Žáci, kteří zvolili odpověď NE (72 %), uvedli opravdu jako důvod skutečnost, že nesmí mít při vyučování u sebe mobilní telefony. Pouze 28 % oslovených žáků odpovědělo ANO, používám digitální zařízení k učení i při vyučování.

Jelikož nebylo digitální zařízení v zadání otázky blíže specifikováno, převážná část žáků, kteří uvedli odpověď NE, považovala za dané digitální zařízení vlastní smartphone.

Otázka č. 17

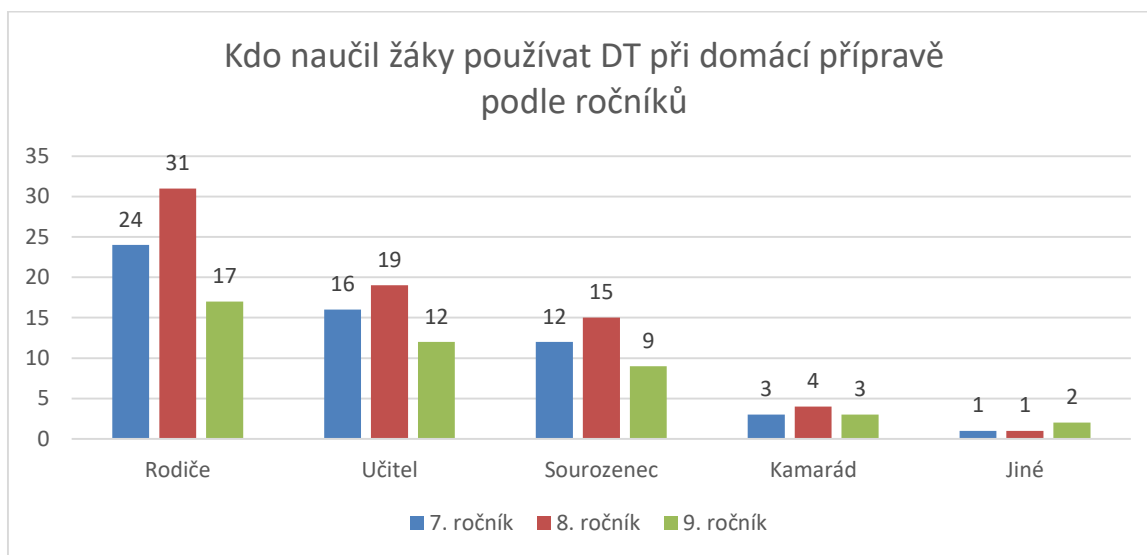
Kdo ti ukázal, jak můžeš použít digitální zařízení při domácí přípravě do školy?

Graf 27 - Kdo naučil žáky používat DT při domácí přípravě?

Největšímu počtu žáků (43 %) ukázali způsob, jak používat DT při domácí přípravě rodiče, ve 28 % učitelé, ve 21 % sourozenci a v 6 % kamarád. Jako jinou možnost uvedli žáci Já sám (2 %). Prarodiče nezvolil žádný z žáků. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

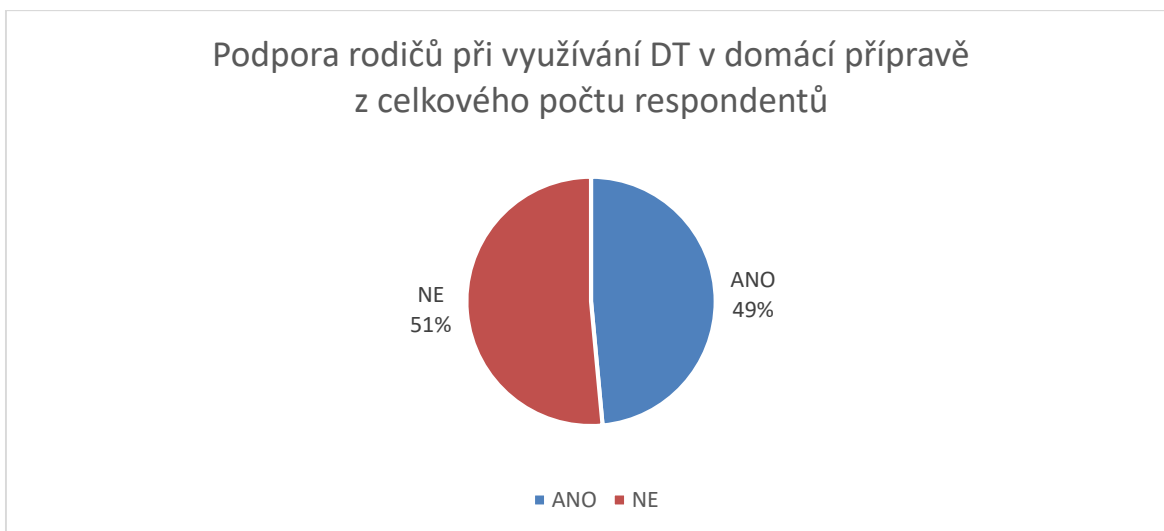

Graf 28 - Kdo naučil žáky používat DT při domácí přípravě

I zde je patrné, že nejčastějšími školiteli žáků jsou podle respondentů rodiče, teprve potom učitelé.

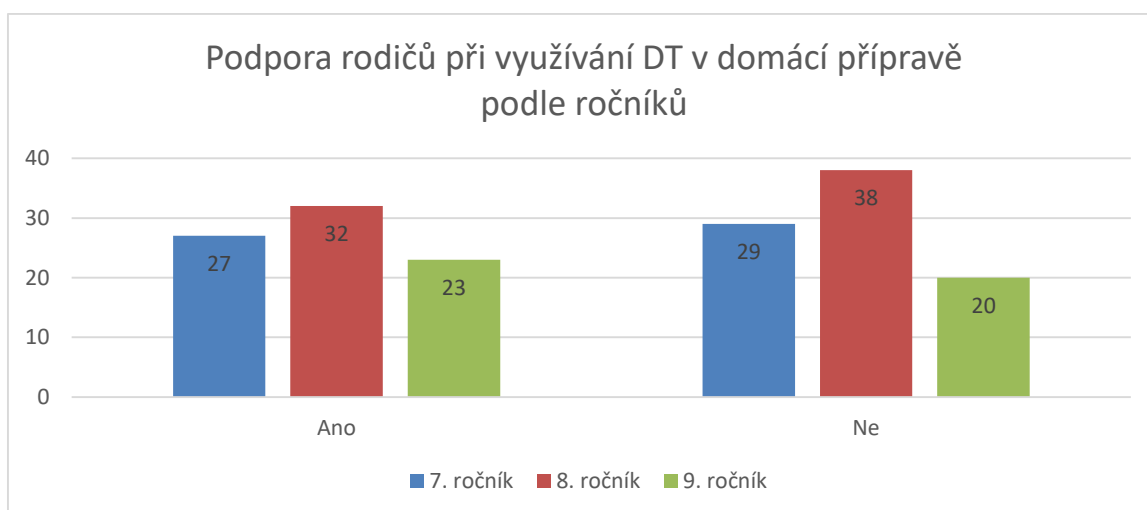
Otázka č. 18

Podporují a pomáhají ti rodiče při využívání digitálních zařízení při domácí přípravě?

Graf 29 - Podpora rodičů při využívání DT v domácí přípravě

U této otázky byly odpovědi velmi vyrovnané. 49 % žáků uvedlo možnost ano, rodiče mě ve využívání DT při domácí přípravě podporují, 51 % žáků nesouhlasilo. Následující graf zachycuje daný jev podle jednotlivých ročníků.

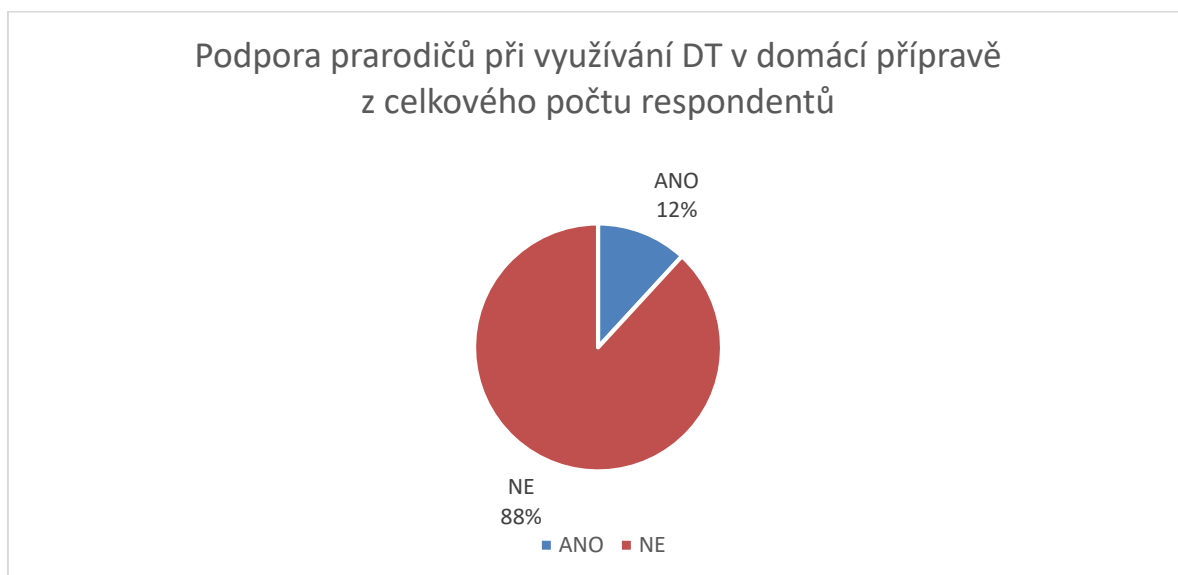

Graf 30 - Podpora rodičů při využívání DT v domácí přípravě

Na tomto grafu jsou hodnoty velmi vyrovnané, přesto více respondentů uvedlo, že je rodiče při používání DT v domácí přípravě nepodporují.

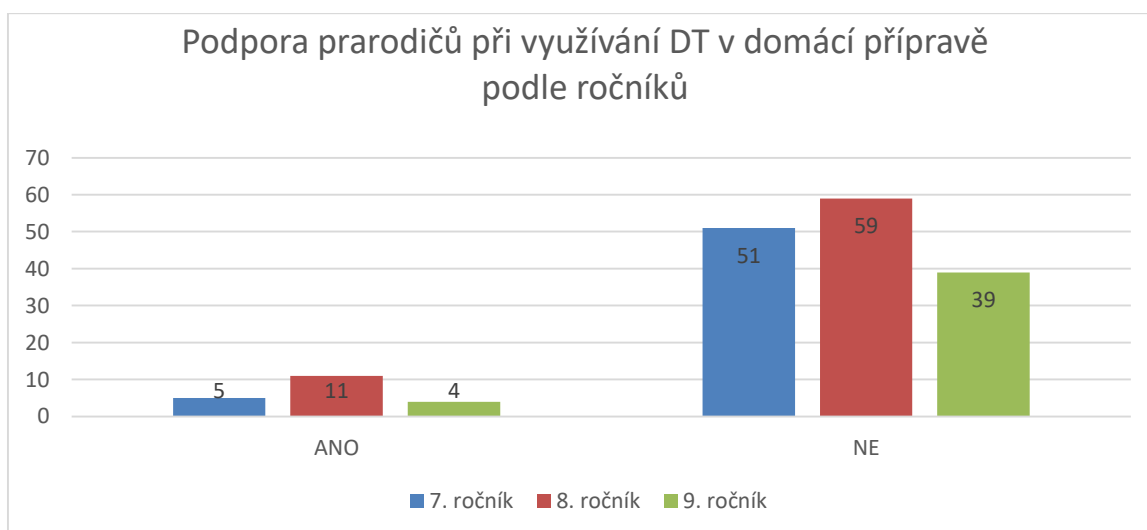
Otázka č. 19

Podporují a pomáhají ti prarodiče (babička, dědeček) při využívání digitálních zařízení při domácí přípravě?

Graf 31 - Podpora prarodičů při využívání DT v domácí přípravě

Zde uvedli žáci ve vysoké míře nesouhlas. 88 % žáků prarodiče nepodporují v používání DT při domácí přípravě, 12 % žáků prarodiče podporují. Níže uvedený graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

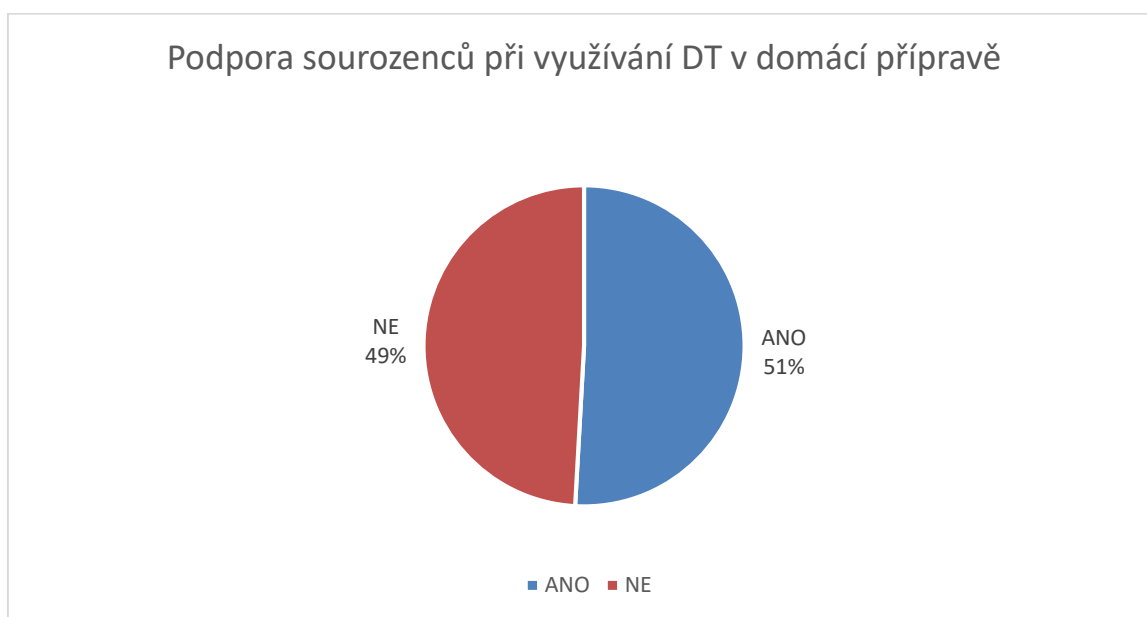

Graf 32 - Podpora prarodičů při využívání DT v domácí přípravě

I v tomto případě uvedla naprostá většina respondentů, že je prarodiče při používání DT v domácí přípravě nepodporují.

Otázka č. 20

Podporují a pomáhají ti sourozenci při využívání digitálních zařízení při domácí přípravě?

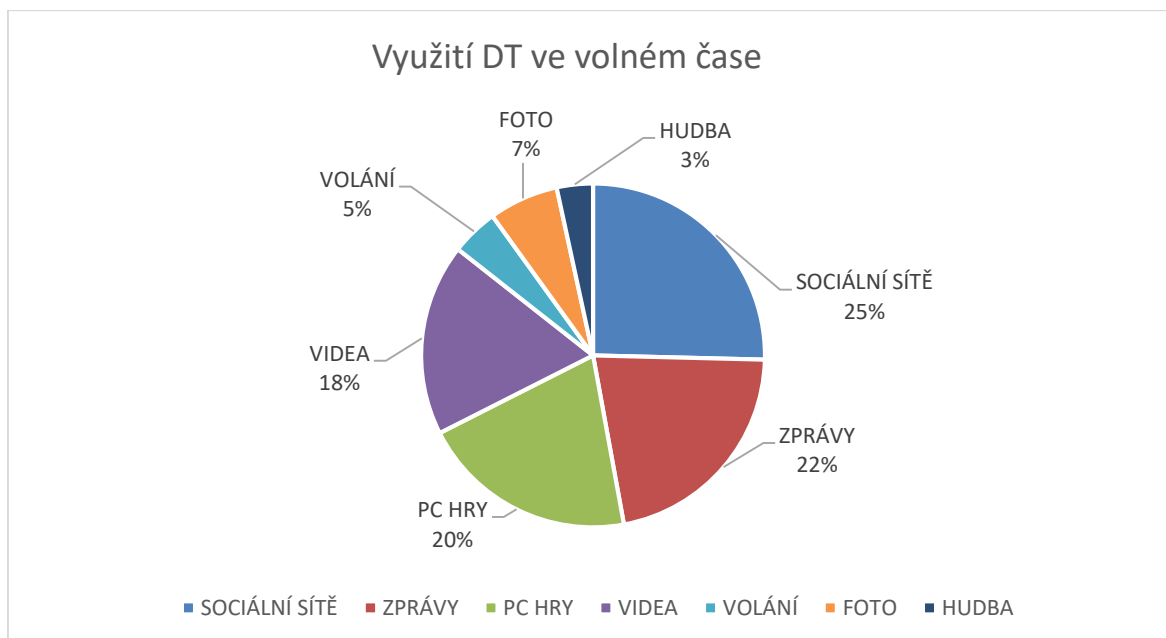

Graf 33 - Podpora sourozenců při využívání DT v domácí přípravě

51 % žáků uvedlo, že je sourozenci podporují v používání DT při domácí přípravě, 49 % žáků sourozenci nepodporují. Výsledek může být zkreslen skutečností, že ne všichni žáci mají sourozence.

Otázka č. 21

K jakým dalším činnostem ve svém volném čase využíváš digitální zařízení a internet?

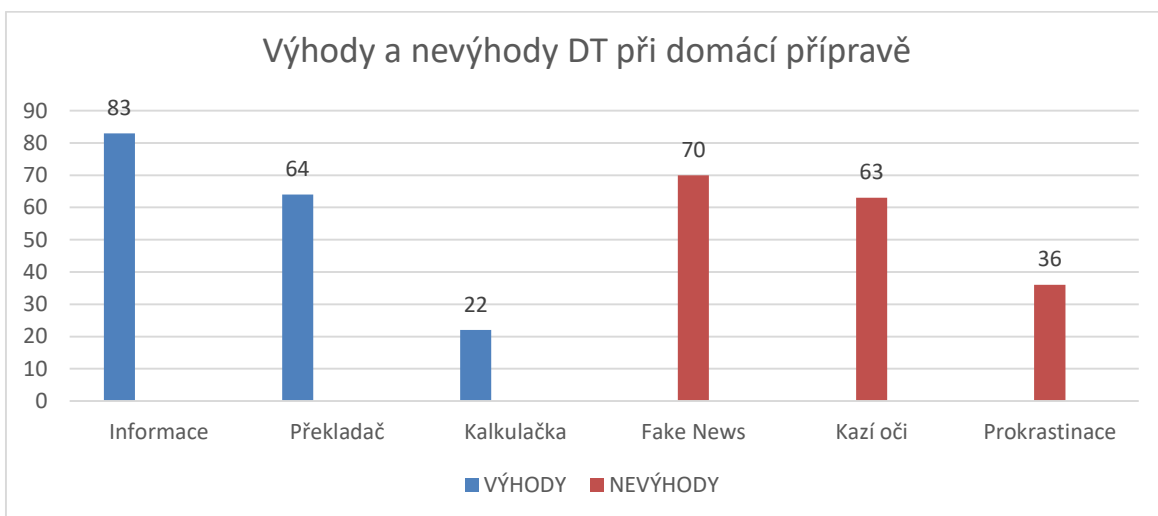

Graf 34 - Využití DT ve volném čase

Nejčastější aktivitou, kterou provozují žáci na digitálních zařízeních je návštěva sociálních sítí (25 %), 22 % žáků čte zprávy, 20 % žáků využívá DT ke hraní počítačových her a 18 % žáků ke sledování oblíbených videí. K hledání fotografií využívá DT jen 7 % žáků, k volání 5 %, a k poslechu nebo stahování hudby jen 3 % žáků

Otázka č. 22

Jaké výhody a nevýhody vidíš při používání digitálních zařízení a internetu při domácí přípravě?

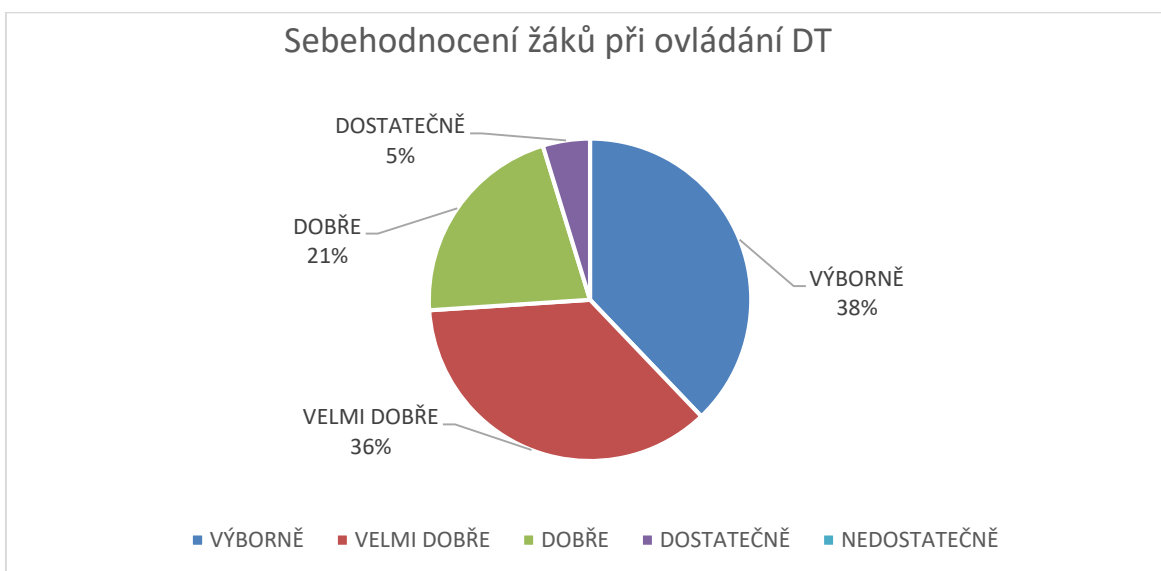
Graf 35 - Výhody a nevýhody DT při domácí přípravě

U odpovědi na tuto otázku uváděli téměř všichni žáci stejné možnosti. Jako výhodu spatřují rychlost a dostupnost informací (83 žáků, 49 % respondentů). Dostupnost funkce překladače využívá 64 žáků (38 % respondentů) a funkce kalkulačky 22 žáků (13 % respondentů).

Mezi nevýhody DT nejčastěji žáci volili Fake News (70 žáků, 41 % respondentů), 63 žáků (37 % respondentů) uvedlo skutečnost, že DT mají škodlivý vliv na zrak a 36 žáků (21 % respondentů) uvádělo obdobné odpovědi, které autor zahrnul pod pojem prokrastinace.

Otázka č. 23

Jak bys hodnotil/a, že umíš používat digitální zařízení a internet?

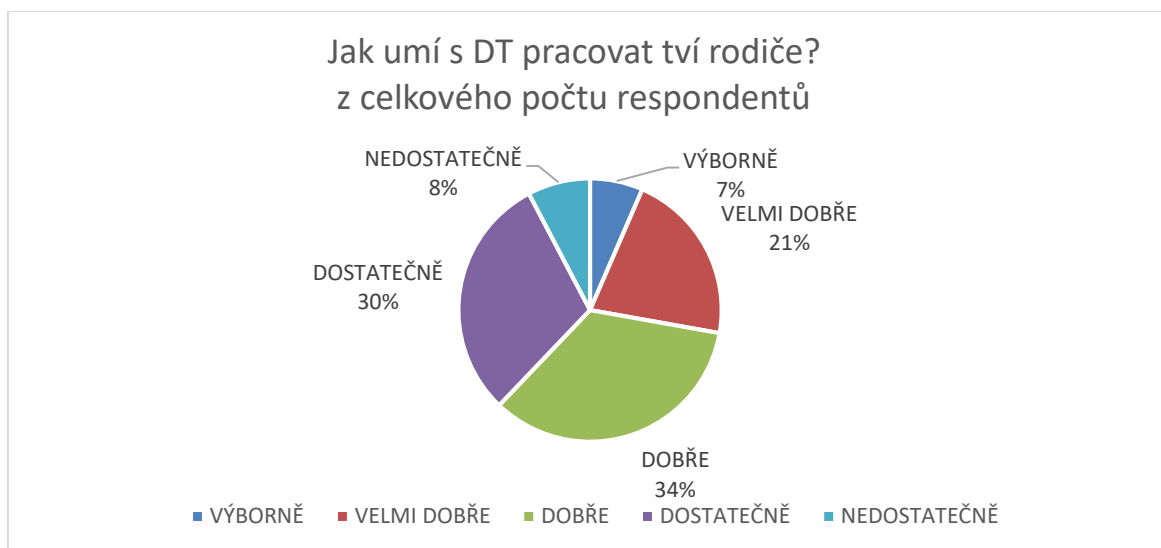

Graf 36 - Sebehodnocení žáků při ovládní DT

Na klasifikační škále od 1 (výborně) do 5 (nedostatečně) hodnotilo 38 % žáků samo sebe známkou výborně při ovládání DT, 36 % žáků velmi dobře, 21 % dobře a 5 % žáků jen dostatečně. Žádný ze žáků se neohodnotil nedostatečně.

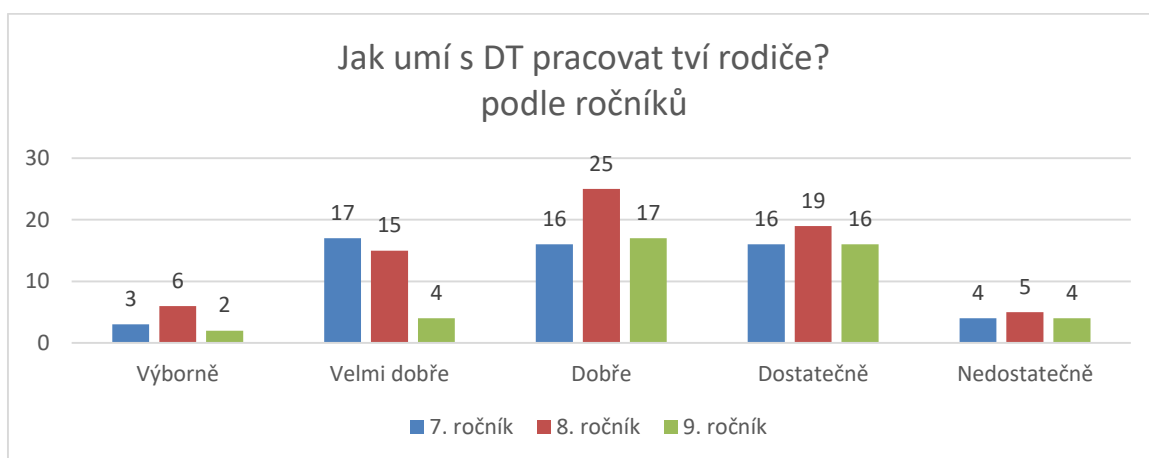
Otázka č. 24

Jak bys hodnotil/a, že umí používat digitální zařízení a internet tvoji rodiče?

Graf 37 - Jak umí s DT pracovat tví rodiče?

Na klasifikační škále od 1 (výborně) do 5 (nedostatečně) hodnotili žáci, jak umí jejich rodiče ovládat digitální zařízení a internet. Jen 7 % žáků hodnotí digitální dovednosti svých rodičů nejvyšší známkou. 21 % žáků uvedlo velmi dobře, 34 % dobře, 30 % dostatečně a 8 % nedostatečně. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

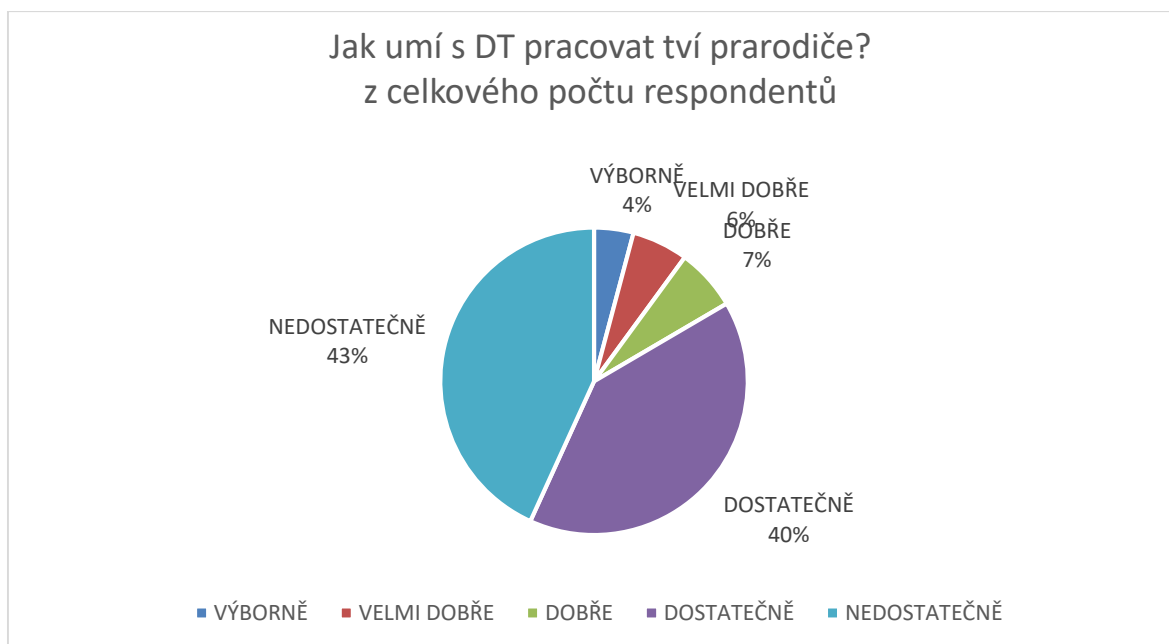

Graf 38 - Jak umí s DT pracovat tví rodiče?

Z grafu je patrné, že žáci 7. ročníku vidí digitálních dovedností svých rodičů poměrně vyrovnaně na úrovni Velmi dobře (10 % respondentů), Dobře a Dostatečně (shodně 9 % respondentů). Oslovení žáci 8. ročníku hodnotí dovednosti svých rodičů jako Dobré (15 % respondentů) a Dostatečné (11 % respondentů) a žáci 9. ročníků obdobně. Hodnocení Dobře uvedlo 10 % respondentů a Dostatečně 9 % respondentů z 9. ročníku.

Otázka č. 25

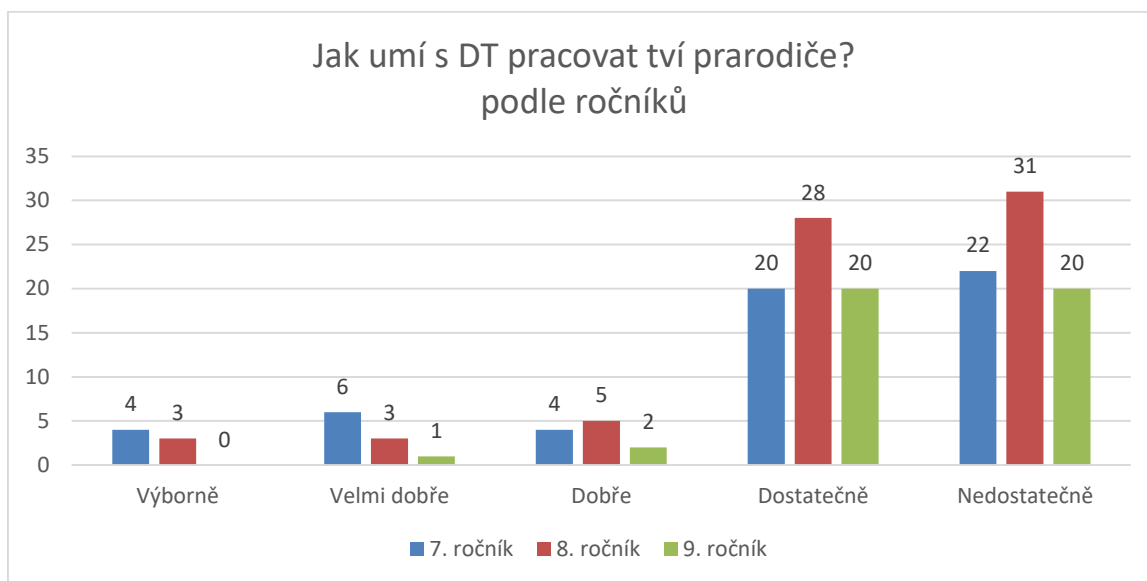
Jak bys hodnotil/a, že umí používat digitální zařízení a internet tvoji prarodiče?

Graf 39 - Jak umí s DT pracovat tví prarodiče?

Na klasifikační škále od 1 (výborně) do 5 (nedostatečně) hodnotili žáci, jak umí jejich prarodiče ovládat digitální zařízení a internet. 4 % žáků hodnotilo digitální dovednosti svých prarodičů na výbornou, 6 % žáků velmi dobře, 7 % žáků dobře. 40 % žáků vidí digitální schopnosti svých prarodičů pouze jako dostatečné a 43 % dokonce nedostatečné. Níže uvedený graf zachycuje daný jev podle jednotlivých ročníků.

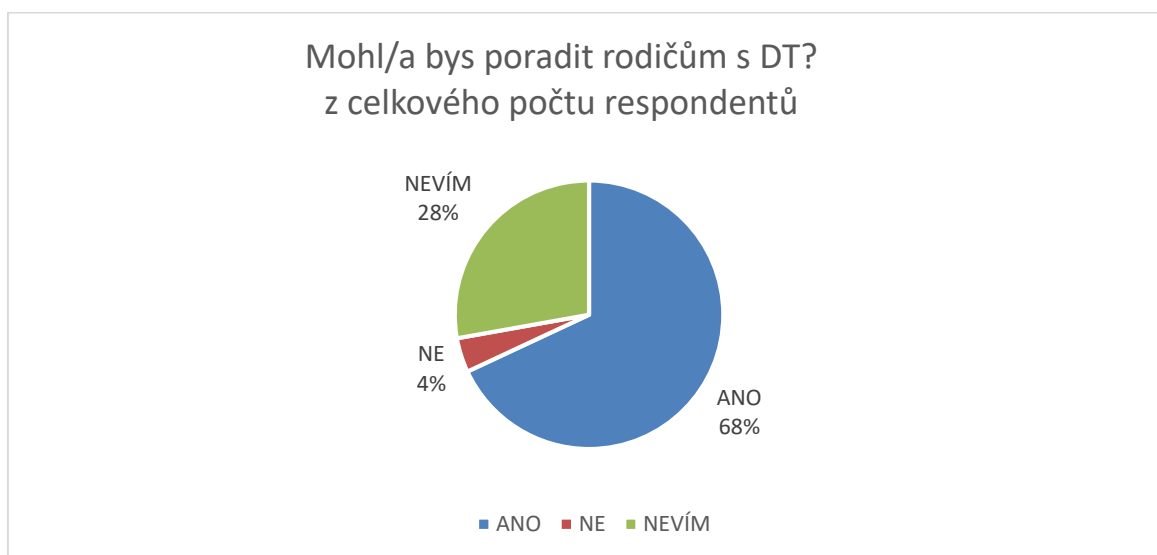

Graf 40 - Jak umí s DT pracovat tví prarodiče?

Jak lze vidět, digitální dovednosti svých prarodičů hodnotili oslovení respondenti nejčastěji jako dostatečné až nedostatečné.

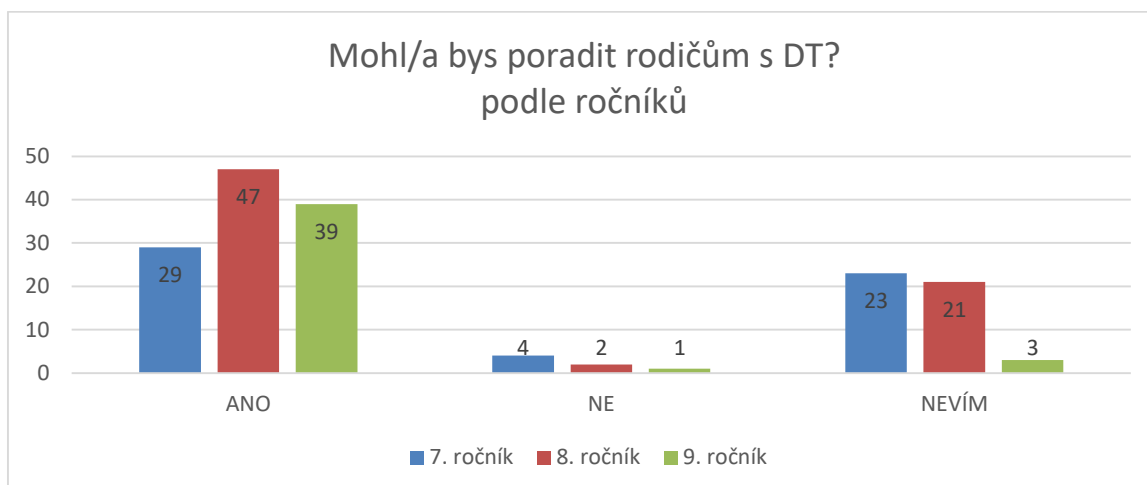
Otázka č. 26

Dokázal/a bys poradit svým rodičům, k čemu mohou používat digitální zařízení a internet?

Graf 41 - Mohl/a bys poradit rodičům s DT?

68 % žáků se domnívá, že by dokázalo poradit svým rodičům, jak a k čemu mohou používat digitální zařízení a internet. 4 % žáků si myslí, že by nedokázalo svým rodičům poradit a 28 % žáků neví. Následuje graf, který porovnává jev podle jednotlivých ročníků.

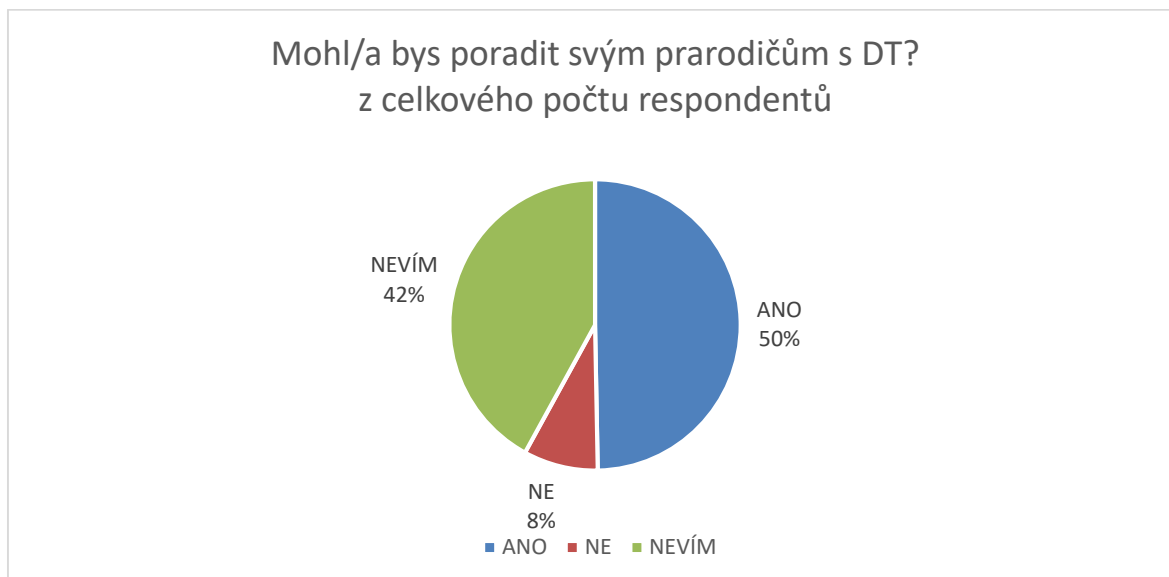

Graf 42 - Mohl/a bys poradit rodičům s DT?

I zde většina oslovených respondentů potvrzuje, že by svým rodičům dokázala poradit, jak a k čemu mohou používat DT a internet.

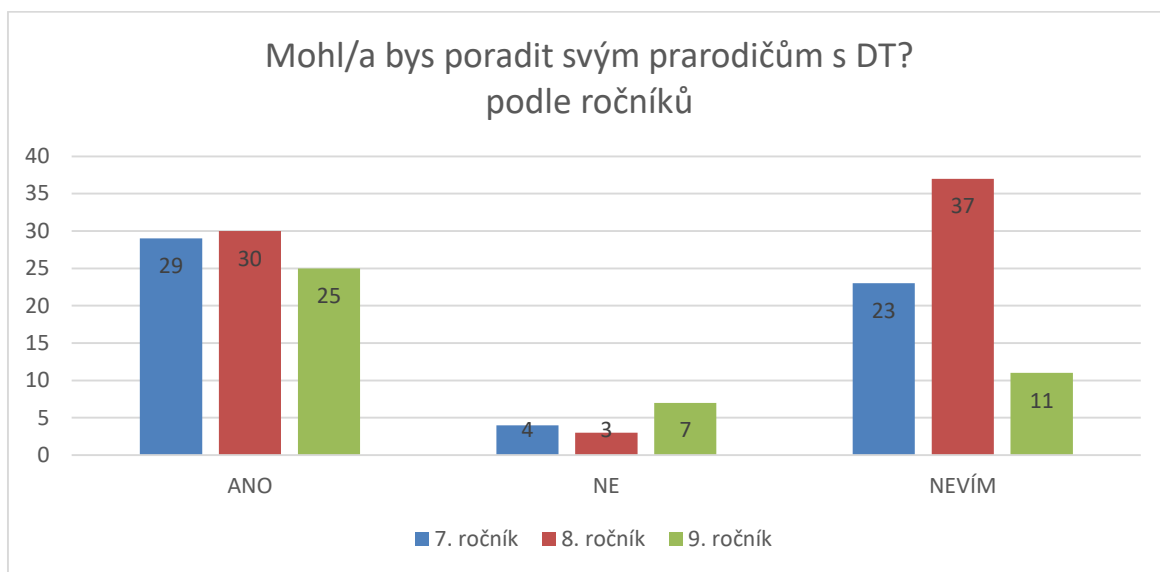
Otázka č. 27

Dokázal/a bys poradit svým prarodičům, k čemu mohou používat digitální zařízení a internet?

Graf 43 - Mohl/a bys poradit svým prarodičům s DT?

50 % žáků se domnívá, že by dokázalo svým prarodičům poradit, k čemu mohou používat digitální zařízení a internet. 8 % žáků si myslí, že by nedokázalo svým prarodičům poradit a 42 % žáků neví. Následující graf porovnává daný jev podle jednotlivých ročníků.

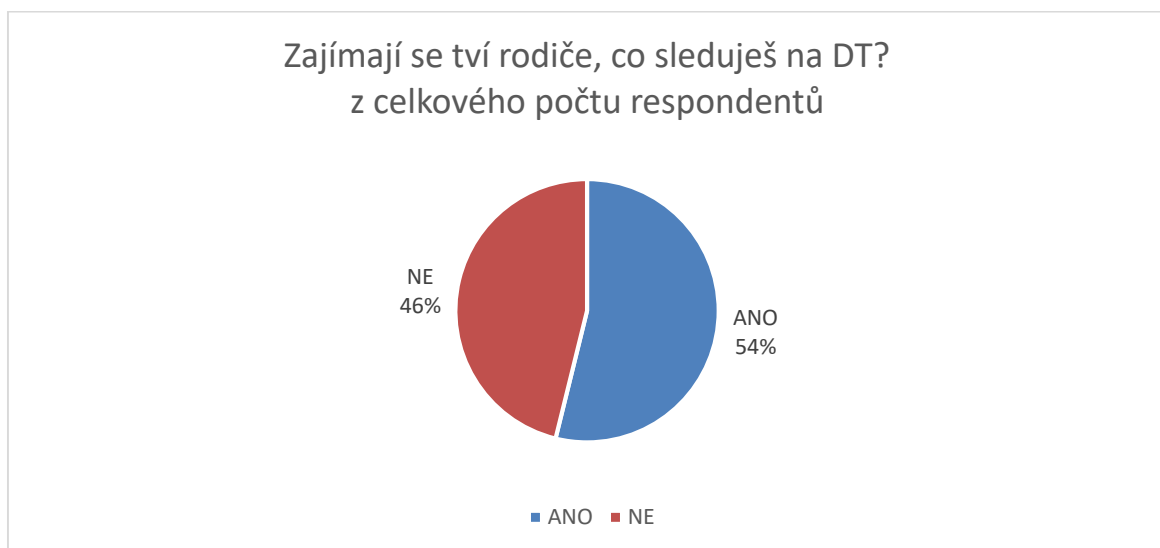

Graf 44 - Mohl/a bys poradit svým prarodičům s DT?

Z grafu je vidět, že většina respondentů z oslovených ročníků by svým prarodičům dokázala poradit, k čemu mohou používat digitální zařízení a internet nebo si tím nejsou jisti.

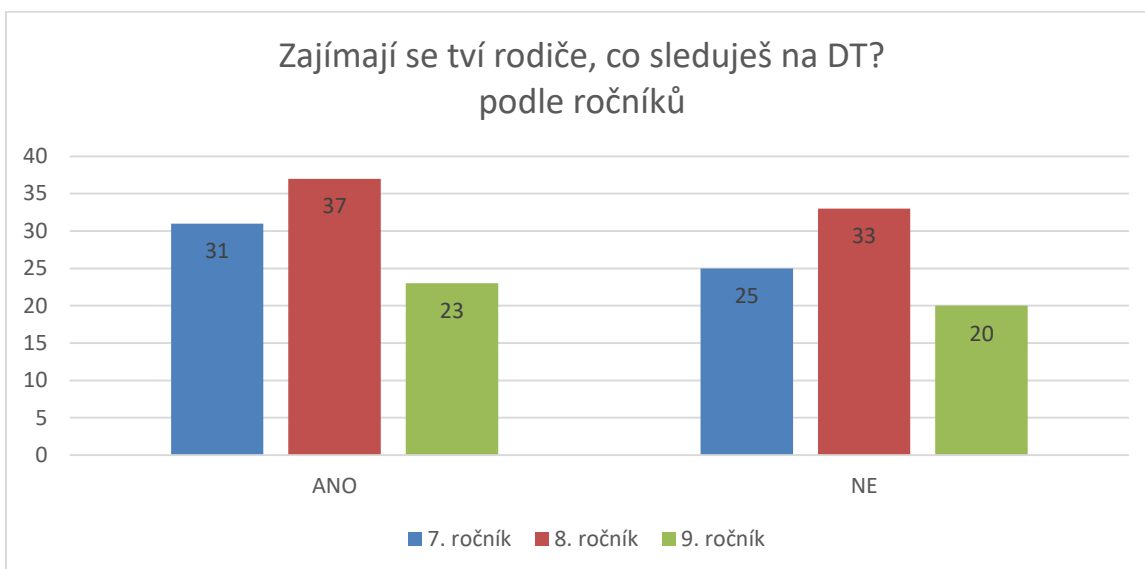
Otázka č. 28

Zajímají se tví rodiče, k čemu používáš doma digitální zařízení a internet?

Graf 45 - Zajímají se tví rodiče, co sleduješ na DT?

54 % žáků uvedlo, že se jejich rodiče zajímají o obsah toho, co jejich děti na digitálních zařízeních a internetu doma sledují. 46 % žáků uvedlo nezájem ze strany rodičů. Následuje graf porovnávající tento jev podle jednotlivých ročníků.

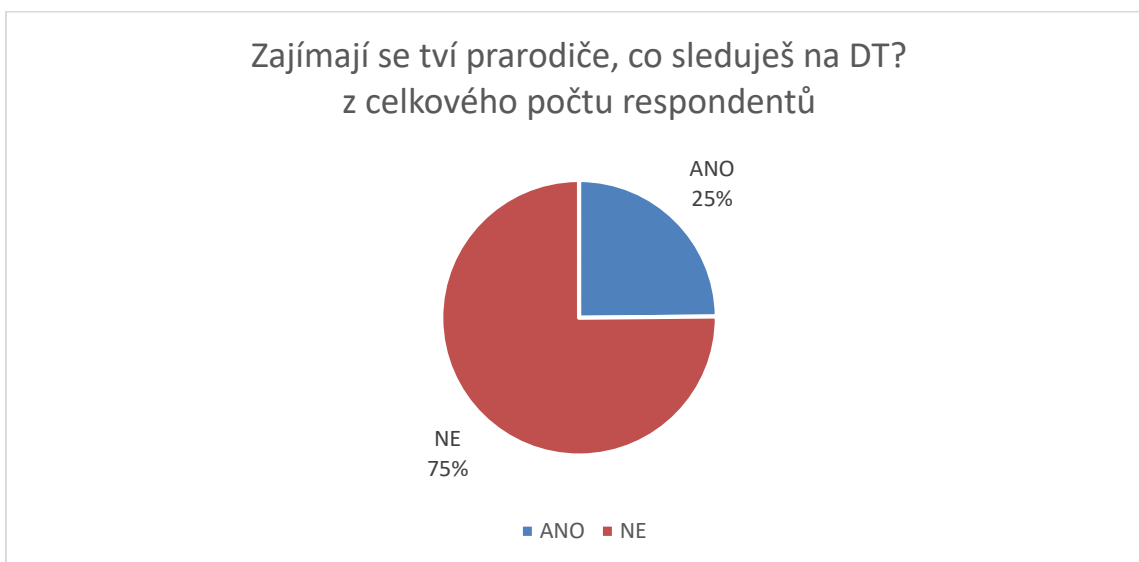

Graf 46 - Zajímají se tví rodiče, co sleduješ na DT?

Graf potvrzuje, že nepatrně větší část oslovených respondentů uvedla, že rodiče projevují zájem o online aktivity svých dětí.

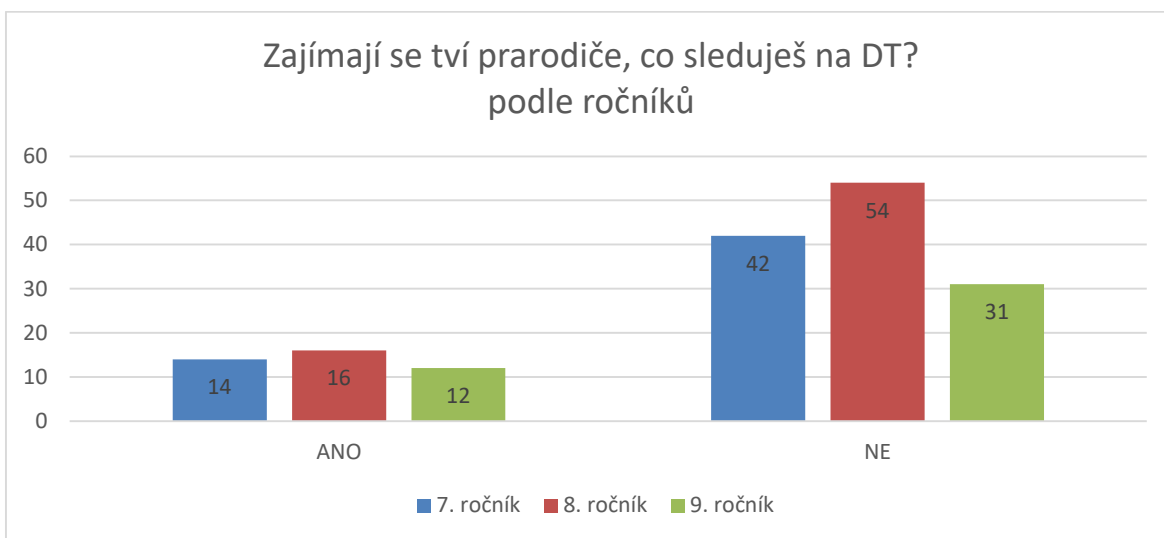
Otázka č. 29

Zajímají se tví prarodiče, k čemu používáš doma digitální zařízení a internet?

Graf 47 - Zajímají se tví prarodiče, co sleduješ na DT?

Ze strany prarodičů je nezáměr o digitální obsah sledovaného u vnoučat výrazně větší (75 %) než zájem (25 %). Níže uvedený graf porovnává jev podle jednotlivých ročníků.

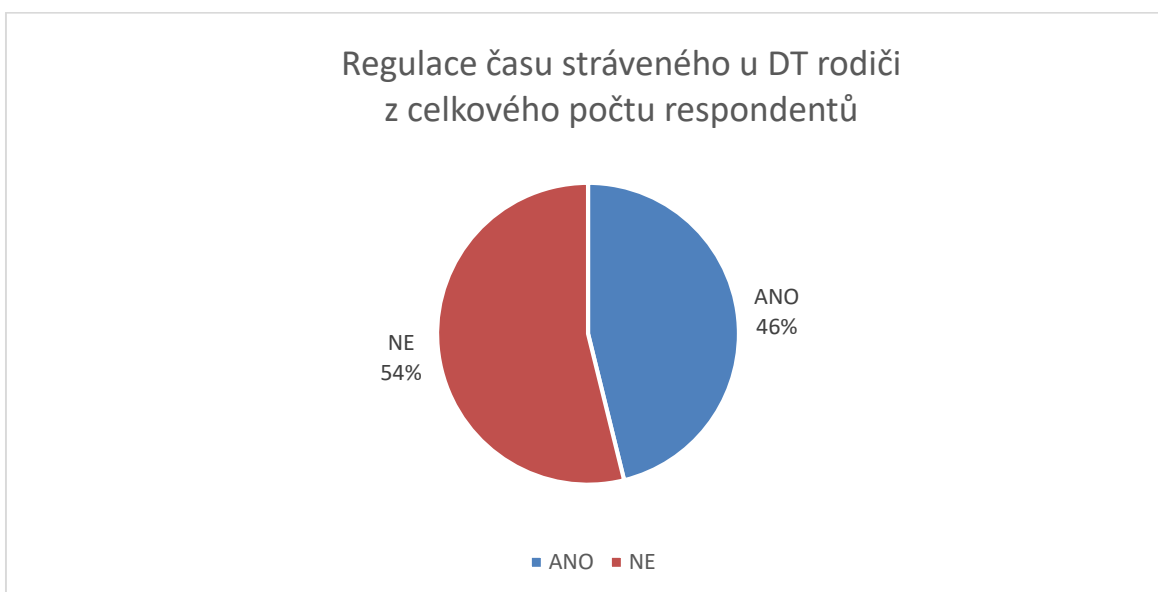

Graf 48 - Zajímají se tví prarodiče, co sleduješ na DT?

Tento graf potvrzuje stanovisko naprosté většiny oslovených respondentů, že se prarodiče nezajímají o online aktivity svých vnoučat.

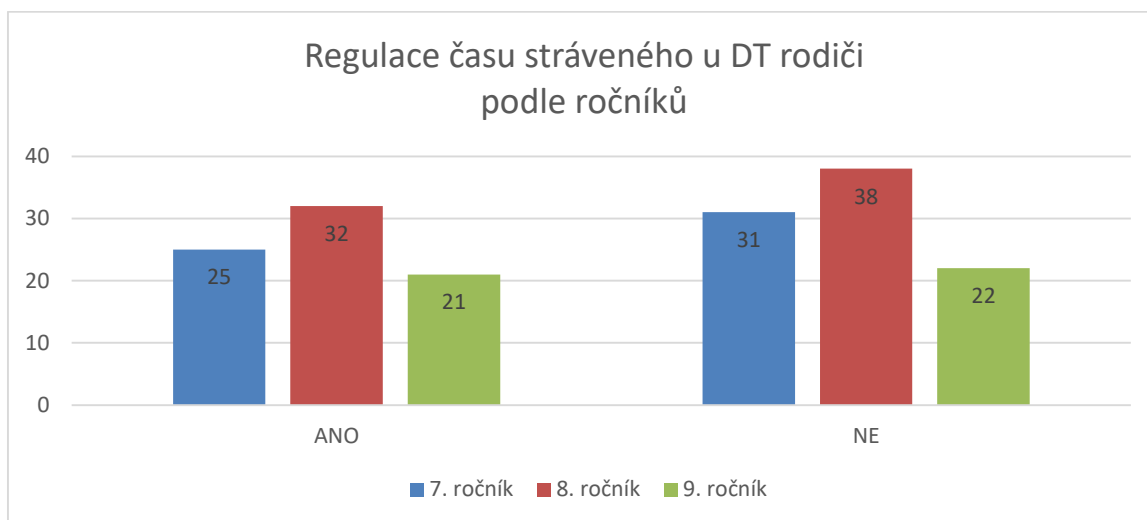
Otázka č. 30

Omezují tví rodiče dobu, kterou trávíš doma s digitálním zařízením nebo na internetu?

Graf 49 - Regulace času stráveného u DT rodič

46 % žáků uvedlo snahu rodičů regulovat dobu, kterou tráví jejich děti nad digitálními zařízeními, 54 % žáků tuto snahu rodičů neguje. Následující graf porovnává jev podle jednotlivých ročníků.

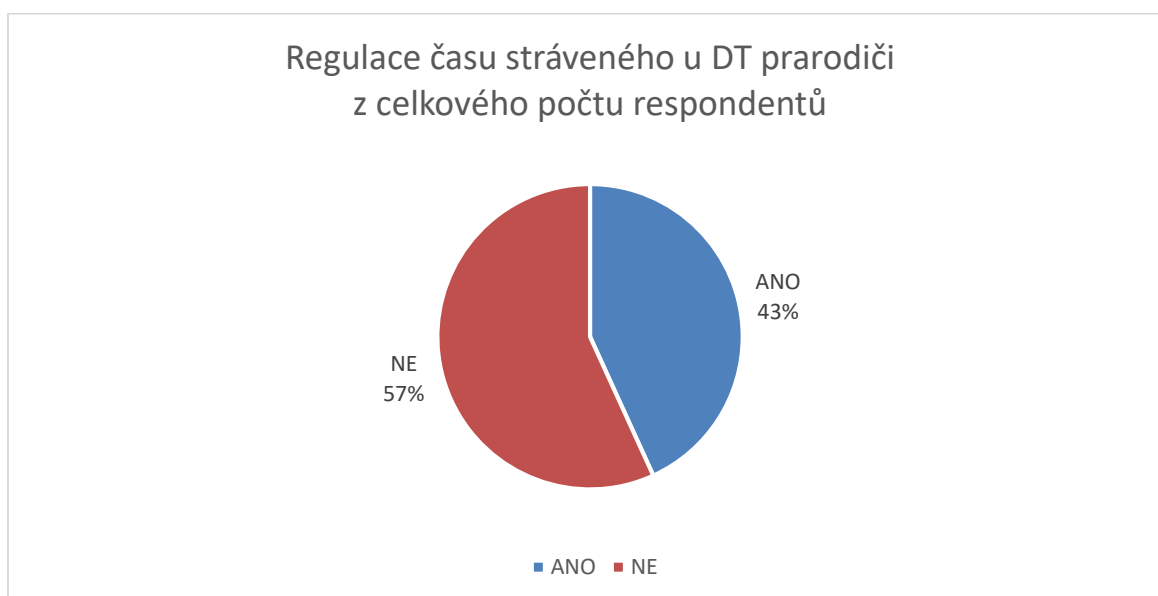

Graf 50 - Regulace času stráveného u DT rodiči

I zde je patrné, že odpovědi respondentů z oslovených ročníků byly poměrně vyrovnané, avšak s přesahem do záporu.

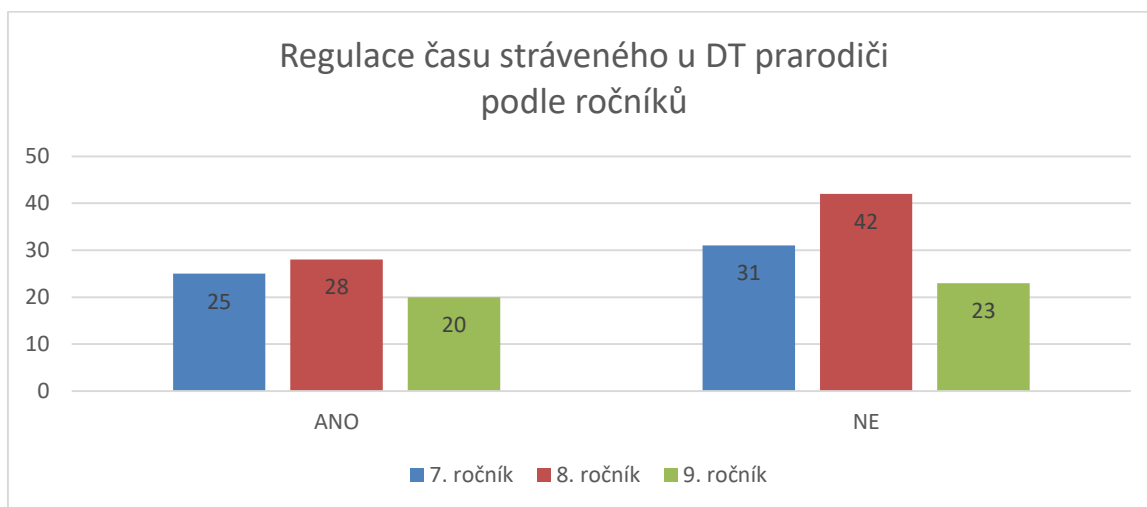
Otázka č. 31

Omezují tví prarodiče dobu, kterou trávíš doma s digitálním zařízením nebo na internetu?

Graf 51 - Regulace času stráveného u DT prarodiči

43 % žáků uvedlo snahu prarodičů regulovat dobu, kterou tráví jejich vnoučata nad digitálními zařízeními, 57 % žáků tuto snahu prarodičů nejuje. Následující graf zachycuje jev podle jednotlivých ročníků.

Graf 52 - Regulace času stráveného u DT prarodiči

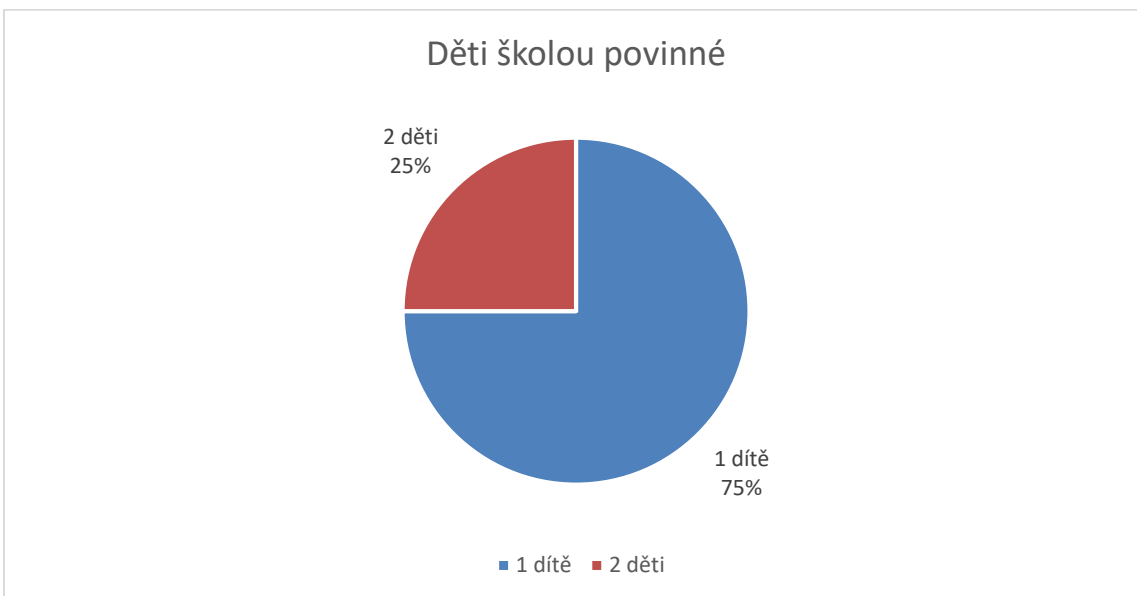
Z grafu lze vyčíst, že část respondentů uvedla snahu prarodičů, regulovat dobu, kterou tráví jejich vnoučata na digitálních zařízeních obdobně u jednotlivých ročníků. Většina žáků však tuto snahu svých prarodičů negovala.

5.2 Polostrukturovaný rozhovor s rodiči žáků

Jak již bylo uvedeno výše, pro rozhovor oslovil autor 12 rodičů žáků navštěvujících 2. stupeň ZŠ. Z oslovených rodičů byli 4 otcové a 8 matek. Otázek pro rozhovor připravil autor 18. Cílem rozhovoru bylo zjistit, nakolik podporují rodiče své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy, zda se zajímají o obsah a čas svých dětí, který tráví u DT, a zda se jej snaží regulovat. Celkový čas rozhovorů činil 75 minut 31 vteřin. Nejdelší rozhovor trval 7 minut 20 vteřin a nejkratší 5 minut 13 vteřin. Průměrný čas jednoho rozhovoru byl 6 minuty 24 vteřin.

Otázka č. 1

Kolik máte dětí školou povinných?

Graf 53 - Děti školou povinné

Jelikož se rozhovor týkal rodičů žáků druhého stupně ZŠ, měl každý oslovený rodič alespoň jedno dítě školou povinné a minimálně jedno na druhém stupni základní školy. 75 % respondentů z řad rodičů uvedlo, že má 1 dítě školou povinné a 25 % respondentů má 2 děti školou povinné.

Otázka č. 2

Kolik z nich je na druhém stupni?

Graf 54 - Děti na 2. stupni ZŠ

83 % rodičů při rozhovoru uvedlo, že na 2. stupni ZŠ má pouze 1 dítě a 17 % rodičů uvedlo 2 děti.

Otázka č. 3

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

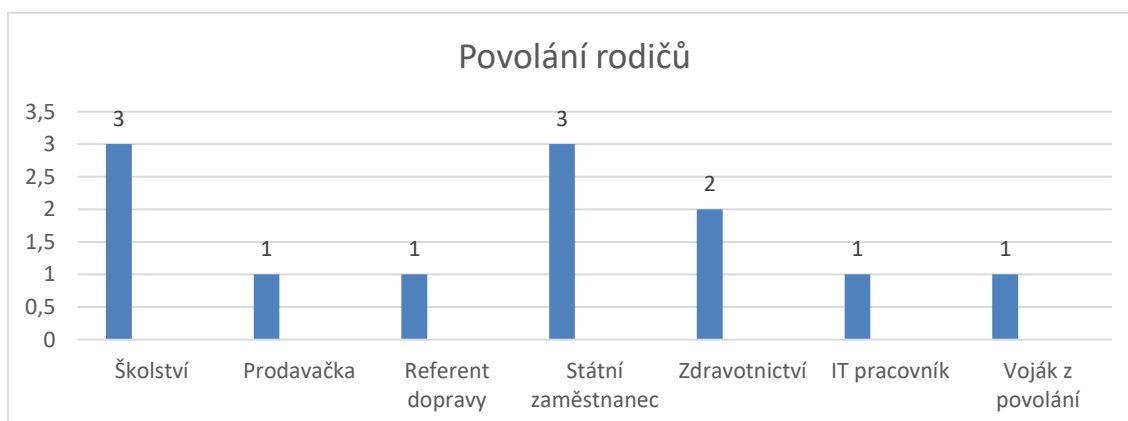

Graf 55 - Nejvyšší dosažené vzdělání rodičů

5 rodičů pro rozhovor uvedlo, že jejich nejvyšší dosažené vzdělání je středoškolské s maturitou a 5 rodičů uvedlo vzdělání vysokoškolské. 2 z oslovených rodičů mají středoškolské vzdělání bez maturity.

Otázka č. 4

Můžete mi říct, jaké je vaše povolání?

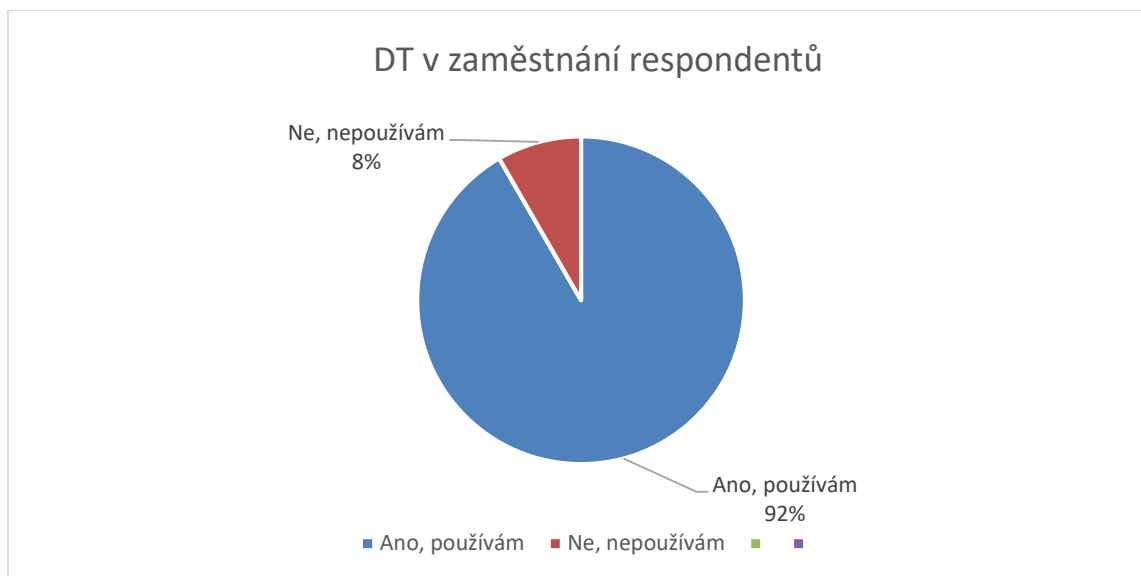

Graf 56 - Povolání rodičů

3 z oslovených rodičů pro rozhovor uvedlo, že pracují ve státní správě a stejný počet z nich pracuje ve školství. 2 z rodičů pracují ve zdravotnictví. Ostatní oslovení rodiče jsou zaměstnání jako prodavačka, referent dopravy, IT pracovník a voják z povolání.

Otázka č. 5

Využíváte v zaměstnání DT?

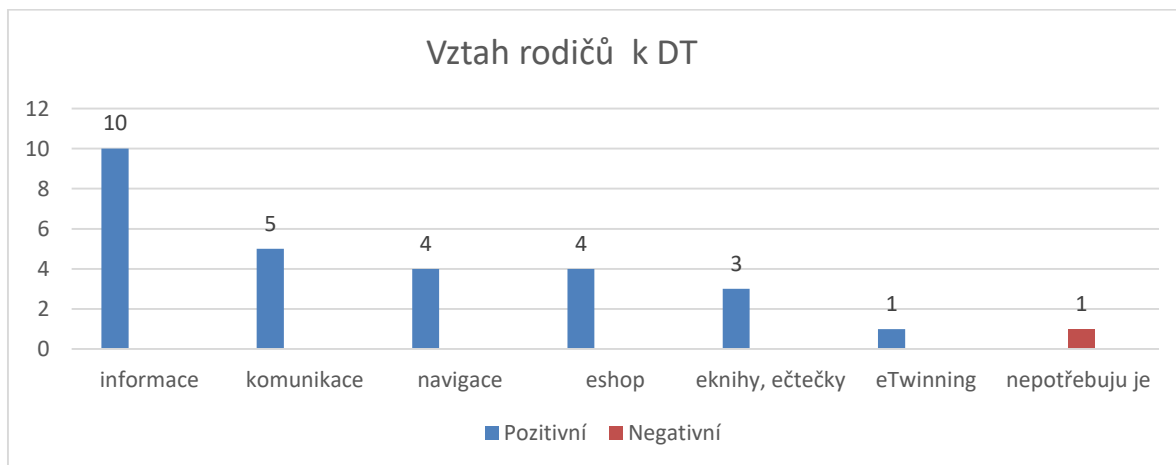

Graf 57 - DT v zaměstnání respondentů

Naprostá většina rodičů (92 %), kteří se účastnili rozhovoru, odpovědělo kladně. Pouze 8 % rodičů DT v zaměstnání nepoužívá.

Otázka č. 6

Máte pozitivní nebo negativní vztah k digitálním technologiím? a proč?

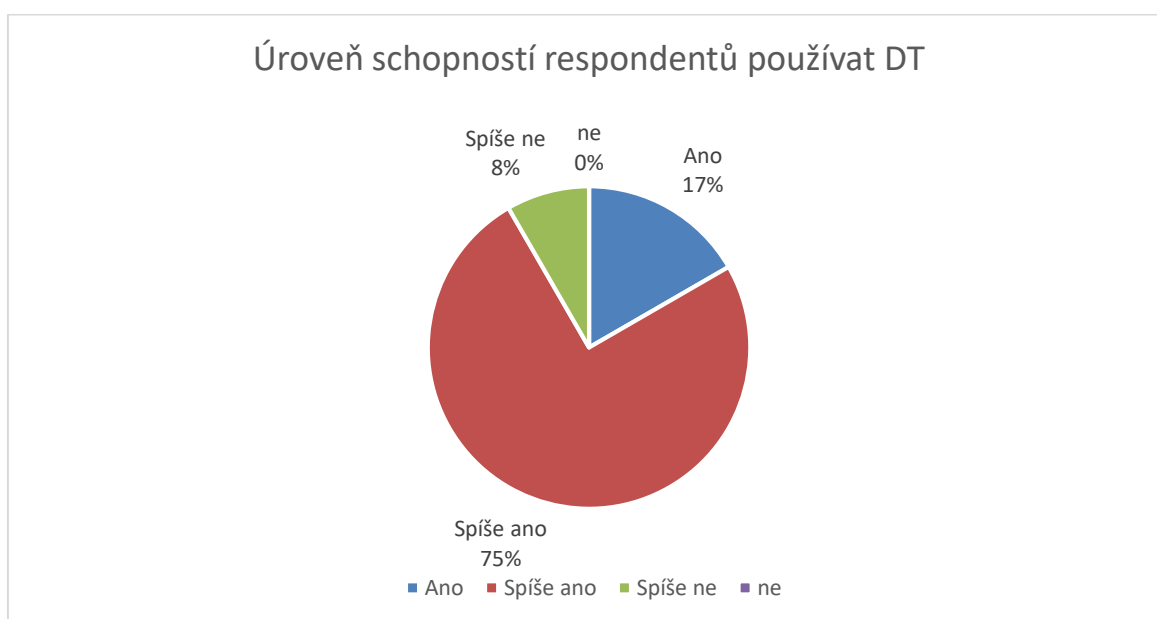

Graf 58 - Vztah rodičů k DT

Rodiče mají jednoznačně pozitivní vztah k DT. Shodli se na skutečnosti, že jim DT významně ulehčují život. Nejčastěji uváděli snadnost a dostupnost vyhledávání informací formou encyklopedií a zpráv. Druhé nejčastější využití DT vidí rodiče v rychlé a snadné komunikaci (dostupný telefon, bezplatné massengery), v možnosti navigace a nákupech na eshopech. Nemalý ohlas měly i eknihy a ečtečky. Jeden z rodičů, který pracuje jako učitel, uvedl osobní přínos v eTwinningu.

Otázka č. 7

Umíte Vy sám/sama používat digitální technologie?

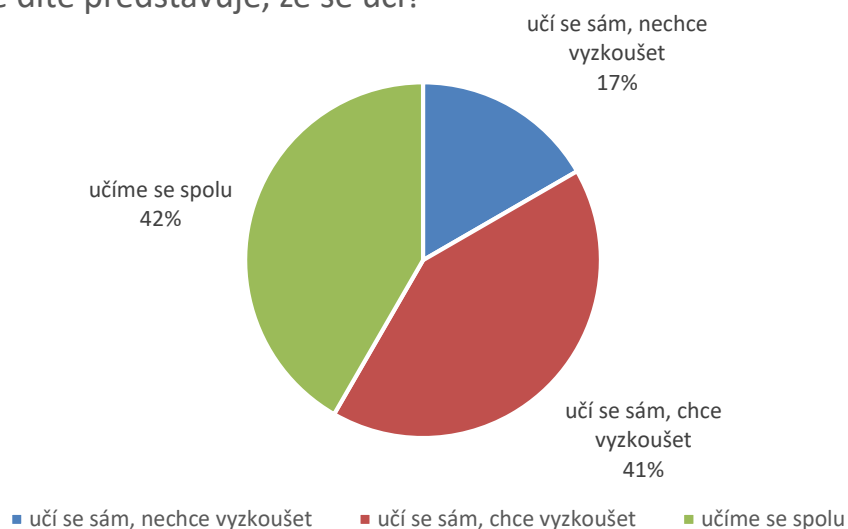
Graf 59 - Úroveň schopností respondentů používat DT

17 % rodičů z řad respondentů uvedlo, že umí plně používat DT. 75 % rodičů si myslí, že spíše ano a 8 % rodičů uvedlo spíše ne. Žádný z oslovených rodičů zcela nezpochybňuje své dovednosti používat DT.

Otázka č. 8

Jak si myslíte, že si Váš syn/dcera představují termín „učím se“?

Jak si Vaše dítě představuje, že se učí?

Graf 60 - Jak si Vaše dítě představuje, že se učí?

17 % rodičů pro rozhovor uvedlo, že jejich dítě si pod pojmem „učím se“ představuje situaci, kdy se zavře ve svém pokoji, opakovaně si čte učební text a nechce vyzkoušet. 41 % oslovených rodičů uvedlo, že se dítě zavře ve svém pokoji, opakovaně si čte učební text a na závěr chce od rodičů vyzkoušet. 42 % rodičů konstatovalo, že pod pojmem „učím se“, se dítě a rodič učí spolu.

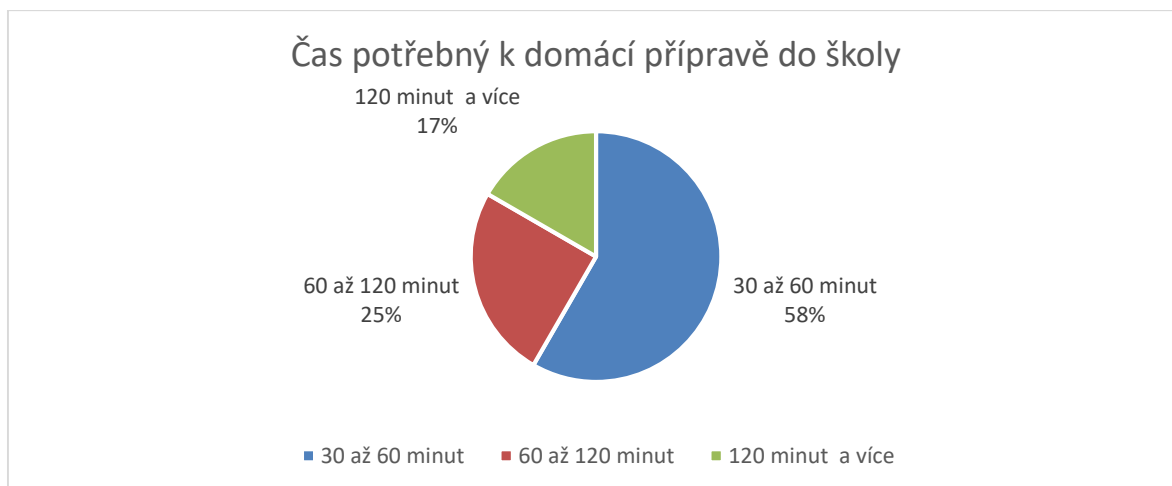
Otázka č. 9

Podporujete svého syna/dceru k učení?

Všichni oslovení rodiče jednoznačně podporují své děti k učení.

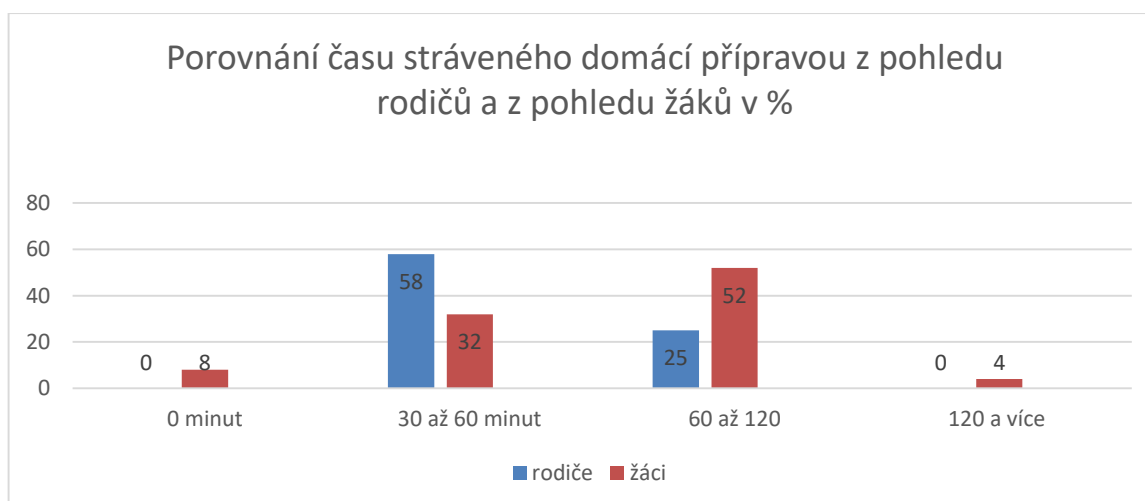
Otázka č. 10

Kolik hodin denně tráví Vaše dítě domácí přípravou do školy?

Graf 61 - Čas potřebný k domácí přípravě do školy

58 % oslovených rodičů při rozhovoru uvedlo, že celkový čas, který jejich dítě věnuje domácí přípravě, činí 30 až 60 minut a 25 % rodičů uvedlo 60 až 120 minut. 17 % rodičů si myslí, že jejich dítě tráví nad domácí přípravou déle, než 120 minut. Následující graf porovnává pohled rodičů a pohled žáků na tuto problematiku.

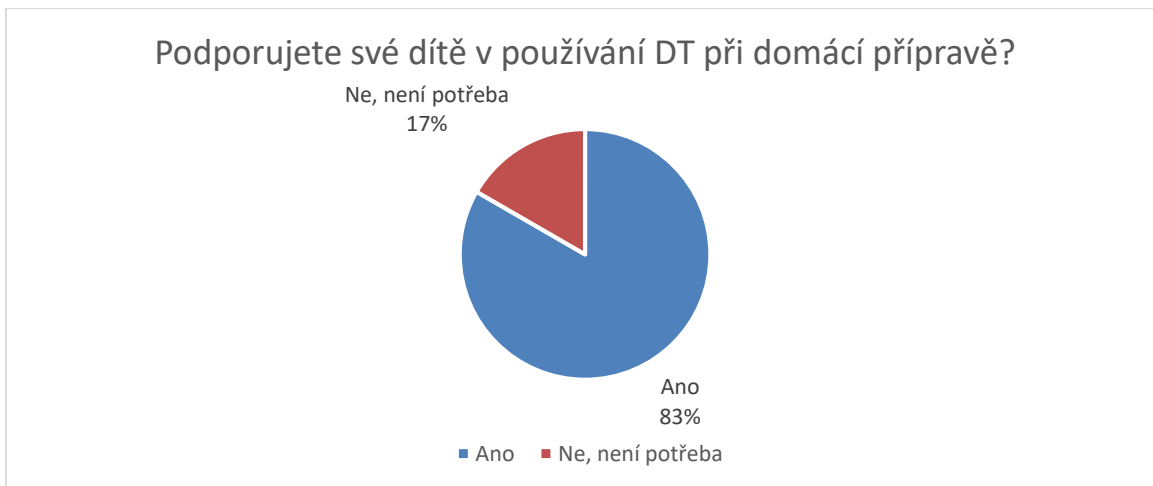

Graf 62 - Porovnání času stráveného domácí přípravou z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %

Zatímco 58 % oslovených rodičů si myslí, že jejich syn/dcera věnují domácí přípravě 30 až 60 minut denně, jejich názor zastává jen 32 % respondentů z řad žáků. 60 až 120 minut se domácí přípravě věnuje 52 % žáků, ale stejný názor má pouze 25 % rodičů. Mimo to se 8 % žáků nevěnuje domácí přípravě vůbec a 4 % žáků více než 120 minut.

Otázka č. 11

Podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?

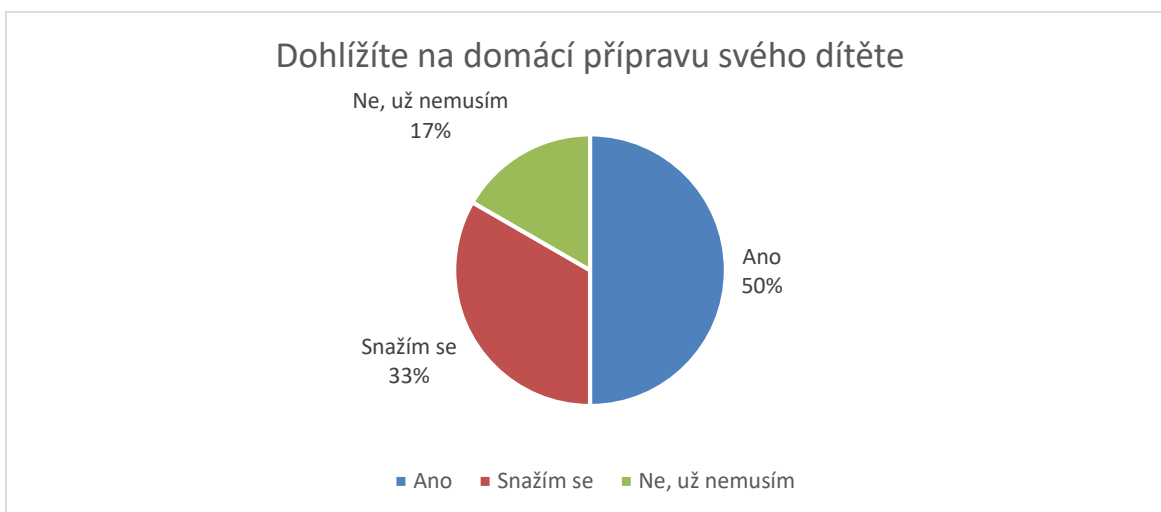

Graf 63 - Podporujete své dítě v používání DT při domácí přípravě?

Naprostá většina oslovených rodičů (83 %) pro rozhovor uvedla, že podporují svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě. 17 % rodičů se vyslovilo záporně, jelikož je jejich dítě samostatné a zodpovědné, není potřeba, aby jej podporovali.

Otázka č. 12

Dohlížíte na domácí přípravu svého dítěte?

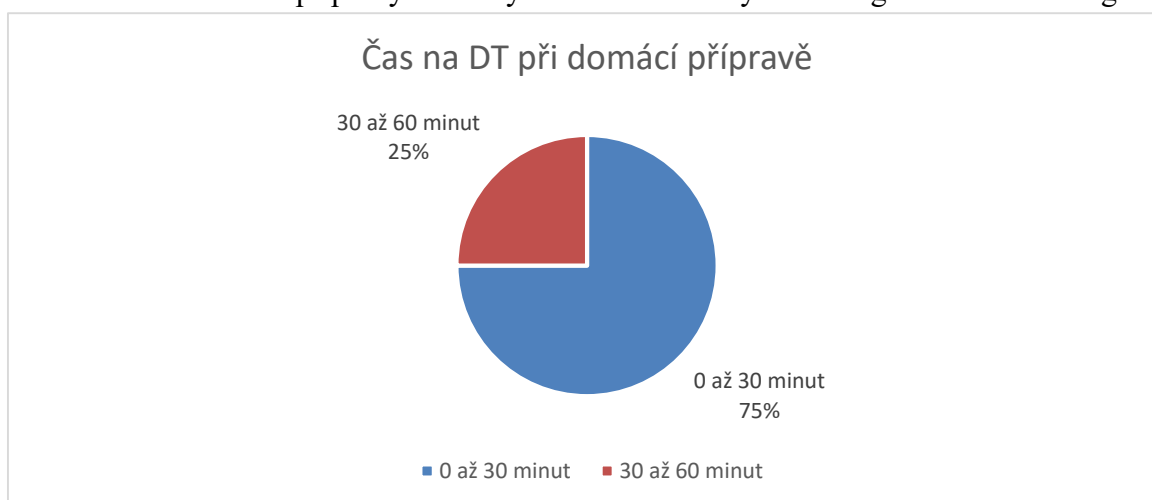

Graf 64 - Dohlížíte na domácí přípravu svého dítěte

50 % respondentů z řad rodičů uvedlo, že dohlídí na domácí přípravu svého dítěte a 33 % respondentů se o dohled alespoň snaží. 17 % rodičů uvedlo, že nemusí dohlížet na domácí přípravu svého dítěte, protože je samostatné a zodpovědné.

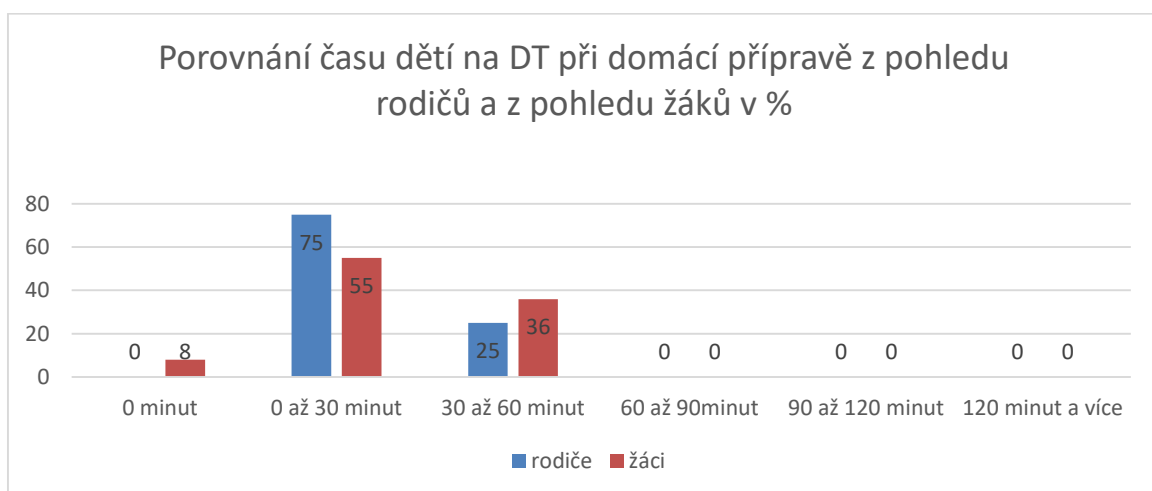
Otázka č. 13

Kolik minut z domácí přípravy do školy tráví Vaše dítě využitím digitálních technologií?

Graf 65 - Čas na DT při domácí přípravě

75 % rodičů pro rozhovor uvedlo, že jejich dítě používá DT k domácí přípravě 0 až 30 minut a 25 % rodičů uvedlo 30 až 60 minut. Žádný z rodičů neuvedl čas 0 minut, 60 až 90 minut, 90 až 120 minut, více než 120 minut na DT při domácí přípravě. Následující graf porovnává odhad času, který tráví žáci na DT při domácí přípravě z hlediska rodičů a z hlediska žáků.

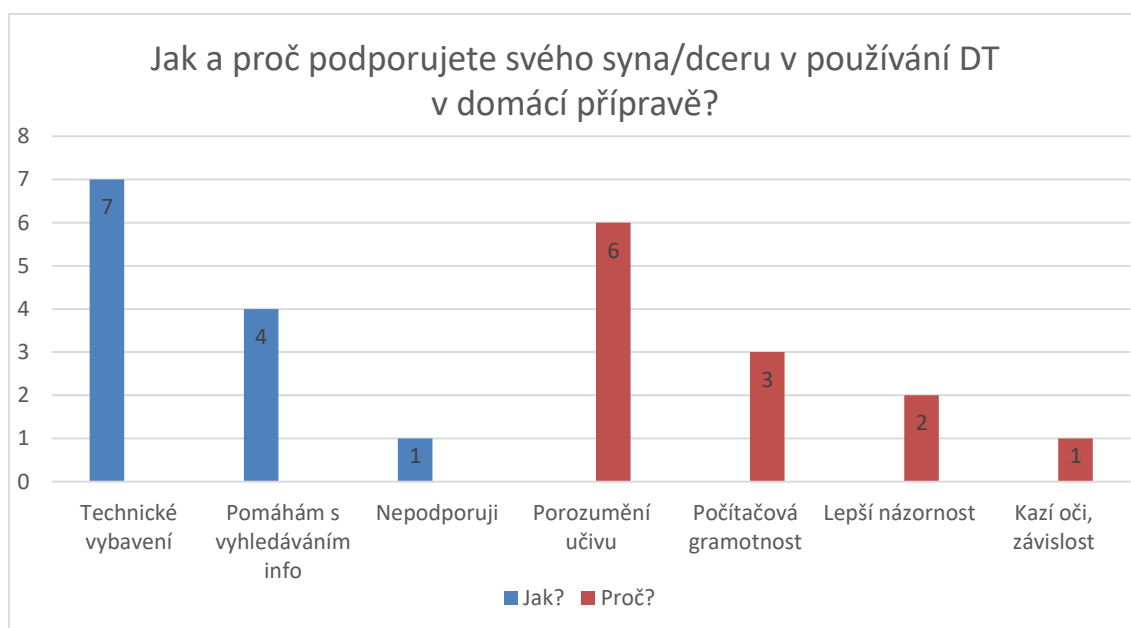

Graf 66 - Porovnání času dětí na DT při domácí přípravě z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %

Zde jsou výsledky poměrně vyrovnané. Převážná většina rodičů i žáků vidí reálný čas domácí přípravy s pomocí DT na 0 až 30 minut. Čtvrtina rodičů a zhruba třetina žáků uvádí čas 30 až 60 minut z celkového času domácí přípravy. Více času neuvedl z respondentů nikdo. 8 % žáků, nevěnuje domácí přípravě žádný čas a také netráví žádnou část domácí přípravy na DT.

Otázka č. 14

Jak a proč podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?

Graf 67 - Jak a proč podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?

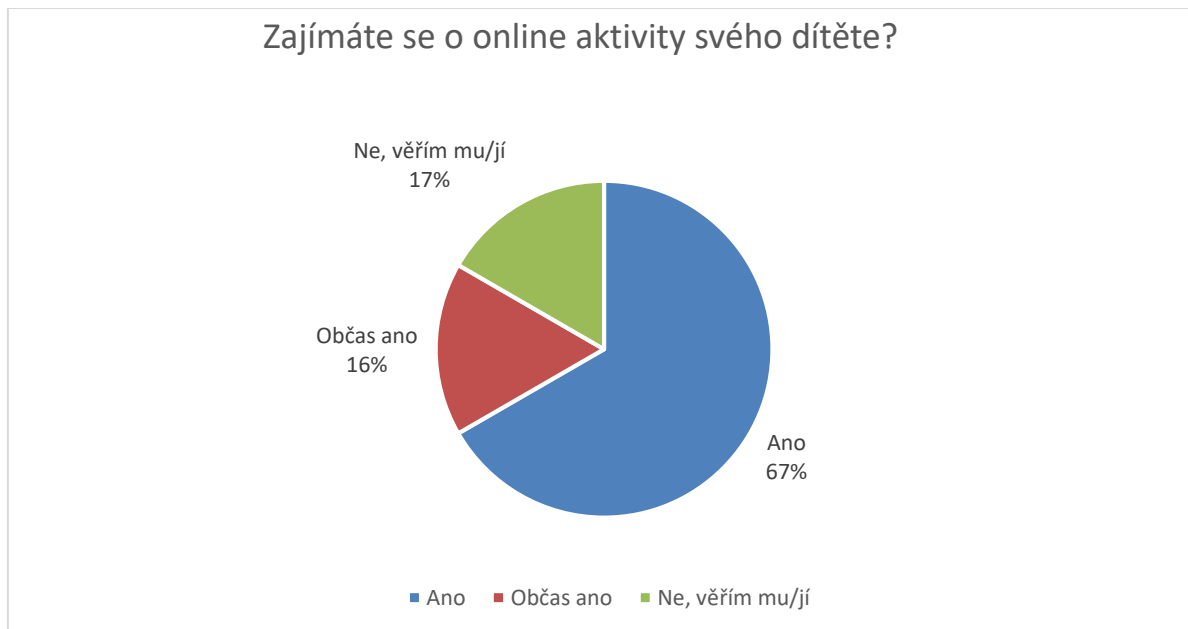
Přestože byla u této otázky možnost otevřené odpovědi, odpovídali oslovení respondenti z řad rodičů velmi podobně. Autor sjednotil jednotlivé způsoby „Jak rodiče podporují svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?“ na možnosti: Zajišťuji technické vybavení (uvedlo 58 % respondentů), Pomáhám s vyhledáváním objektivních informací (uvedlo 33 % respondentů) a Nepodporuji (uvedlo 8 % respondentů).

Na důvod „Proč rodiče podporují svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?“ odpovídali rodiče převážně: Aby lépe porozuměl/a učivu (uvedlo 50 % respondentů), Pro lepší názornost formou videí (uvedlo 16 % respondentů), Aby byl/a počítačově gramotný/á (uvedlo 25 % respondentů), Kazí oči, podporují závislost (uvedlo 8 % respondentů).

Otázka č. 15

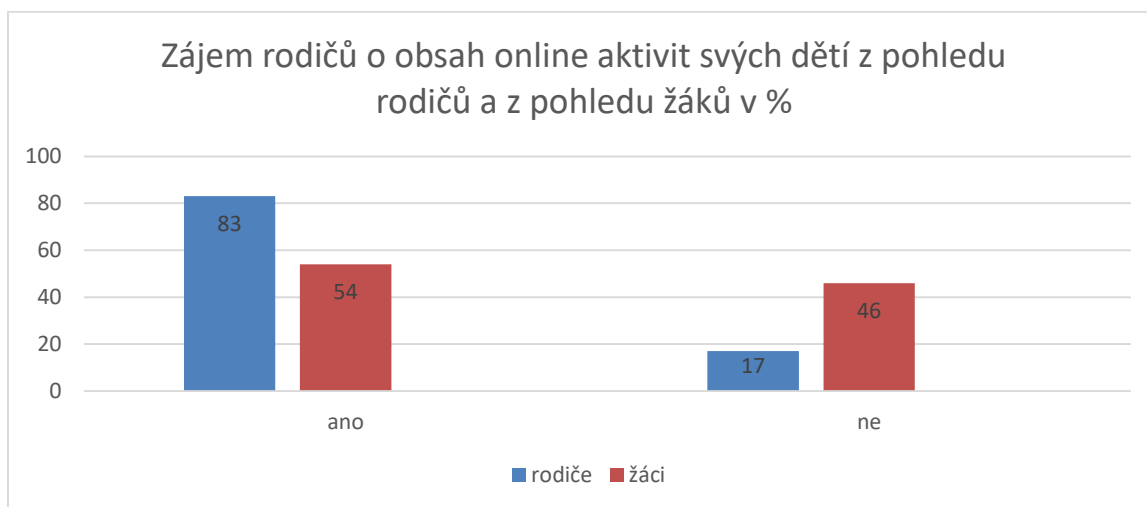
Zajímáte se o obsah a formu online aktivit svého dítěte?

Graf 68 - Zajímáte se o online aktivity svého dítěte?

67 % oslovených rodičů (8 respondentů) se zajímá o obsah a formu online aktivit svého dítěte, 16 % rodičů se zajímá jen občas (2 respondenti) a 17 % rodičů (2 respondenti) uvedlo, že se o obsah a formu online aktivit svého dítěte zajímat nemusí, protože mu důvěřují. Jeden z respondentů, který uvedl odpověď Ne, věřím mu/jí, je zaměstnán jako prodavačka (vzdělání středoškolské bez maturity) a druhý z rodičů, který odpověděl záporně je vojákem z povolání (vzdělání vysokoškolské).

Níže uvedený graf porovnává odpovědi na tuto otázku opět z pohledu rodičů a z pohledu žáků.

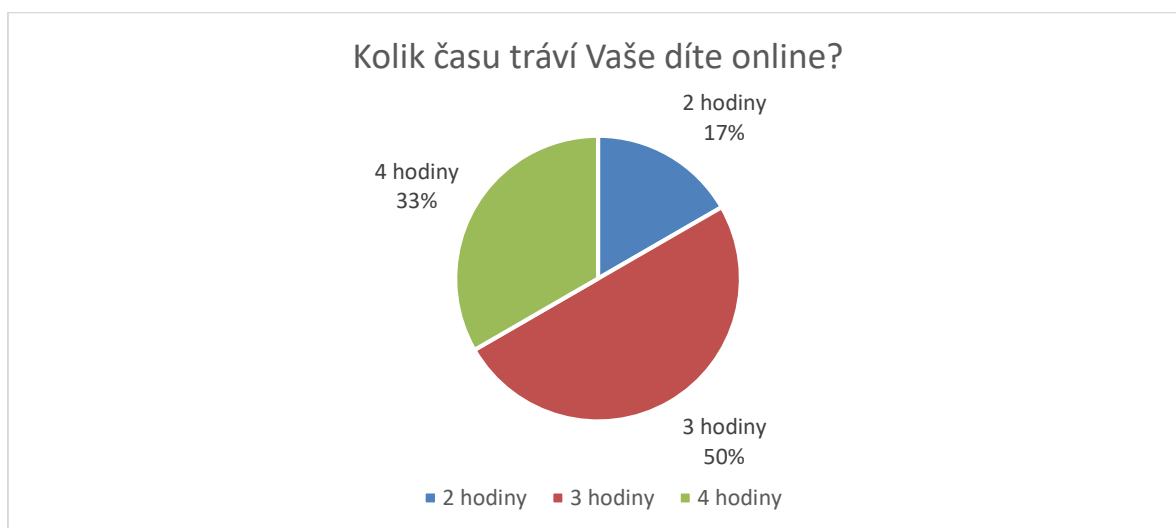

Graf 69 - Zájem rodičů o obsah online aktivit svých dětí z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %

U této otázky se názory poměrně rozcházejí. 83 % oslovených rodičů uvedlo, že se zajímá nebo alespoň občas zajímá o obsah online aktivit svého dítěte. Z pohledu žáků toto procento pokleslo na 54 %. 46 % oslovených žáků nevnímá zájem rodičů o své online aktivity a 17 % respondentů z řad rodičů uvedlo, že se nezajímá o obsah online aktivit svého dítěte, protože mu důvěřuje.

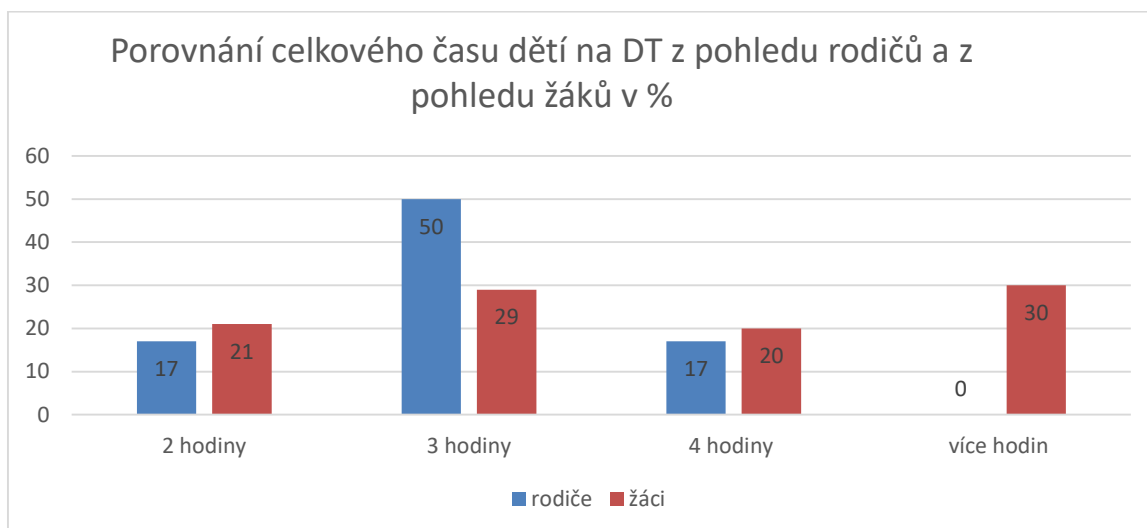
Otázka č. 16

Kolik času podle Vás tráví vaše dítě online?

Graf 70 - Kolik času tráví Vaše dítě online?

50 % oslovených rodičů se domnívá, že jejich syn/dcera tráví na DT 3 hodiny denně, 33 % rodičů si myslí, že 4 hodiny denně a 17 % rodičů se domnívá, že pouze 2 hodiny denně. Porovnání s uvedenými hodnotami samotných žáků vyjadřuje následující graf.

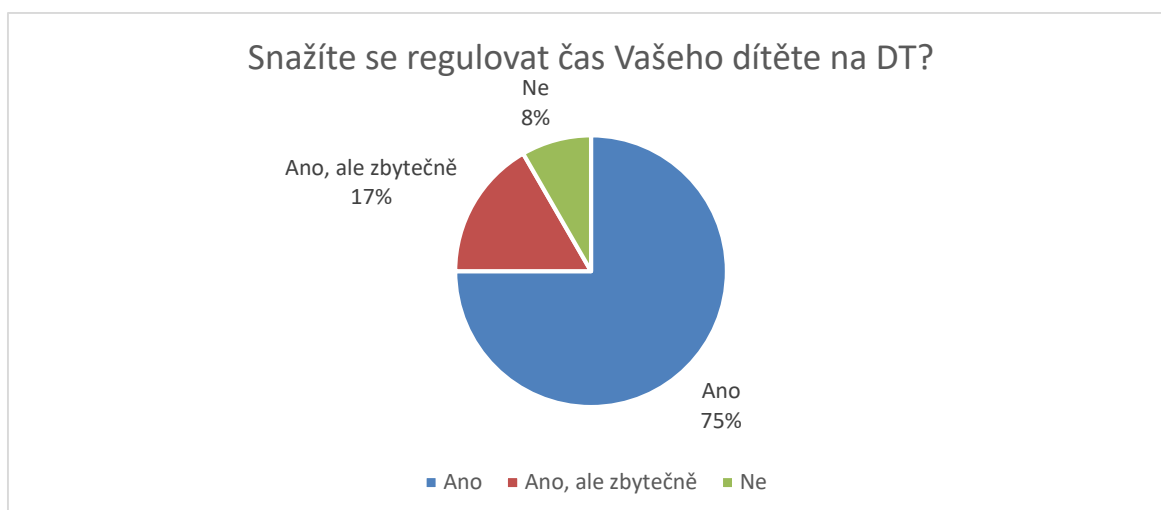

Graf 71 - Porovnání celkového času dětí na DT z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %

Je patrné, že odhady oslovených rodičů jsou výrazně nižší, než reálný čas jejich dětí strávený na DT. Rodiče vidí své děti na DT maximálně 4 hodiny denně, přesto 30 % žáků podle svých slov tráví s DT více než 4 hodiny denně.

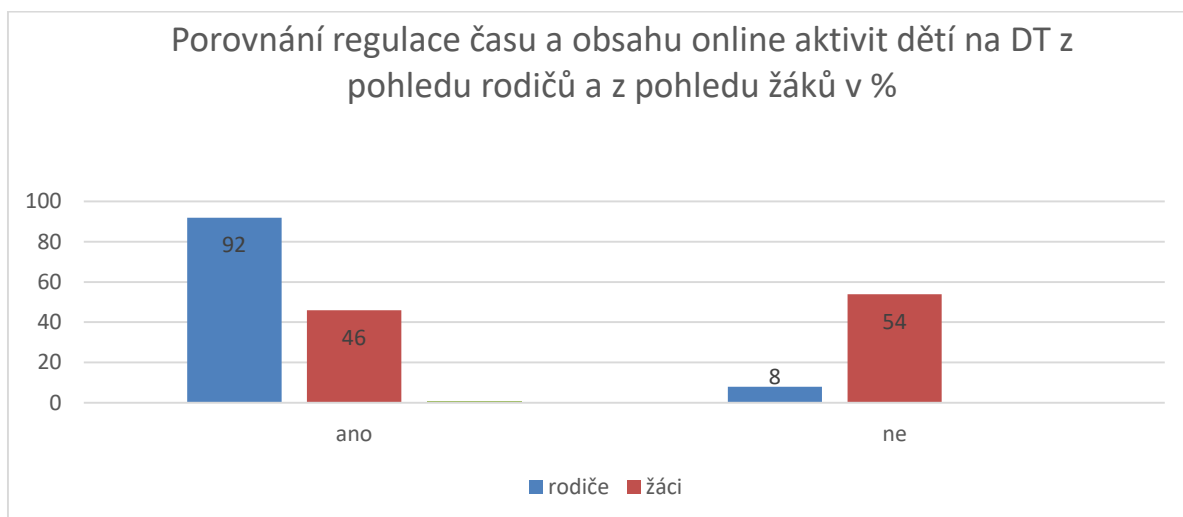
Otázka č. 17

Snažíte se regulovat obsah a čas, který tráví vaše dítě u DT?

Graf 72 - Snažíte se regulovat čas Vašeho dítěte na DT?

75 % rodičů pro rozhovor uvedlo, že se snaží regulovat čas a obsah, který tráví dítě na DT. 17 % rodičů vidí tuto snahu jako zbytečnou, protože si jejich dítě stejně dělá, co chce. 8 % oslovených rodičů se regulovat obsah a čas svých dětí na DT už ani nesnaží.

Graf 73 - Porovnání regulace času a obsahu online aktivit dětí na DT z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %

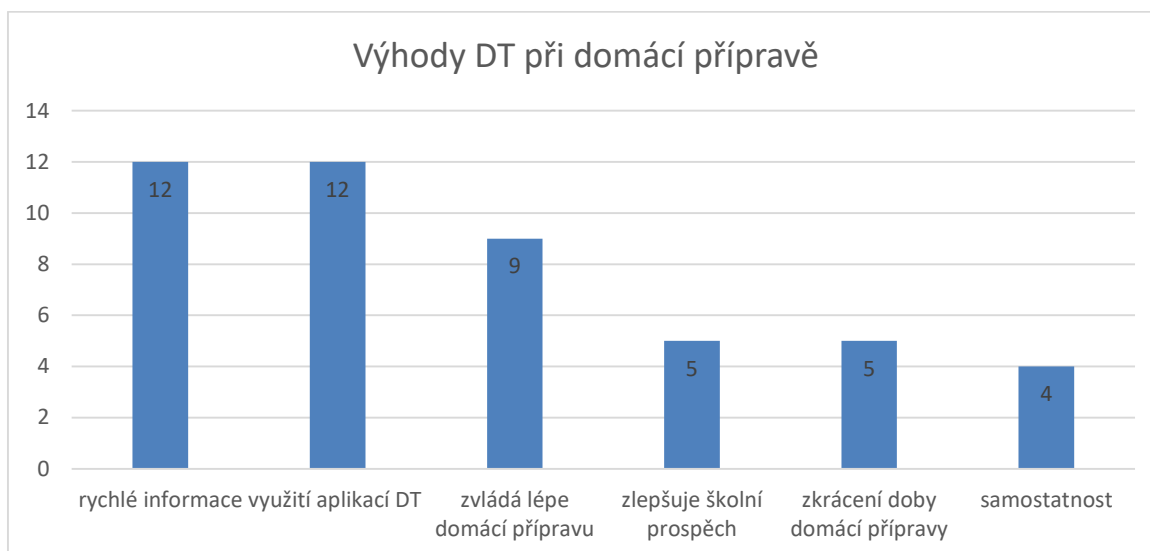
Porovnané odpovědi vykazují opět vysoký rozdíl. 92 % oslovených rodičů uvedlo, že se snaží o regulaci času a obsahu online aktivit svého dítěte, i když občas zbytečně. Stejný názor má však jen 46 % respondentů z řad žáků. a podobný počet žáků (54%) udal nezájem rodičů o regulaci času a obsahu online aktivit svých dětí.

Otázka č. 18

Jaké vidíte výhody a nevýhody využívání DT při domácí přípravě?

Výhody:

- Dítě s pomocí DT lépe zvládá domácí přípravu
- Dítěti se s pomocí DT zlepšuje školní prospěch
- Dítě je při domácí přípravě více samostatné
- Dítě může rychle vyhledat a ověřit informace
- Dítě má možnost využít nejrůznější aplikace
- Rodičům se zkracuje doba, kterou tráví se svými dětmi nad učením.

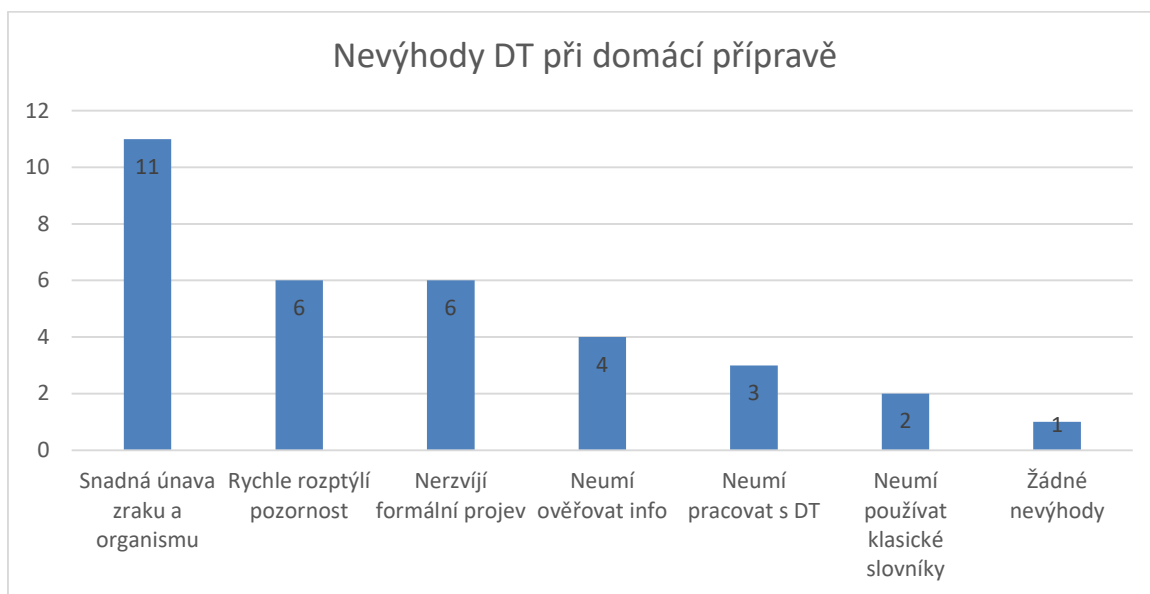

Graf 74 - Výhody DT při domácí přípravě

U této otázky volili oslovení rodiče všechny možnosti, které se jim zdály být zásadní. Všichni rodiče viděli jednoznačnou výhodou použití DT v domácí přípravě v rychlém vyhledání a ověření informací a v možnosti využít při domácí přípravě aplikace, které usnadňují porozumění učivu. Další výhodou spatřují rodiče ve skutečnosti, že pomocí DT zvládá dítě lépe domácí přípravu, zlepšuje si školní prospěch a výrazně se zkracuje doba, kterou by rodiče trávili se svými dětmi nad domácí přípravou. V neposlední řadě vidí rodiče výhodou ve zvýšení samostatnosti dětí při domácí přípravě.

Nevýhody:

- Dítě ani rodič nezvládá práci s digitálním zařízením a programem
- Dítě neumí ověřovat informace, má malý nadhled a objektivitu
- Dítě neumí používat klasické slovníky a encyklopedie
- Dítě rychle rozptýlí svou pozornost
- Dítě si snadněji unaví zrak a organismus
- U dítěte se dostatečně nerozvíjí formální ústní projev

Graf 75 - Nevýhody DT při domácí přípravě

Zde opět oslovení rodiče volili všechny možnosti, které se jim zdály být nejzásadnější. Největší počet oslovených rodičů se shodl na skutečnosti, že nejzásadnější nevýhodou používání DT při domácí přípravě může být snadná únava zraku a organismu. Dalšími volenými odpověďmi byly možnosti, že DT snadno rozptýlí pozornost a dostatečně nerozvíjí ústní formální projev. Pouze jeden z rodičů nevnímá při použití DT v domácí přípravě žádné nevýhody.

5.2 Diskuze

Cílem diplomové práce bylo zmapovat, jakou úlohu hrají digitální technologie v domácí přípravě žáků, jakým způsobem a zda vůbec tyto technologie žáci používají ve své přípravě do školy. Vzorek respondentů byl poměrně malý (169 žáků a 12 rodičů), proto lze daný výzkum označit spíše za případovou studii.

Dotazníkové šetření proběhlo mezi 169 žáky 2. stupně vybrané ZŠ v Mostě a mělo za cíl zjistit, zda a jakým způsobem využívají žáci digitální technologie v domácí přípravě do školy. Jednotlivé odpovědi byly zaznamenány do grafů. U otázek číslo 8, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 a 31 byly uvedeny grafy dva. První nabízel náhled na otázku podle celkového počtu respondentů a druhý graf porovnával data podle jednotlivých ročníků respondentů.

Polostrukturovaný rozhovor byl veden s 12 rodiči žáků 2. stupně s cílem odhalit, nakolik podporují své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy a zda se zajímají o online aktivity a čas svých dětí, který tráví u DT a snaží se je regulovat. U otázek číslo 10, 13, 15, 16 a 17 byly uvedeny opět dva grafy. První graf udává náhled na otázku podle celkového počtu oslovených rodičů a druhý graf porovnával data z pohledu oslovených rodičů a z pohledu oslovených žáků.

K prozkoumání tématu diplomové práce byl stanoven hlavní výzkumný cíl (HVC), z něhož vzešly dílčí výzkumné cíle.

HVC si kladl za cíl zmapovat, jakou úlohu hrají digitální technologie v domácí přípravě žáka 2. stupně základní školy do školy. Tento cíl byl naplněn. Pro jeho zkoumání bylo však zapotřebí vymezit jednotlivé výzkumné cíle, na jejichž základě byly vysloveny výzkumné předpoklady.

VC 1: Měl zjistit, zda žáci 2. stupně ZŠ používají digitální technologie ke svému učení.

Výzkum prokázal, že žáci ke svému učení využívají DT zejména při domácí přípravě. Pouze 28 % oslovených žáků uvedlo, že využívá DT k učení i ve škole. Jelikož nebylo digitální zařízení v zadání otázky blíže specifikováno, převážná část žáků, kteří uvedli odpověď NE (72 %), považovala za dané digitální zařízení vlastní smartphone a jako důvod uvedli skutečnost, že nesmí mít při vyučování u sebe mobilní telefony.

46 % oslovených žáků uvedlo, že jim DT domácí přípravu do školy výrazně usnadňují a 33 % žáků si myslí, že spíše usnadňují. Domácí příprava i čas, po který žáci využívají DT při domácí přípravě, však představuje jen minimum času, který žáci tráví celkově u digitálních zařízení. Čímž se potvrdil **VP 1:** že, žáci 2. stupně ZŠ digitální technologie ke svému učení používají, ale jedná se převážně o učení mimoškolní.

Analýza dat z výzkumu také ukázala, že nastává optimální čas pro zavedení SMART learningu do vzdělávání i v České republice. Současný žák síťové generace, pro kterou platí heslo: technologie jako přítel, má přístup k internetovému připojení a vlastní minimálně jedno digitální zařízení, které perfektně ovládá. Digitální zařízení výrazně usnadňují žákům učení. Tato skutečnost je prvním krokem k efektivnímu, smysluplnému a inteligentnímu učení, které zahrnuje jak učení formální, tak neformální, jejichž cílem je dosáhnout propojení znalostí žáka, informačních zdrojů a vzdělávání v prostředí sociálních sítí. Takové učení

zlepšuje kvalitu celoživotního učení žáka, podporuje rozvoj inteligence žáka a usnadňuje řešení problémů.

VC 2: měl zjistit, jak často a jakým způsobem využívají žáci 2. stupně ZŠ digitální technologie v domácí přípravě do školy. Výzkum ukázal, že při domácí přípravě do školy stráví žáci u digitálních zařízení převážně 0 až 30 minut denně (55 % respondentů) a 36 % respondentů využívá digitální zařízení pro domácí přípravu 30 až 60 minut denně. Žádný žák nevyužívá digitální zařízení k domácí přípravě déle než 60 min.

Nejčastěji využívají digitální zařízení a internet k vyhledávání a ověřování informací, což uvedlo 91 % respondentů, dále k tvorbě prezentací (85 % žáků), k vyhledávání obrázkových příloh (69 %), k psaní textů (38 % respondentů) a eTwinningu. Následovala komunikace se spolužáky, vyhledávání učebních videí na kanálu Youtube, matematické výpočty, tvorba tabulek, videí a jiné možnosti. Nejčastěji se jednalo o předměty Zeměpis a Přírodopis (17 % respondentů), dále Chemii, Fyziku a Cizí jazyk (11 % respondentů). Tyto výsledky potvrdily i **VP 2:** že žáci 2. stupně základní školy využívají digitální technologie v domácí přípravě do školy především k vyhledávání informací a tvorbě prezentací, maximálně však 30 minut až 1 hodinu denně.

VC 3: měl zjistit, kdo učí žáky používat DT v domácí přípravě do školy.

. Největšímu počtu žáků (43 % respondentů) ukázali způsob, jak používat DT při domácí přípravě rodiče, 28ti % respondentům učitelé, 21ti % respondentům sourozenci a 6ti % respondentů kamarád. Jako jinou možnost uvedli žáci Já sám (2 % respondentů). Prarodiče nezvolil žádný z žáků. Výzkum potvrdil i **VP 3:** i když je domácí příprava významnou součástí školního vzdělávání, způsob, jak pracovat s digitálními technologiemi v domácí přípravě ukazují žákům rodiče.

VC 4: měl za úkol prozkoumat, zda žáci 2. stupně ZŠ volí odlišný způsob využívání DT k přípravě do školy a mimo školu. Podle výsledků výzkumu je žáky nejčastěji používaným digitálním zdrojem v domácí přípravě encyklopedie Wikipedie (75 % respondentů), následují eSlovníky (61 % respondentů), online cvičení a fotografie (47 % respondentů), kanál Youtube (44 % respondentů), počítačové hry a rozmanité počítačové aplikace (35 % respondentů), vyhledávání na mapách (32 % respondentů), počítačové programy (30 % respondentů).

Nejčastější aktivitou, kterou provozují žáci na digitálních zařízeních mimo školu, je návštěva sociálních sítí (25 %), 22 % žáků čte zprávy, 20 % žáků využívá DT ke hraní počítačových her a 18 % žáků ke sledování oblíbených videí. K hledání fotografií využívá DT jen 7 % žáků, k volání 5 %, a k poslechu nebo stahování hudby jen 3 % žáků. Čímž se potvrdil **VP 4**: že žáci 2. stupně ZŠ používají odlišný způsob využívání DT a online aktivit k přípravě do školy a mimo školu.

VC 5: měl zjistit, jaké výhody a nevýhody vidí žáci 2. stupně ZŠ při používání digitálních technologií v domácí přípravě do školy a které převažují.

U odpovědi na tuto otázku uváděli téměř všichni žáci stejné možnosti. Jako výhodu spatřují rychlost a dostupnost informací (83 žáků, 49 % respondentů), funkci překladče uvedlo jako výhodu 64 žáků (38 % respondentů) a funkci kalkulačky 22 žáků (13 % respondentů).

Mezi nevýhody DT nejčastěji žáci volili Fake News (70 žáků, 41 % respondentů), 63 žáků (37 % respondentů) uvedlo skutečnost, že DT mají škodlivý vliv na zrak a 36 žáků (21 % respondentů) uvádělo obdobné odpovědi, které autor zahrnul pod pojem prokrastinace. Přestože největší počet žáků uvedl výhodu rychlost a dostupnost informací, jsou výhody i nevýhody uvedené respondenty poměrně vyrovnané. Nedá se jednoznačně prokázat **VP 5**: že klady DT v domácí přípravě výrazně převažují. Přesto si žáci uvědomují kladné i záporné možnosti využití DT v domácí přípravě.

VC 6: měl za úkol zmapovat, zda rodiče podporují své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy a jakým způsobem tak činí.

U této otázky byly odpovědi oslovených respondentů z řad žáků velmi vyrovnané. 49 % žáků uvedlo možnost ano, rodiče mě ve využívání DT při domácí přípravě podporují, 51 % žáků nesouhlasilo. Oproti tomu naprostá většina oslovených respondentů z řad rodičů (83 %) pro rozhovor uvedla, že podporují svého syna/ dceru v používání DT v domácí přípravě. 17 % rodičů se vyslovilo záporně, protože je jejich dítě samostatné a zodpovědné, není potřeba, aby jej podporovali.

Na otázku „Jak podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?“ odpovídali oslovení rodiče velmi podobně: Zajišťuji technické vybavení (uvedlo 58 % respondentů), Pomáhám s vyhledáváním objektivních informací (uvedlo 33 % respondentů) a Nepodporuji (uvedlo 8 % respondentů).

Na důvod „Proč podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?“ odpovídali rodiče převážně: Aby lépe porozuměl/a učivu (uvedlo 50 % respondentů), Pro lepší názornost formou videí (uvedlo 16 % respondentů), Aby byl/a počítačově gramotný/á (uvedlo 25 % respondentů), Kazí oči, podporují závislost (uvedlo 8 % respondentů).

VP 6 se potvrdil jen částečně. Rodiče podporují své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy, ale důvodem není zkrácení doby, kterou stráví rodiče se svými dětmi nad učením, ale zejména proto, aby jejich děti lépe porozuměly učivu.

VC 7: měl prozkoumat, zda se rodiče zajímají o obsah online aktivit a čas svých dětí, který tráví u DT a snaží se je regulovat. U této otázky se názory poměrně rozcházejí. 83 % oslovených rodičů uvedlo, že se zajímá (67 % zajímá a 17 % občas zajímá) o obsah online aktivit svého dítěte. Z pohledu žáků činí tato hodnota však jen 54 %. 46 % oslovených žáků nevnímá zájem rodičů o své online aktivity, což potvrdilo jen 17 % respondentů z řad rodičů. Jako důvod uvedli skutečnost, že se nezajímají o obsah online aktivit svého dítěte, protože mu důvěřují.

54% žáků uvedlo, že se rodiče snaží regulovat jejich čas na DT. Z řad oslovených rodičů uvedlo 75 % respondentů, že se snaží regulovat čas a obsah online aktivit svých dětí na DT. 17 % rodičů vidí tuto snahu zbytečnou, ale pokouší se o ni. 8 % oslovených rodičů (2 respondenti) se regulovat obsah a čas svých dětí na DT nesnaží, protože jim důvěřují.

Jeden z respondentů, který uvedl odpověď Ne, věřím mu/jí, je zaměstnán jako prodavačka (vzdělání středoškolské bez maturity) a druhý z rodičů, který odpověděl záporně je vojákem z povolání (vzdělání vysokoškolské). Čímž se nepotvrdilo **VP 7:** že, rodiče, kteří dosáhli středoškolského vzdělání s maturitou a vyššího vzdělání, se zajímají o obsah a čas dětí, který tráví u DT a snaží je jej regulovat. U výše uvedených výsledků je však potřeba brát v potaz malé vzorky respondentů.

Závěr

Tato diplomová práce se zabývala úlohou digitálních technologií v domácí přípravě žáka 2. stupně ZŠ do školy. Hledala odpovědi na otázky: zda umějí žáci používat digitální technologie pro své učení, a jakým způsobem je využívají, jakým způsobem je používají ke své domácí přípravě do školy, a zda vůbec používají DT pro potřeby učení, jakou mají představu o tom, že se učí, jaké klady a zápory vidí v používání digitálních technologií. V neposlední řadě diplomová práce zjišťovala skutečnost, jak podporují rodiče své děti v tom, aby v domácí přípravě používaly digitální technologie, zda se zajímají o online aktivity svých dětí a čas, který nad nimi tráví. Jestli se aktivity i čas snaží regulovat.

Teoretická část diplomové práce se věnovala významu digitálních technologií ve vzdělávání z hlediska žáka i z hlediska učitele, vysvětlila pojmem Inteligentní učení ve světě známém jako SMART learning, popsala vývojové charakteristiky žáka 2. stupně základní školy z hlediska psychologie i jeho charakteristiky z hlediska digitálních technologií. Dále se zabývala domácí přípravou žáka, vymezila termín domácí příprava a analyzovala použití digitálních technologií v domácí přípravě žáka 2. stupně ZŠ z pohledu žáka a z pohledu učitele.

Praktická část mapovala využití počítačových technologií v přípravě žáka 2. stupně ZŠ do školy formou dotazníkového šetření. Formou polostrukturovaného rozhovoru s rodiči těchto žáků se snažila zjistit, nakolik podporují rodiče své děti ve využívání digitálních technologií pro přípravu do školy, a zda se zajímají o obsah a čas svých dětí, který tráví u DT a snaží se jej regulovat.

Výsledky výzkumu ukázaly, že žáci ke svému učení DT využívají. Zejména při domácí přípravě, kterou jim DT výrazně usnadňují. Avšak čas domácí přípravy, po který žáci využívají DT, představuje jen minimum času, který tráví celkově u digitálních zařízení. i přesto si však žáci uvědomují, že DT mají své výhody i nevýhody. Tuto skutečnost vnímají samozřejmě i rodiče. Více než polovina rodičů se zajímá o obsah online aktivit svých dětí a snaží se je i čas, který tráví děti na DT regulovat. Avšak čas domácí přípravy do školy, který tráví děti na DT je komplexně zanedbatelný.

Přestože je domácí příprava významnou součástí formálního vzdělávání, nejčastěji žákům ukazují způsob použití DT při domácí přípravě rodiče, byť digitální dovednosti svých rodičů nehodnotí žáci nijak závratně. Učitelé jako školitelé obsadili příčku druhou. Jen malá část učitelů požaduje po žácích, aby v rámci domácí přípravy použili digitální technologie, a jen zlomek z nich vysvětlí žákům, jak mají při práci s nimi postupovat. Mezi požadované aktivity nejčastěji patří vyhledávání a ověřování informací a prezentace, přičemž se dají DT využít v domácí přípravě mnohem kreativněji.

Přestože naprostá většina rodičů podporuje své děti v používání DT při domácí přípravě, důvodem bohužel často bývá marná snaha rodičů, vysvětlit dítěti učivo, které nepochopilo ve škole, aby lépe porozumělo probíranému učivu, a aby bylo počítačově gramotné, což je nutnou podmínkou uplatnění na pracovním trhu i v současné společnosti.

Seznam použitých informačních zdrojů

BIRCH, P., CROSIER, D. (2017) Homework: what is it good for. European Commission [online]. [cit. 2019-01-20]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/homework-what-it-good_lt

BRDIČKA, B. (2013) Má převrácená třída smysl? [online]. Metodický portál RVP: Inspirace a zkušenosti učitelů [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/17725/MA-PREVRACENA-TRIDA-SMYSL.html>

BRDIČKA, B. (2008) Síťová generace podle Tapscotta. [online]. Metodický portál: Inspirace a zkušenosti učitelů [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/11753/>

BRDIČKA, B. (2011) Vliv technologií na děti prudce roste. [online]. Metodický portál: Inspirace a zkušenosti učitelů [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/11103/>

ByeongGuk Ku. (2013) Smart education. Daily edventures: Anthony Salcito's 365-day look at global heroes in education [online]. [cit. 2018-09-22]. Dostupné z: <http://dailyledventures.com/index.php/2013/03/11/korea/>

COATES, M. ed. (2010) Shaping a New Education Landscape: Exploring possibilities for education in the 21 st century. UK : British Library Cataloguing-in-Publication Data, 2010. ISBN 978-80-826-432-58-2.

ČSÚ (2019) Informační společnost v číslech [online]. Český statistický úřad [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/informacni-spolecnost-v-cislech-2018>

ČŠI (2017). Využívání digitálních technologií v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách: Tematická zpráva České školní inspekce, září 2017. In: Česká školní inspekce [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el_publicace/Tematick%C3%A9%20zpr%C3%A1vy/F_TZ-Vyuzivani-digitalnich-technologii-v-MS,-ZS,-SS-a-VOS_kor.pdf

ČŠI (2018c) Informační bulletin 2018. ČŠI, 25. dubna 2018. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/getattachment/cz/Dokumenty/Informacni-bulletin/Informacni->

[bulletin-Ceske-skolni-inspekce-04_2018/Informacni-bulletin-Ceske-skolni-inspekce_duben-2018.pdf](#)

ČŠI (2018b) Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2017/2018. Výroční zpráva České školní inspekce. ČŠI : Praha. Dostupné z: https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/Obr%C3%A1zky%20ke%20%C4%8Dl%C3%A1nk%C5%AFM/2018/Vyrocn%C3%AD-zprava-CSI-2017-2018_final-verze.pdf

ČŠI (2018a). Rozvoj informační gramotnosti na základních a středních školách v roce 2016/2017. Česká školní inspekce [online]. Praha, 2018 [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://www.csicr.cz/getattachment/09b94780-4fce-4acc-9fd1-178ab4c5eefd/TZ-Rozvoj-informacni-gramotnosti-2016-2017.pdf>

EDUkační LABoratoř. (2018) Obliba online domácích úkolů roste. [online]. RVP. Metodický portál: Inspirace a zkušenosti učitelů [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=13940>

BBC Radio 4 (2014) John Hattie on BBC Radio 4: Homework in primary school has an effect of zero. Visible learning [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://visible-learning.org/2014/09/john-hattie-interview-bbc-radio-4/>

JACKSON, N. (2016) Homework in UK schools: How much is enough? The Educator: For the latest education jobs, news, blogs, resources [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.theeducator.com/blog/homework-uk-schools-much-enough-2/>

JANÍKOVÁ, V. (2003) Autonomní učení, strategie učení a cizojazyčná výuka. In: Pedagogická orientace. 2003, č. 4, 89-102. [online]. [cit. 2019-06-20]. ISSN 1805-9511. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/7886/7171>

JURSOVÁ, J. (2011) Domácí studijní činnost z pohledu žáků 2. stupně ZŠ. In: Duha: Informace o knihách a knihovnách z Moravy. [online]. [cit. 2019-06-20]. ISSN 1804-4255. Dostupný z: <https://duha.mzk.cz/clanky/domaci-studijni-cinnost-z-pohledu-zaku-2-stupne-zs>

JUŘENČÁK, B., ROSMAN, P. (2006) Informatika pro ekonomy v příkladech. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2006. ISBN 80-7318-437-0.

Khanova akademie (2011). Českým učitelům a žákům pomůže Khan Academy, ta je nově i v češtině. Proti šedi [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://protisedi.cz/ceskym-ucitelum-a-zakum-pomuze-khan-academy-ta-je-nove-i-v-cestine/>

KOHN, A. (2007) The Homework Myth: Why Our Kids Get Too Much of a Bad Thing. USA : Life Long, ISBN 978-0738211114.

KOSÍKOVÁ, V. (2016). Kooperace učitelů základní školy s rodiči žáků při jejich domácí přípravě na vyučování [online]. [cit. 2019-02-09]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/ri00o/Diplomova_prace_Kooperace_ucitelu_zakladni_skoly_s_rodici_zaku_pri_jejich_domaci_priprave_na_vyucovani.pdf

KRALOVEC, E., BUELL, J. (2001) The End of Homework: How Homework Disrupts Families, Overburdens Children, and Limits Learning. USA: Beacon Press. ISBN 978-0807042199.

KUZMIČOVÁ, A. (2014). Tablety na školách. A2LARM [online]. [cit. 2018-05-27]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2015/04/tablety-na-skolach/>

LANKSHEAR, C., KNOBEL, M. (2006) New Literacies Everyday Practices and Classroom Learning. UK: Open University Press, ISBN 978-0335-220-106.

MAREŠ, J. (1998) Styly učení žáků a studentů. Praha: Portál, ISBN 80-7178-246-7.

MUSIL, J. (2007) Komunikace v informační společnosti. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, ISBN 978-80-86723-39-6.

OECD (2016) Less homework, less stress? OECDiLibrary [online].[cit. 2019-06-20]. Dostupné z: https://read.oecd-ilibrary.org/education/trends-shaping-education-2016/less-homework-less-stress_trends_edu-2016-graph38-en#page1

OECD (2015) Students, Computers and Learning: Making the Connection, OECDiLibrary [online].[cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264239555-en>

PAVLICOVÁ, V. (2018) Příručka BYOD o možnostech využití mobilních zařízení žáků. Metodický portál RVP: Inspirace a zkušenosti učitelů [online].[cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/N/21700/PRIRUCKA-BYOD-O-MOZNOSTECH-VYUZITI-MOBILNICH-ZARIZENI-ZAKU.html/>

PIPEKOVÁ, J. et al . (2010) Kapitoly ze speciální pedagogiky. 3., přeprac. a rozš. vyd. Brno: Paido, ISBN 978-80-7315-198-0.

OECD (2017) PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being, PISA, OECD Publishing, Paris. [cit. 2019-02-17]. ISSN 1996-3777. Dostupné z: www.oecd.org/publishing/corrigenda.

PROCHÁZKA, J. (2014) Proč nepoužívat digitální média ve výuce. EDUin: Informační centrum o vzdělávání [online]. [cit. 2019-06-13]. Dostupné z: <https://www.eduin.cz/clanky/proc-nepouzivat-digitalni-media-ve-vyuce/>

PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. (2014) Andragogický slovník. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, ISBN 978-80-247-4748-4.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. (1998) Pedagogický slovník. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, ISBN 80-7178-252-1.

EduLín (2017) Převrácená třída. [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.edulin.cz/prevracena-trida/>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (2017) Národní ústav pro vzdělávání. [online]. [cit. 2018-09-03]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/RVP_ZV_2017.pdf

REDECKER, C. (2017). Evropský rámec digitálních kompetencí pedagogů: DigCompEdu. Ed. Překlad: Lenka Crouchley, D. Růžičková, B. Brdička, O. Neumajer. NÚV: Praha, Dostupné z: https://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/21855/digitalni_kompetence_pedagogu_digcompedu.pdf

SCHMIDT, E., COHEN, J. (2014) Nová doba digitální: jak se přetváří budoucnost lidí, národů a obchodu = The new digital age. Tetčice: Impossible. ISBN 978-80-87673-04-1.

SPITZER, M. (2014) Digitální demence: jak připravujeme sami sebe a naše děti o rozum. Brno: Host. ISBN 978-80-7294-872-7.

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. (2014) [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [cit. 2018-09-04]. Dostupné z: <http://www.vzdelavani2020.cz/>

ŠEVČÍKOVÁ, A. et al. (2014) Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5010-1.

VACÍNOVÁ, M., TRPIŠOVSKÁ, D., FARKOVÁ, M. (2010) Psychologie. Vyd. 2., rozš. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-7452-008-2.

VÁGNEROVÁ, M. (2012). Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2153-1.

VÁGNEROVÁ, M. (2000). Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří. Praha: Portál. ISBN 80-7178-308-0.

WALTEROVÁ, E. (1994) Kurikulum: Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě. Brno: Masarykova univerzita, ISBN 80-210-0846-6.

ZÁSADY DOMÁCÍ PŘÍPRAVY ŽÁKŮ NA VYUČOVÁNÍ. (2018) Základní škola Dukelských hrdinů, Karlovy Vary [online]. [cit. 2018-09-29]. Dostupné z: http://zsdukla.cz/?page_id=408

Zhi-Ting Zhu, Ming-Hua Yu, RIEZEBOS, P. (2016). A research framework of smart education. Smart Learning Environments [online]. [cit. 2018-09-21]. DOI: 10.1186/s40561-016-0026-2. ISSN 2196-7091. Dostupné z: <https://slejournal.springeropen.com/track/pdf/10.1186/s40561-016-0026-2?site=slejournal.springeropen.com>)

Seznam příloh

Příloha 1 - Strukturovaný rozhovor	I
Příloha 2 - Dotazník.....	III

Seznam obrázků

Obrázek 1- Vazby mezi digitálními kompetencemi	14
Obrázek 2 - Výzkumný rámec inteligentního vzdělávání	22
Obrázek 3 - Rozdíl vlastností mezi starší generací a síťovou generací.....	29

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Aprobovanost učitelů vyučujících předmět ICT	13
Tabulka 2 - Využívání digitálních technologií ve volném čase 15letými žáky v zemích OECD	20
Tabulka 3 - Učební styly žáků.....	26
Tabulka 4 - Počty respondentů v ročníku	40
Tabulka 5 - Možnost připojení k internetu	42

Seznam grafů

Graf 1- Podíl učitelů vzdělávajících se v oblasti digitálních technologií	14
Graf 2 - Využití sociálních sítí českými dětmi (EU Kids Online II. data)	19
Graf 3 - Nejčastější využití digitálních technologií v souvislosti s výukou podle učitelů ..	21
Graf 4 - Využití ICT mimo školu pro školní účely	36
Graf 5 - Věk žáků, kdy začali používat první DT	41
Graf 6 - Digitální zařízení, na kterém začali žáci poprvé pracovat	42
Graf 7 - Digitální zařízení, na kterém pracují žáci doma	43
Graf 8 - První digitální zařízení x digitální zařízení nyní.....	43
Graf 9 - Kdo tě učil pracovat s digitálním zařízením	44
Graf 10 - Kolik hodin denně trávíš u DT	44
Graf 11 - Čas věnovaný domácí přípravě.....	45
Graf 12 - Čas věnovaný domácí přípravě.....	46
Graf 13 - Kolik minut z domácí přípravy používáš DT?.....	46

Graf 14 - Porovnání času, který tráví žáci na DT celkem, na DT při domácí přípravě a domácí přípravou komplexně	47
Graf 15 - Pomáhají ti DT při domácí přípravě?.....	48
Graf 16 - Pomáhají ti DT při domácí přípravě?.....	48
Graf 17 - Požaduje některý z učitelů DT při domácí přípravě?.....	49
Graf 18 - Požaduje některý z učitelů DT při domácí přípravě?.....	49
Graf 19 - Pokyny učitelů pro postup s DT při domácí přípravě	50
Graf 20 - Pokyny učitelů pro postup s DT při domácí přípravě	50
Graf 21 - Předměty, ve kterých učitelé vyžadují využití DT při domácí přípravě	51
Graf 22 - Využití DT při domácí přípravě.....	52
Graf 23 - Využití DT při domácí přípravě.....	53
Graf 24 - DT zdroje použité žáky při domácí přípravě	53
Graf 25 - DT zdroje použité žáky při domácí přípravě	54
Graf 26 - Využití DT žáky při vyučování	55
Graf 27 - Kdo naučil žáky používat DT při domácí přípravě?	56
Graf 28 - Kdo naučil žáky používat DT při domácí přípravě.....	56
Graf 29 - Podpora rodičů při využívání DT v domácí přípravě	57
Graf 30 - Podpora rodičů při využívání DT v domácí přípravě	57
Graf 31 - Podpora prarodičů při využívání DT v domácí přípravě	58
Graf 32 - Podpora prarodičů při využívání DT v domácí přípravě	58
Graf 33 - Podpora sourozenců při využívání DT v domácí přípravě	59
Graf 34 - Využití DT ve volném čase.....	60
Graf 35 - Výhody a nevýhody DT při domácí přípravě	61
Graf 36 - Sebehodnocení žáků při ovládnutí DT	61
Graf 37 - Jak umí s DT pracovat tví rodiče?	62
Graf 38 - Jak umí s DT pracovat tví rodiče?	62
Graf 39 - Jak umí s DT pracovat tví prarodiče?	63
Graf 40 - Jak umí s DT pracovat tví prarodiče?	64
Graf 41 - Mohl/a bys poradit rodičům s DT?	64
Graf 42 - Mohl/a bys poradit rodičům s DT?	65
Graf 43 - Mohl/a bys poradit svým prarodičům s DT?	65

Graf 44 - Mohl/a bys poradit svým prarodičům s DT?	66
Graf 45 - Zajímají se tví rodiče, co sleduješ na DT?	66
Graf 46 - Zajímají se tví rodiče, co sleduješ na DT?	67
Graf 47 - Zajímají se tví prarodiče, co sleduješ na DT?	67
Graf 48 - Zajímají se tví prarodiče, co sleduješ na DT?	68
Graf 49 - Regulace času stráveného u DT rodič.....	68
Graf 50 - Regulace času stráveného u DT rodiči.....	69
Graf 51 - Regulace času stráveného u DT prarodiči	69
Graf 52 - Regulace času stráveného u DT prarodiči	70
Graf 53 - Děti školou povinné	71
Graf 54 - Děti na 2. stupni ZŠ	71
Graf 55 - Nejvyšší dosažené vzdělání rodičů	72
Graf 56 - Povolání rodičů	72
Graf 57 - DT v zaměstnání respondentů.....	73
Graf 58 - Vztah rodičů k DT	73
Graf 59 - Úroveň schopností respondentů používat DT.....	74
Graf 60 - Jak si Vaše dítě představuje, že se učí?.....	75
Graf 61 - Čas potřebný k domácí přípravě do školy.....	76
Graf 62 - Porovnání času stráveného domácí přípravou z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %.....	76
Graf 63 - Podporujete své dítě v používání DT při domácí přípravě?	77
Graf 64 - Dohlížíte na domácí přípravu svého dítěte	77
Graf 65 - Čas na DT při domácí přípravě.....	78
Graf 66 - Porovnání času dětí na DT při domácí přípravě z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %.....	78
Graf 67 - Jak a proč podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?...	79
Graf 68 - Zajímáte se o online aktivity svého dítěte?	80
Graf 69 - Zájem rodičů o obsah online aktivit svých dětí z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %.....	81
Graf 70 - Kolik času tráví Vaše dítě online?	81
Graf 71 - Porovnání celkového času dětí na DT z pohledu rodičů a z pohledu žáků v % ..	82

Graf 72 - Snažíte se regulovat čas Vašeho dítěte na DT?	82
Graf 73 - Porovnání regulace času a obsahu online aktivit dětí na DT z pohledu rodičů a z pohledu žáků v %	83
Graf 74 - Výhody DT při domácí přípravě.....	84
Graf 75 - Nevýhody DT při domácí přípravě	85

Příloha 1 - Strukturovaný rozhovor

Otázky k polostrukturovanému rozhovoru (pro rodiče)

1. Kolik máte dětí školou povinných?
2. Kolik z nich je na druhém stupni?
3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
  - Základní
  - Středoškolské bez maturity
  - Středoškolské s maturitou
  - Vysokoškolské

4. Můžete mi říct, jaké je vaše povolání?
5. Využíváte v zaměstnání DT?
6. Máte pozitivní nebo negativní vztah k digitálním technologiím? A proč?
7. Umíte Vy sám/sama používat digitální technologie?
  - Ano
  - Spíše ano
  - Spíše ne
  - Ne

8. Jak si myslíte, že si Váš syn/dcera představují termín „učím se“?
9. Podporujete svého syna/dceru k učení?
10. Kolik hodin denně tráví Vaše dítě přípravou do školy?
  - 0 hodin
  - 0 až půl hodiny
  - Půl až 1 hodinu
  - 1 až 2 hodiny
  - 2 a více hodin

11. Podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?
12. Dohlížíte na domácí přípravu svého dítěte?

13. Kolik minut z domácí přípravy do školy tráví Vaše dítě využitím digitálních technologií?

- 0 hodin
- 0 až 30 minut
- 30 až 60 minut
- 60 až 90 minut
- 90 až 120 minut
- Více než 120 minut

14. Jak a proč podporujete svého syna/dceru v používání DT v domácí přípravě?

15. Zajímáte se o obsah a formu online aktivit svého dítěte?

16. Kolik času podle Vás tráví vaše dítě online?

17. Snažíte se regulovat obsah a čas, který tráví vaše dítě u DT?

18. Jaké vidíte výhody a nevýhody využívání DT při domácí přípravě?

Výhody:

- Dítě s pomocí DT lépe zvládá domácí přípravu
- Dítěti se s pomocí DT zlepšuje školní prospěch
- Dítě je při domácí přípravě více samostatné
- Dítě může rychle vyhledat a ověřit informace
- Dítě má možnost použít různé aplikace
- Rodičům se zkracuje doba, kterou tráví se svými dětmi nad učením.

Nevýhody:

- Dítě ani rodič nezvládá práci s digitálním zařízením a programem
- Dítě neumí ověřovat informace, má malý nadhled a objektivitu
- Dítě neumí používat klasické slovníky a encyklopedie
- Dítě rychle rozptýlí svou pozornost
- Dítě si snadněji unaví zrak a organismus
- U dítěte se dostatečně nerozvíjí formální ústní projev

Příloha 2 - Dotazník

Jak využívají žáci 2. stupně základní školy digitální technologie při domácí přípravě do školy?

Milé žákyně, milí žáci,

Obracím se na vás s prosbou o spolupráci. Studuji na Univerzitě Karlově a zabývám se výzkumem, v němž bych rád zjistil, jak vy, žáci 2. stupně základní školy využíváte ve své přípravě do školy digitální technologie, počítače. Byl bych rád, kdybyste odpověděli v následujícím dotazníku na několik otázek. Jeho vyplnění vám zabere asi 20 minut.

Dotazník je anonymní.

Děkuji za spolupráci

Aleš Jaroš, student Pedagogické fakulty UK

Pokyny k vyplnění:

Odpovídejte pravdivě.

Svou odpověď zakroužkujte.

Pokud zvolíš odpověď jiná možnost, uveď jakou.

Výsledky tohoto dotazníku budou zveřejněny v mé diplomové práci také anonymně.

Děkuji za vaši spolupráci a váš čas.

Aleš Jaroš

1. V jakém ročníku ZŠ studuješ?

- 7. ročník
- 8. ročník
- 9. ročník

2. V kolika letech jsi začal/a používat digitální zařízení? (notebook, tablet, smartphone, stolní PC...)

3. O jaké digitální zařízení se jednalo, s nímž jsi poprvé začal pracovat?
- Notebook
  - Smartphone
  - Tablet
  - Stolní počítač
  - Žádné
  - Jiné
4. Máš možnost se doma připojit k internetu? ANO - NE
5. Jaká digitální zařízení doma využíváš? (můžeš vybrat více odpovědí)
- Notebook
  - Smartphone
  - Tablet
  - Stolní počítač
  - Žádné
  - Jiné
6. Kdo tě učil pracovat s (tvým) digitálním zařízením?
- Rodiče
  - Prarodiče
  - Sourozenec/Sourozenci
  - Kamarád/kamarádi
  - Já sám
  - Můj učitel/ Moje učitelka / Moji učitelé
  - Vedoucí počítačového kroužku
  - Jiná možnost _____ (uved')
7. Kolik hodin denně strávíš u digitálních zařízení?

8. Kolik minut denně věnuješ domácí přípravě do školy, učíš se do školy?
- 0 minut (tj. vůbec se neučím do školy)
  - 0 až 30 minut
  - 30 až 60 minut
  - 60 až 120 minut
  - 120 minut a více
9. Kolik minut z domácí přípravy do školy používáš digitální zařízení?
- 0 minut (tj. při přípravě do školy digitální zařízení vůbec nepoužívám)
  - 0 až 30 minut (tj. 0 až půl hodiny)
  - 30 až 60 minut (tj. půl hodiny až 1 hodinu)
  - 60 až 90 minut (tj. 1 hodinu až 1 a půl hodiny)
  - 90 až 120 minut (tj. 1 a půl hodiny až 2 hodiny)
  - více než 120 minut (tj. více než 2 hodiny)
10. Myslíš si, že ti digitální zařízení pomáhají při přípravě do školy?
- Ano
  - Spíš ano
  - Spíš ne
  - Ne
11. Chce některý z učitelů, abys využil/a při domácí přípravě digitální zařízení nebo internet?
- ANO (V případě, že zaškrtněš ANO, přejdi na Otázku č. 12)
  - NE (V případě, že zaškrtněš NE, přejdi na Otázku č. 14)
12. Zadávali učitelé pokyny k tomu, jak máš při domácí přípravě do školy použít digitální zařízení?
- Ano
  - Ne

13. V kterém vyučovacím předmětu učitelé vyžadují, abys při domácí přípravě použil/a digitální zařízení nebo internet? (můžeš vybrat více možností)

Český jazyk

Cizí jazyk

Matematika

Fyzika

Zeměpis

Chemie

Přírodopis

Dějepis

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Tělesná výchova

Občanská výchova

14. Jakým způsobem využíváš při domácí přípravě digitální zařízení a internet? (můžeš vybrat více odpovědí)

- K vyhledávání a ověřování informací
- K tvorbě prezentací
- K tvorbě videí
- K psaní textů
- K vytvoření tabulek
- K blogování
- K eTwinningu
- K programování
- K tvorbě webových stránek
- K vyhledávání obrázků
- Ke komunikaci a spolupráci se spolužáky
- K matematickým výpočtům
- Ke spouštění hudebních / zvukových nahrávek
- K vyhledávání a spouštění ukázek na YouTube

- K programování
- Jiná možnost _____ (uved')

15. Které z následujících zdrojů na internetu (resp. s použitím digitálních zařízení) využíváš při domácí přípravě? (můžeš vybrat více odpovědí, u každé uveď příklad)

- Elektronické slovníky, překladače (např. anglicko-český)
- Wikipedie
- Elektronické časopisy
- Noviny (např. i.dnes.cz)
- Online kurzy
- Online cvičení (např. onlinecviceni.cz)
- Počítačové hry
- Hotová videa (např. na Youtube)
- (Zeměpisné) mapy
- Počítačové programy (např. Word)
- Fotografie
- Zvukové nahrávky
- Rozhlasové archívy
- On-line galerie výtvarných umění, muzeí
- Aplikace
- Jiná možnost

16. Používáš digitální zařízení k učení i při vyučování? (např. na výpisky, výpočty)

- ANO

Pokud ANO, jakým způsobem? _____

- NE

Pokud NE, proč? _____

17. Kdo ti ukázal, jak můžeš použít digitální zařízení při domácí přípravě do školy?
- Rodiče
  - Prarodiče
  - Sourozenec
  - Kamarád
  - Učitel
  - Jiná možnost _____ (uved')
18. Podporují a pomáhají ti rodiče při využívání digitálních zařízení při domácí přípravě?
- Ano
  - Ne
19. Podporují a pomáhají ti prarodiče (babička, dědeček) při využívání digitálních zařízení při domácí přípravě?
- Ano
  - Ne
  - Jiná možnost _____ (uved')
20. Podporují a pomáhají ti sourozenci při využívání digitálních zařízení při domácí přípravě?
- Ano
  - Ne
  - Jiná možnost _____ (uved')
21. K jakým dalším činnostem ve svém volném čase využíváš digitální zařízení a internet?
-
-
-

22. Jaké výhody a nevýhody vidíš při používání digitálních zařízení a internetu při domácí přípravě?

- Výhody _____
- Nevýhody _____

23. Jak bys hodnotil/a, že umíš používat digitální zařízení a internet?

- Výborně
- Velmi dobře
- Dobře
- Dostatečně
- Nedostatečně

24. Jak bys hodnotil/a, že umí používat digitální zařízení a internet tvoji rodiče?

- Výborně
- Velmi dobře
- Dobře
- Dostatečně
- Nedostatečně

25. Jak bys hodnotil/a, že umí používat digitální zařízení a internet tvoji prarodiče?

- Výborně
- Velmi dobře
- Dobře
- Dostatečně
- Nedostatečně

26. Dokázal/a bys poradit svým rodičům, k čemu mohou používat digitální zařízení a internet?

- ANO
- NE
- Nevím

27. Dokázal/a bys poradit svým prarodičům, k čemu mohou používat digitální zařízení a internet?
- ANO
  - NE
  - Nevím
28. Zajímají se tví rodiče, k čemu používáš doma digitální zařízení a internet?
- ANO
  - NE
29. Zajímají se tví prarodiče, k čemu používáš doma digitální zařízení a internet?
- ANO
  - NE
30. Omezují tví rodiče dobu, kterou trávíš doma s digitálním zařízením nebo u internetu?
- ANO
  - NE
31. Omezují tví prarodiče dobu, kterou trávíš doma s digitálním zařízením nebo u internetu?
- ANO
  - NE